

RIIGIKOGU

IV koosseis.

112.—137. koosoleku täielikkude protokollide

LISAD.

Riigikogu komisjonide ettepanekud on jäetud välja käesolevatest lisadest, kui need ühtlased või ainult redaktsiooniliselt erinevad Vabariigi Valitsuse vastavatest ettepanekutest. Viimased vaata „Vabariigi Valitsuse ettepanekud“ Riigikogule.

268. Eesti Vabariigi kulude ja tulude eelarve 1931./1932. aastaks.
- 269.) Sooviavaldused Eesti Vabariigi kulude ja tulude eelarve juurde 1931./1932.
270.) aastaks.
- 271.)
272.) Ajutise veneaegsete pensionäride toetamise seaduse muutmise seadus.
273. Diskonto Panga ja riiklikkude pankade vahekordade selgitamise erikomisjoni ülesannete laiendamise kohta — esitis.
274. Doni põllupanga kasuks kinnistuseraamatutesse kantud obligatsioonide kustutamise korra seadus.
275. Eesti-Afganistani sõpruslepingu kinnitamise seadus.
276. Eesti ja Läti sadamates minimaalsete sadamamaksude võtmise kohta käiva konventsiooni kinnitamise seadus.
277. Eesti-Leedu ajutise kaubandusliku kokkuleppe kinnitamise seadus.
- 278.) Eesti Vabariigi 1926. a. jaanuari-, veebruari- ja märtsikuu kulude, tulude ning kassa aruande ja riigikassa bilansi kinnitamise seadus.
- 279.) (Eesti Vabariigi 1926. a. jaanuari-, veebruari- ja märtsikuu kulude, tulude ning kassa aruande kinnitamise seadus.)
- 280.) Eesti Vabariigi 1925. a. eelarve täitmise ja kassa aruande ning riigikassa bilansi kinnitamise seadus.
- 281.) (Eesti Vabariigi 1925. a. eelarve täitmise ja kassa aruande kinnitamise seadus.)
282. Eesti Vabariigi 1930./1931. a. kulude ja tulude lisaelarve nr. 1.
- 283.)
284.) Kanamunade sisse- ja väljaveo kontrolli seadus.
285. Kreenholmi puuvillasaaduste manufaktuuri osatühisusele veejõujaama laiendamise ja energia edasiandmise kontsessiooni põhilausete seadus.
- 286.)
287.) Kütide seaduse muutmise seadus.
288. Lootsiasjanduse seadus.
- 289.) Omavalitsuste ja üldkasulikkude organisatsioonide maaga varustamise seadus.
290.) (Omavalitsuste maaga varustamise seadus.)
- 291.)
292.) Peipsi veepinna reguleerimiseks krediidi määramise seaduse muutmise seadus.
293. Piirituse ja alkoholiliste jookide müügi seaduse muutmise ja täiendamise seadus.
294. Põllumajandusliku kutsehariduse korraldamise seadus.
- 295.) Raudteede seadus.
(Raudteede ekspluateerimise seadus.)
- 296.) Riigikontrolli koosseisude muutmise seadus.
(Riigiasutuste koosseisude ja riigiteenijate palkade seaduse muutmise seadus.)
- 297.) Riigikogu ankeetkomisjoni seadus.
- 298.) (Riigikogu kodukorra täiendamise seadus.)
-

-
- 299.) Riigi 1924. a. eelarve täitmise aruande kinnitamise seadus.
300.)
301.)
302.) Sadamamaksude seadus.
303. Tapamajade ja lihajärelvaatuse seaduse §§ 13, 14 ja 29 muutmise seadus.
304. Tollipõhitariifide muutmise ja täiendamise seadus.
305.) Tolliseadustiku täiendamise ja muutmise seadus.
306.) (Tolliseadustiku muutmise seadus.)
307.) } Tsiviilasjus üksikkohtuniku toimetuste laiendamise seadus.
 } (Tsiviilkohtupidamise seaduse teise raamatu esimese jao täiendamise ja muutmise seadus.)
308. Vabariigi Valitsuse ja ministeriumide korraldamise seaduse § 62 muutmise seadus.
309. Vangistuseseadustik.
310.) Välisriikide diplomaatiliste esinduste kinnisvarade riigi- ja omavalitsuse-maksu-
311.) dest vabastamise seadus.
-

Eesti Vabariigi kulude ja tulude eelarve 1931./1932. aastaks.

I.

KULUD.

Korralised kulud.

Riigikogu.

Peatükk I.

Riigikogu.

§§		Krooni
1.	Teenistusetasu	297.142
2.	Ametisõidud	4.500
4.	Esindus	5.000
84.	Rahvusvahelised maksud	1.000
	Riigikogu	307.642

Peatükk II.

Kantselei.

1.	Teenistusetasu	73.071
3.	Riigiteenijate toetused	1.288
5.	Ametnikkude ja teenijate varustus	743
8.	Kantseleikulud	6.220
9.	Majapidamine	15.435
10.	Avalikud maksud ja kohustused	1.500
11.	Sõidu- ja veokulud	2.600
12.	Vallasvara	3.300
14.	Hoonete remont	3.500
40.	Kodifikatsioon ja kirjastamine	10.000
90.	Segakulud	350
	Kantselei	118.007

Peatükk III.

Riigikogu valimised ja rahvahääletamised.

§§		Krooni
17.	Valimine ja hääletamine	43.910
	Riigikogu valimised ja rahvahääletamised	43.910
	Riigikogu	469.559

Riigikontroll.

1.	Teenistusetasu	276.764
2.	Ametisõidud	21.069
3.	Riigiteenijate toetused	3.960
4.	Esindus	300
5.	Ametnikkude ja teenijate varustus	967
7.	Juriidiline abi ja kohtukulud	1.950
8.	Kantseleikulud	6.106
9.	Majapidamine	6.997
10.	Avalikud maksud ja kohustused	522
11.	Sõidu- ja veokulud	1.150
12.	Vallasvara	557
13.	Materjalide proovimised ja saaduste kontroll ning katsed	50
14.	Hoonete remont	1.100
34.	Hariduslikud kulud	500
40.	Kodifikatsioon ja kirjastamine	1.800
44.	Autasud ja ergutused	1.000
90.	Segakulud	350
	Riigikontroll	325.142

Riigivanem ja riigikantselei.

I jagu.

Peatükk I.

Riigivanem.	
§§	Krooni
1. Teenistusetasu	18.273
2. Ametisõidud	250
3. Riigiteenijate toetused	292
4. Esindus	6.000
5. Ametnikkude ja teenijate varustus	1.540
8. Kantseleikulud	1.440
9. Majapidamine	2.000
11. Sõidu- ja veokulud	4.270
12. Vallasvara	1.000
90. Segakulud	300
	<hr/>
Riigivanem	35.365

II jagu.

Peatükk I.

Riigikantselei.

1. Teenistusetasu	20.154
2. Ametisõidud	25.800
3. Riigiteenijate toetused	571
4. Esindus	18.500
5. Ametnikkude ja teenijate varustus	273
8. Kantseleikulud	4.300
9. Majapidamine	8.750
12. Vallasvara	200
16. Toetus kaitseliidu ülalpidamiseks	650.000
40. Kodifikatsioon ja kirjastamine	3.600
90. Segakulud	100.250
	<hr/>
Riigikantselei	832.398

Peatükk II.

Riigiraamatukogu.

1. Teenistusetasu	4.512
5. Ametnikkude ja teenijate varustus	20
8. Kantseleikulud	250
12. Vallasvara	155
21. Raamatukogud	12.800
40. Kodifikatsioon ja kirjastamine	1.800
90. Segakulud	100
	<hr/>
Riigi raamatukogu	19.637

Peatükk III.

Riigi arhiiv.

§§	Krooni
1. Teenistusetasu	8.683
2. Ametisõidud	100
3. Riigiteenijate toetused	288
5. Ametnikkude ja teenijate varustus	60
8. Kantseleikulud	1.000
9. Majapidamine	540
12. Vallasvara	74
90. Segakulud	100
	<hr/>
Riigi arhiiv	10.850

Peatükk IV.

Riigistatistika keskbüroo.

1. Teenistusetasu	69.989
2. Ametisõidud	200
3. Riigiteenijate toetused	1.722
5. Ametnikkude ja teenijate varustus	158
8. Kantseleikulud	5.775
9. Majapidamine	3.780
10. Avalikud maksud ja kohustused	250
12. Vallasvara	1.200
14. Hoonete remont	1.800
15. Kultuurilised toetused	2.000
40. Kodifikatsioon ja kirjastamine	30.000
90. Segakulud	386
	<hr/>
Riigi statistika keskbüroo	117.260

Riigivanem ja riigikantselei 1.015.510

Hariduse- ja sotsiaalministeerium.

Peatükk I.

Keskasutus.

1. Teenistusetasu	51.379
2. Ametisõidud	3.000
3. Riigiteenijate toetused	2.288
4. Esindus	1.000
5. Ametnikkude ja teenijate varustus	270
7. Juriidiline abi ja kohtukulud	1.000
8. Kantseleikulud	11.500
9. Majapidamine	6.060
10. Avalikud maksud ja kohustused	1.704

§§	Krooni
11. Sõidu- ja veokulud	360
12. Vallasvara	500
14. Hoonete remont	2.534
90. Segakulud	350
	<hr/>
Keskasutus	81.945

Peatükk II.

Teaduse ja kunsti osakond.

A. Keskasutus.

1. Teenistusetasu	6.147
2. Ametisõidud	350
3. Riigiteenijate toetused	96
15. Kultuurilised toetused	317.260
34. Hariduslikud kulud	1.500
37. Rahvuskultuuriliste väärtuste kogumine ja korraldamine	17.000
	<hr/>
Teaduse ja kunsti osakonna keskasutus	342.353

B. Tartu ülikool.

1. Teenistusetasu	780.349
2. Ametisõidud	1.000
3. Riigiteenijate toetused	13.590
8. Kantseleikulud	3.416
9. Majapidamine	71.550
15. Kultuurilised toetused	40.000
29. Loodusevarade uurimine	5.000
39. Instituutide, kabinetide ja kliinikute ülalpidamine	196.598
	<hr/>
Tartu ülikool	1.111.503

C. Tallinna tehnikum.

1. Teenistusetasu	87.710
3. Riigiteenijate toetused	1.880
8. Kantseleikulud	130
9. Majapidamine	18.395
10. Avalikud maksud ja kohustused	106
15. Kultuurilised toetused	2.500
35. Õppetarbed ja -vahendid	6.000
	<hr/>
Tallinna tehnikum	116.721

D. Riigi keskarhiiv.

1. Teenistusetasu	23.560
2. Ametisõidud	250
3. Riigiteenijate toetused	1.748
8. Kantseleikulud	1.330
9. Majapidamine	4.950
11. Sõidu- ja veokulud	1.000

§§	Krooni
12. Vallasvara	150
14. Hoonete remont	2.000
40. Kodifikatsioon ja kirjastamine	1.000
90. Segakulud	300
	<hr/>
Riigi keskarhiiv	36.288

Teaduse ja kunsti osakond 1.606.865

Peatükk III.

Koolivalitsus.

A. Keskasutus.

1. Teenistusetasu	99.129
2. Ametisõidud	4.000
3. Riigiteenijate toetused	480
15. Kultuurilised toetused	488.759
34. Hariduslikud kulud	28.800
40. Kodifikatsioon ja kirjastamine	4.000
	<hr/>
Koolivalitsuse keskasutus	625.168

B. Riigikoolid.

1. Teenistusetasu	483.618
2. Ametisõidud	1.100
3. Riigiteenijate toetused	17.358
8. Kantseleikulud	4.103
9. Majapidamine	96.065
10. Avalikud maksud ja kohustused	390
11. Sõidu- ja veokulud	870
12. Vallasvara	17.900
14. Hoonete remont	45.995
15. Kultuurilised toetused	14.400
35. Õppetarbed ja -vahendid	10.300
88. Hoolealuste ülalpidamine	46.248
90. Segakulud	380
	<hr/>
Riigikoolid	738.727

C. Avalikud ja erakoolid.

1. Teenistusetasu	5.560.914
3. Riigiteenijate toetused	64.730
	<hr/>
Avalikud ja erakoolid	5.625.644

Koolivalitsus 6.989.539

Peatükk IV.

Tervishoiu- ja hoolekandevalitsus.

A. Keskasutus.

1. Teenistusetasu	53.200
2. Ametisõidud	2.400

§§	Krooni
3. Riigiteenijate toetused . . .	96
15. Kultuurilised toetused . . .	680.590
41. Kohtulik asjaajamine ja abiandmine	5.000
48. Rahva tervishoid	184.500
89. Riiklik hoolekanne	510.190
90. Segakulud	800

Tervishoiu- ja hoolekande-
valitsuse keskasutus 1.436.776

B. Tervishoiu-asutised.

1. Teenistusetasu	66.780
49. Haigete ja hoolealuste ülal- pidamine	697.805

Tervishoiu-asutised 764.585

C. Hoolekande-asutised.

1. Teenistusetasu	52.800
49. Haigete ja hoolealuste ülal- pidamine	266.134

Hoolekande-asutised 318.934

Tervishoiu- ja hoolekande-
valitsus 2.520.295

Peatükk V.

Töökaitse ja sotsiaalkind- lustuse osakond.

A. Keskasutus.

1. Teenistusetasu	20.336
2. Ametisõidud	750
3. Riigiteenijate toetused . . .	192
5. Ametnikkude ja teenijate varustus	50
7. Juriidiline abi ja kohtu- kulud	1.200
12. Vallasvara	20
15. Kultuurilised toetused . . .	18.950
40. Kodifikatsioon ja kirjas- tamine	500
83. Töökaitse	1.500
85. Konverentsid ja erakorra- lised esindused	8.500
87. Pensionid	3.039.210
90. Segakulud	75

Töökaitse ja sotsiaalkind-
lustuse osakonna keskasutus 3.091.283

B. Tööinspektsooni jaos- konnad.

§§	Krooni
1. Teenistusetasu	29.450
2. Ametisõidud	5.300
3. Riigiteenijate toetused . . .	750
5. Ametnikkude ja teenijate varustus	500
8. Kantseleikulud	3.650
9. Majapidamine	3.457
11. Sõidu- ja veokulud	50
12. Vallasvara	160

Tööinspektsooni jaoskonnad 43.317

Töökaitse ja sotsiaalkind-
lustuse osakond 3.134.600

Hariduse- ja sotsiaal-
ministeerium 14.333.244

Kaitseministeerium.

1. Teenistusetasu	6.323.767
2. Ametisõidud	85.315
3. Riigiteenijate toetused . . .	337.824
4. Esindus	1.000
5. Ametnikkude ja teenijate varustus	1.860
7. Juriidiline abi ja kohtu- kulud	250
8. Kantseleikulud	100.193
9. Majapidamine	824.091
10. Avalikud maksud ja kohus- tused	48.000
11. Sõidu- ja veokulud	552.135
12. Vallasvara	62.000
14. Hoonete remont	253.600
15. Kultuurilised toetused . . .	27.000
21. Raamatukogud	3.650
35. Õppetarbed ja -vahendid . .	58.700
37. Rahvuskultuuriliste väär- tuste kogumine ja korral- damine	3.150
40. Kodifikatsioon ja kirjas- tamine	13.300
41. Kohtulik asjaajamine ja abiandmine	5.000
44. Autasud ja ergutused	9.050
54. Toitlusevarustus	2.775.435
55. Kraamivarustus	2.455.245
56. Relvad ja nende varustus . .	1.522.270
57. Inseneriline ja tehniline varustus	438.550
59. Hobuste tervishoid	4.450
60. Sõjalaevade varustus ja korrashoidmine	391.900
61. Kindlustuse tööd	38.000
62. Topo- ja hüdrograafilised tööd	99.000
90. Segakulud	118.000

Kaitseministeerium 16.552.735

Kohtu- ja siseminis- teerium.

Peatükk I.

Keskasutus.

§§	Krooni
1. Teenistusetasu	175.953
2. Ametisõidud	3.600
3. Riigiteenijate toetused	4.304
4. Esindus	1.000
5. Ametnikkude ja teenijate varustus	1.464
7. Juriidiline abi ja kohtukulud	1.000
8. Kantseleikulud	23.507
9. Majapidamine	10.810
10. Avalikud maksud ja kohustused	3.227
11. Sõidu- ja veokulud	250
12. Vallasvara	1.000
14. Hoonete remont	19.000
15. Kultuurilised toetused	11.200
40. Kodifikatsioon ja kirjastamine	31.240
74. Rahvapargid ja -platsid	12.000
90. Segakulud	250
	<hr/>
Keskasutus	299.805

Peatükk II.

Kohtud.

1. Teenistusetasu	1.119.574
2. Ametisõidud	42.000
3. Riigiteenijate toetused	24.096
5. Ametnikkude ja teenijate varustus	1.833
8. Kantseleikulud	83.298
9. Majapidamine	91.463
10. Avalikud maksud ja kohustused	4.316
11. Sõidu- ja veokulud	600
12. Vallasvara	19.000
14. Hoonete remont	12.520
41. Kohtulik asjaajamine ja abiandmine	92.600
90. Segakulud	100
	<hr/>
Kohtud	1.491.400

Peatükk III.

Prokuratuur.

1. Teenistusetasu	151.060
2. Ametisõidud	4.800
3. Riigiteenijate toetused	2.984

§§

Krooni

5. Ametnikkude ja teenijate varustus	1.098
8. Kantseleikulud	8.639
9. Majapidamine	3.803
12. Vallasvara	1.750
43. Kuritegevuse vastu võitlemine	500

Prokuratuur 174.634

Peatükk IV.

Vangimajad.

1. Teenistusetasu	586.850
2. Ametisõidud	1.050
3. Riigiteenijate toetused	55.900
5. Ametnikkude ja teenijate varustus	35.873
8. Kantseleikulud	11.622
9. Majapidamine	147.109
10. Avalikud maksud ja kohustused	3.163
11. Sõidu- ja veokulud	29.209
12. Vallasvara	8.420
14. Hoonete remont	28.225
34. Hariduslikud kulud	3.000
35. Õppetarbed ja -vahendid	3.000
42. Vangide ülalpidamine	408.100
56. Relvad ja nende varustus	1.506
90. Segakulud	400

Vangimajad 1.323.427

Peatükk V.

Politsei.

1. Teenistusetasu	2.142.280
2. Ametisõidud	215.500
3. Riigiteenijate toetused	145.000
5. Ametnikkude ja teenijate varustus	213.000
8. Kantseleikulud	148.960
9. Majapidamine	114.579
10. Avalikud maksud ja kohustused	1.000
11. Sõidu- ja veokulud	65.765
12. Vallasvara	6.500
14. Hoonete remont	11.810
35. Õppetarbed ja -vahendid	300
37. Rahvuskultuuriliste väärtuste kogumine ja korraldamine	400
42. Vangide ülalpidamine	4.700
43. Kuritegevuse vastu võitlemine	81.000
44. Autasad ja ergutused	600
56. Relvad ja nende varustus	6.500
90. Segakulud	1.000

Politsei 3.158.894

Peatükk VI.

Piirivalve.

§§		Krooni
1.	Teenistusetasu	539.915
2.	Ametisõidud	9.200
3.	Riigiteenijate toetused	32.060
8.	Kantseleikulud	30.113
9.	Majapidamine	51.054
10.	Avalikud maksud ja kohustused	500
11.	Sõidu- ja veokulud	34.125
12.	Vallasvara	2.400
14.	Hoonete remont	11.000
35.	Õppetarbed ja -vahendid	1.600
42.	Vangide ülalpidamine	50
43.	Kuritegevuse vastu võitlemine	12.400
44.	Autasud ja ergutused	800
54.	Toitlusevarustus	174.680
55.	Kraamivarustus	148.023
56.	Relvad ja nende varustus	6.000
59.	Hobuste tervishoid	350
60.	Sõjalaevade varustus ja korrashoidmine	26.766
61.	Kindlustuse tööd	8.000
90.	Segakulud	500

Piirivalve 1.089.536

Kohtu- ja siseministerium 7.537.696

Majanduseministerium.

Peatükk I.

Keskasutus.

1.	Teenistusetasu	58.790
2.	Ametisõidud	1.600
3.	Riigiteenijate toetused	980
4.	Esindus	1.000
5.	Ametnikkude ja teenijate varustus	762
7.	Juriidiline abi ja kohtukulud	6.400
8.	Kantseleikulud	12.500
9.	Majapidamine	10.078
10.	Avalikud maksud ja kohustused	1.200
12.	Vallasvara	1.250
14.	Hoonete remont	1.000
90.	Segakulud	250

Keskasutus 95.810

Peatükk II.

Maksudevalitsus.

A. Keskasutus.

1.	Teenistusetasu	125.900
2.	Ametisõidud	3.250

§§

Krooni

3.	Riigiteenijate toetused	3.344
5.	Ametnikkude ja teenijate varustus	20.211
7.	Juriidiline abi ja kohtukulud	1.100
8.	Kantseleikulud	27.565
9.	Majapidamine	12.795
10.	Avalikud maksud ja kohustused	310
11.	Sõidu- ja veokulud	1.700
12.	Vallasvara	500
13.	Materjalide proovimised ja saaduste kontroll ning katsed	50
14.	Hoonete remont	15.750
44.	Autasud ja ergutused	5.800
90.	Segakulud	1.950

Maksudevalitsuse keskasutus 220.225

B. Asutused kohtadel.

1.	Teenistusetasu	728.074
2.	Ametisõidud	22.650
3.	Riigiteenijate toetused	40.992
8.	Kantseleikulud	32.300
9.	Majapidamine	45.222
10.	Avalikud maksud ja kohustused	12.820
11.	Sõidu- ja veokulud	2.060
12.	Vallasvara	7.500
13.	Materjalide proovimised ja saaduste kontroll ning katsed	360
14.	Hoonete remont	6.540
90.	Segakulud	500

Asutused kohtadel 899.018

C. Piiritusemonopol.

1.	Teenistusetasu	64.631
2.	Ametisõidud	100
3.	Riigiteenijate toetused	4.240
8.	Kantseleikulud	3.767
9.	Majapidamine	8.930
10.	Avalikud maksud ja kohustused	4.287
11.	Sõidu- ja veokulud	300
12.	Vallasvara	7.000
14.	Hoonete remont	6.000
26.	Piiritusemonopoli erikulud	2.896.950
90.	Segakulud	200

Piiritusemonopol 2.996.405

Maksudevalitsus 4.115.648

Peatükk III.

Rahanduseosakond.

1.	Teenistusetasu	97.720
2.	Ametisõidud	800

§§	Krooni
3. Riigiteenijate toetused	2.548
8. Kantseleikulud	850
15. Kultuurilised toetused	229.830
23. Väärtmärkide valmista- mine	275.109
40. Kodifikatsioon ja kirjas- tamine	7.000
90. Segakulud	200
	<hr/>
Rahanduseosakond	614.057

Peatükk IV.

Kaubanduse-tööstuse-
osakond.

1. Teenistusetasu	83.180
2. Ametisõidud	5.500
3. Riigiteenijate toetused	1.088
8. Kantseleikulud	5.650
11. Sõidu- ja veokulud	250
12. Vallasvara	850
13. Materjalide proovimised ja saaduste kontroll ning katsed	2.000
15. Kultuurilised toetused	13.500
29. Loodusevarade uurimine	1.000
82. Informatsioon	3.000
90. Segakulud	200
	<hr/>

Kaubanduse-tööstuse-
osakond 116.218

Majanduseministeerium 4.941.733

Põllutööstus-
riium.

Peatükk I.

Keskasutus.

1. Teenistusetasu	802.592
2. Ametisõidud	84.300
3. Riigiteenijate toetused	33.624
4. Esindus	1.000
5. Ametnikkude ja teenijate varustus	839
7. Juriidiline abi ja kohtu- kulud	10.000
8. Kantseleikulud	91.070
9. Majapidamine	33.674
10. Avalikud maksud ja kohus- tused	1.111
11. Sõidu- ja veokulud	2.602
12. Vallasvara	12.250
14. Hoonete remont	1.900
40. Kodifikatsioon ja kirjas- tamine	3.000
90. Segakulud	650
	<hr/>

Keskasutus 1.078.612

Peatükk II.

Katastri ja maakorralduse
osakond.

§§	Krooni
1. Teenistusetasu	83.770
2. Ametisõidud	27.660
3. Riigiteenijate toetused	3.936
8. Kantseleikulud	7.600
9. Majapidamine	15.450
10. Avalikud maksud ja kohus- tused	692
12. Vallasvara	850
14. Hoonete remont	600
15. Kultuurilised toetused	90.000
29. Loodusevarade uurimine	9.000
63. Maakorraldamine ja maa- parandamine	473.700
90. Segakulud	50
	<hr/>

Katastri ja maakorralduse
osakond 713.308

Peatükk III.

Põllumajanduse osakond.

1. Teenistusetasu	284.571
2. Ametisõidud	2.215
3. Riigiteenijate toetused	2.536
4. Esindus	370
8. Kantseleikulud	6.585
9. Majapidamine	18.105
12. Vallasvara	8.350
13. Materjalide proovimised ja saaduste kontroll ning katsed	10.830
14. Hoonete remont	810
15. Kultuurilised toetused	467.540
34. Hariduslikud kulud	600
35. Õppetarbed ja -vahendid	4.340
90. Segakulud	450
	<hr/>

Põllumajanduse osakond 807.302

Peatükk IV.

Loomatervishoiu osakond.

1. Teenistusetasu	105.990
3. Riigiteenijate toetused	5.252
	<hr/>

Loomatervishoiu osakond 111.242

Peatükk V.

Riigimaade ja metsade
valitsus.

1. Teenistusetasu	1.237.653
2. Ametisõidud	133.150

§§	Krooni
3. Riigiteenijate toetused . . .	165.192
8. Kantseleikulud	66.651
9. Majapidamine	40.980
10. Avalikud maksud ja kohus- tused	200.014
11. Sõidu- ja veokulud	540
12. Vallasvara	8.518
13. Materjalide proovimised ja saaduste kontroll ning katsed	2.000
14. Hoonete remont	141.500
15. Kultuurilised toetused	5.240
34. Hariduslikud kulud	600
35. Õppetarbed ja -vahendid	400
64. Põllumajapidamine	50
66. Metsasaasjandus	483.600
72. Telegraafi ja telefoni kor- rashoidmine ja arendamine	1.000
73. Teede, sildade ja parvede ehitamine ja korrashoid- mine	924
90. Segakulud	532
Riigimaade ja metsade valitsus	2.488.544
Põllutöoministerium	5.199.008

Teedeministerium.

Peatükk I.

Keskasutus.

1. Teenistusetasu	44.467
2. Ametisõidud	2.000
3. Riigiteenijate toetused	1.076
4. Esindus	1.000
5. Ametnikkude ja teenijate varustus	207
7. Juriidiline abi ja kohtu- kulud	250
8. Kantseleikulud	4.650
9. Majapidamine	5.084
10. Avalikud maksud ja kohus- tused	500
12. Vallasvara	100
14. Hoonete remont	1.350
15. Kultuurilised toetused	400
69. Teede ja raudtee ehituste korrashoidmine	15.000
82. Informatsioon	400
90. Segakulud	250
Keskasutus	76.734

Peatükk II.

Maanteede ja ehi- tuse osakond.

1. Teenistusetasu	43.624
2. Ametisõidud	3.500

§§	Krooni
3. Riigiteenijate toetused	788
8. Kantseleikulud	1.350
11. Sõidu- ja veokulud	2.500
12. Vallasvara	50
13. Materjalide proovimised ja saaduste kontroll ning katsed	250
40. Kodifikatsioon ja kirjas- tamine	400
73. Teede, sildade ja parvede ehitamine ja korrashoid- mine	3.514.522
90. Segakulud	100
Maanteede ja ehituse osakond	3.567.084

Peatükk III.

Raudteevalitsus.

1. Teenistusetasu	5.395.852
2. Ametisõidud	33.200
3. Riigiteenijate toetused	480.250
4. Esindus	500
5. Ametnikkude ja teenijate varustus	204.724
7. Juriidiline abi ja kohtu- kulud	1.000
8. Kantseleikulud	58.360
9. Majapidamine	196.759
10. Avalikud maksud ja kohus- tused	10.000
11. Sõidu- ja veokulud	1.726
12. Vallasvara	41.416
15. Kultuurilised toetused	2.000
67. Rongide liikumine ja kau- bavedu	2.474.841
68. Veerevate abinõude kor- rashoidmine	2.141.443
69. Teede ja raudtee ehituste korrashoidmine	1.464.143
70. Varustuse talitus	127.150
90. Segakulud	30.000
Raudteevalitsus	12.663.364

Peatükk IV.

Posti-, telegraafi- ja telefonivalitsus.

1. Teenistusetasu	2.209.931
2. Ametisõidud	26.100
3. Riigiteenijate toetused	115.040
5. Ametnikkude ja teenijate varustus	62.000
7. Juriidiline abi ja kohtu- kulud	1.750
8. Kantseleikulud	80.950
9. Majapidamine	173.250
10. Avalikud maksud ja kohus- tused	7.840

§§	Krooni	§§	Krooni
11. Sõidu- ja veokulud	623.124	5. Ametnikkude ja teenijate varustus	685
12. Vallasvara	44.800	7. Juriidiline abi ja kohtukulud	2.620
14. Hoonete remont	44.000	8. Kantseleikulud	14.500
23. Väärtmärkide valmistamine	11.715	9. Majapidamine	11.330
34. Hariduslikud kulud	1.000	10. Avalikud maksud ja kohustused	1.320
40. Kodifikatsioon ja kirjastamine	10.400	11. Sõidu- ja veokulud	3.600
72. Telegraafi ja telefoni korrashoidmine ja arendamine	1.082.772	12. Vallasvara	1.100
84. Rahvusvahelised maksud	110.000	14. Hoonete remont	3.750
90. Segakulud	7.250	15. Kultuurilised toetused	32.400
		80. Rahvusvaheliste lepingute sõlmimine ja täitmine	6.000
Posti-, telegraafi- ja telefoni-valitsus	4.611.922	90. Segakulud	250

Peatükk V.

Veeteede valitsus.

1. Teenistusetasu	459.240
2. Ametisõidud	6.100
3. Riigiteenijate toetused	61.000
5. Ametnikkude ja teenijate varustus	6.122
7. Juriidiline abi ja kohtukulud	2.000
8. Kantseleikulud	17.000
9. Majapidamine	9.756
10. Avalikud maksud ja kohustused	140.000
11. Sõidu- ja veokulud	3.000
12. Vallasvara	8.420
14. Hoonete remont	25.000
15. Kultuurilised toetused	11.480
29. Loodusevarade uurimine	4.800
40. Kodifikatsioon ja kirjastamine	1.650
70. Varustuse talitus	10.000
76. Sadamasildade korrashoidmine	108.781
77. Ujuvate abinõude, tuletornide ja elektrikraanide ülalpidamine	219.500
78. Mere- ja liinimärgid	27.000
79. Ujuvate abinõude, tuletornide ja elektrikraanide remont	281.000
90. Segakulud	58.500

Veeteede valitsus 1.460.349

Teedeministerium 22.379.453

Välisministeerium.

Peatükk I.

Keskasutus.

1. Teenistusetasu	87.305
2. Ametisõidud	1.450
3. Riigiteenijate toetused	1.764
4. Esindus	6.000

Keskasutus

174.074

Peatükk II.

Välisesindused.

A. Üldkulud.

2. Ametisõidud	26.800
3. Riigiteenijate toetused	1.500
4. Esindus	30.000
82. Informatsioon	40.000
84. Rahvusvahelised maksud	75.000
85. Konverentsid ja erakorralised esindused	20.000
86. Eestimaalaste võõrsilt koju toomine	7.000
90. Segakulud	250

Üldkulud 200.550

B. Välisesindused.

1. Teenistusetasu	445.333
2. Ametisõidud	4.975
8. Kantseleikulud	39.945
9. Majapidamine	105.917
10. Avalikud maksud ja kohustused	5.150
11. Sõidu- ja veokulud	3.600
12. Vallasvara	8.255
14. Hoonete remont	10.700
90. Segakulud	1.000

Välisesindused 624.875

Välisesindused 825.425

Välisministeerium 999.499

Riigi võlad.

27. Riigi võlgade ja protsentide tasumine	6.810.007
28. Laenude realiseerimise kulud ja kursivahed	50.000

Riigi võlad 6.860.007

Korralised kulud 80.613.586

ERAKORRALISED KULUD.

A. Riigikeskasutuste kulud.

Hariduse- ja sotsiaal- ministeerium.

Peatükk I.

Keskasutus.

§§	Krooni
1. Uued ehitused, juurde- ja ümberehitused riigi majades	14.741
Keskasutus	14.741

Peatükk III.

Koolivalitsus.

A. Keskasutus.

1. Toetus piiriäärsete maade kultuuri edendamiseks	18.000
Koolivalitsuse keskasutus	18.000

B. Riigikoolid.

1. Maja omandamine Tallinna tehnikumile	385.000
2. Tallinna tehnikumi uute ruumide remondiks ja neisse ümberpaigutamise kuludeks	16.500
3. Läänemaa ühisgümnaasiumi maja ehitusevõla tasumiseks	25.000
4. Porkuni kurttummadekooli hoonete ehitusekulude katteks	6.000
Riigikoolid	432.500

C. Avalikud ja erakoolid.

1. Toetus kutsekoolidele ruumide soetamiseks ja kor-daseadmiseks	40.000
2. Saaremaa ühisgümnaasiumi hoone kapitalremondiks	3.000
3. H. Treffneri poeglaste era-gümnaasiumi hoone kapi-taalremondiks	8.000
Avalikud ja erakoolid	51.000
Koolivalitsus	501.500

Peatükk IV.

Tervishoiu- ja hoo- lekandevalitsus.

A. Keskasutus.

§§	Krooni
1. Toetus Eesti Punase Risti peavalitsusele	20.000
2. Toetus vigastatud sõja-meeste organisatsioonidele	20.000
3. Toetus kindral Laidoneri nimelisele kapitalile	5.000
4. Toetus omavalitsustele hoo-lekande korraldamiseks	200.000
5. Toetus Võru linnale haige-maja ehitamise lõpulevii-miseks	7.500
Tervishoiu- ja hoolekande-valitsuse keskasutus	252.500

B. Tervishoiu-asutised.

1. Pilguse vaimuhaigemaja personaalimaja ehitamine	3.000
2. Tasu Jämejala vaimuhaige-maja varanduste hooldaja-tele	2.000
3. Seevaldi vaimuhaigemajale antud laenu kustutamine	180.000
Tervishoiu-asutised	185.000

C. Hoolekande-asutised.

1. Tartu rinnalaste- ja emade-kodu uue hoone ehitamise lõpetamine	110.000
2. Kopli töömaja uue hoone ehitamine	15.000
Hoolekande-asutised	125.000
Tervishoiu- ja hoolekande-valitsus	562.500

Hariduse- ja sotsiaal- ministeerium 1.078.741

Kaitseministeerium.

1. Inseneriline ja tehniline varustus	1.000.000
2. Uued ehitused	159.340
Kaitseministeerium	1.159.340

Kohtu- ja siseministeerium.

Peatükk I.

§§	Keskasutus.	Krooni
1.	Petseri- ja Narvataguste maade kinnisvarade ajutine kinnistusekomisjon	61.000
2.	Kuresaare kinnistuseraamatute jaluleseadmine	8.100
	Keskasutus	69.100

Peatükk II.

Kohtud.

1.	Viljandi endise vangimaja ümberehitamine kohtuhooneks	9.544
	Kohtud	9.544

Peatükk IV.

Vangimajad.

1.	Tallinna keskvangimaja idapoolse tiibhoone ümberehitamine	30.350
	Vangimajad	30.350

Peatükk VI.

Piirivalve.

1.	Uued ehitused	10.000
	Piirivalve	10.000

Kohtu- ja siseministeerium 118.994

Majanduseministeerium.

Peatükk I.

Keskasutus.

1.	Sõjaaegsete rekvireerimiste ja kahjude tasumine	1.000
2.	Teravilja kaitse korraldamine	5.000.000
	Keskasutus	5.001.000

Majanduseministeerium 5.001.000

Põllutöoministeerium.

Peatükk I.

§§	Keskasutus.	Krooni
1.	Põllutöoministeeriumi peahoone juurde kuuri ehitamine	560
	Keskasutus	560

Peatükk III.

Põllumajanduse osakond

1.	Põllumajandusliikude koolide ehitamise kulud	25.000
2.	Maks seakasvatuse edendamise ja peekonihindade kindlustamise fondi	230.000
	Põllumajanduse osakond	255.000

Peatükk V.

Riigimaade ja metsade valitsus.

1.	Uute hoonete ehitamine	80.000
2.	Asunduse- ja renditaludel kasvava metsa hindamine	30.000
	Riigimaade ja metsade valitsus	110.000

Põllutöoministeerium 365.560

Teedeministeerium

Peatükk I.

Keskasutus.

1.	Laevaliinide toetamine	20.000
2.	Peipsi veepinna alandamine	250.000
	Keskasutus	270.000

Peatükk III.

Raudteevalitsus.

1.	Jaamade laiendamine ja uute hoonete ehitamine	10.000
----	---	--------

§§	Krooni
2. Raudteedevõrgu arendamine	947.000
3. A.-s. „Dvigatel'ilt“ ostetud vagunite hinnavahe	20.000
4. Tallinna-Pääsküla elektri- raudtee arendamine	6.912
5. Veereva koosseade juurde- muretsemine ja täienda- mine	5.000
6. Sonda-Mustvee raudtee ehituse lõpuleviimine . . .	31.740
7. Maade võõrandamine . . .	51.674
Raudteevalitsus	1.072.326

Peatükk IV.

Posti-, telegraafi- ja telefoni- valitsus.

1. Posti-telegraafi-telefoni hoonete ehitamine	6.750
Posti-, telegraafi- ja telefonivalitsus	6.750

Peatükk V.

Veeteede valitsus.

1. Hoonete ehitamine	14.000
2. Hüdrotehnilised ehitused rannasadamates	14.000
3. Hüdrotehnilised ehitused sisemistel veeteedel	35.000
4. Tuletornide, meremärkide ning ujuvate abinõude sis- seseadete täiendamine ja ümberkorraldamine	9.600
Veeteede valitsus	72.600

Teedeministeerium 1.421.676

Riigikeskasutuste kulud 9.145.311

B. Operatsiooni fondid.

Majanduseministeerium.

Peatükk I.

Keskasutus.

1. Koolimajade ehitusefondi täiendamine	280.000
Keskasutus	280.000
Majanduseministeerium	280.000

Teedeministeerium.

Peatükk III.

Raudteevalitsus.

§§	Krooni
1. Raudteelaste Kodu tegevuse kapital	5.000
Raudteevalitsus	5.000
Teedeministeerium	5.000
Operatsiooni fondid	285.000
Erakorralised kulud	9.430.311
Kulud	90.043.897

TULUD.

Korralised tulud.

Otsekohesed maksud.

Peatükk I.

Tulumaks.

1. Tulumaks	2.720.000
2. Trahvid ja viivituserahad	80.000
Tulumaks	2.800.000

Peatükk II.

Äri- ja tööstuse- maks.

1. Põhiärimaks	560.000
2. Lisaärimaks mitteavalikult aruandvatelt ettevõtetelt	980.000
3. Lisaärimaks avalikult aruandvatelt ettevõtetelt	880.000
4. Trahvid ja viivituserahad	58.000
Äri- ja tööstusemaks	2.478.000

Peatükk III.

Maa- ja hoonete- maks.

1. Maks kinnisvaradelt lin- nades ja alevites	15.000
---	--------

§§	Krooni
2. Maks kinnisvaradelt maal .	460.000
3. Trahvid ja viivituserahad	10.000

Maa- ja hoonetemaks 485.000

Peatükk IV.

Maks kapitali intressidelt.

1. Maks väärtpaberitelt . . .	75.000
2. Maks hoiusummadelt . . .	375.000
3. Maks konto-korrent arve- telt	60.000
4. Maks võidulaenu võitudelt	1.300
5. Viivituserahad	5.000

Maks kapitali intressidelt 516.300

Peatükk V.

Kinnistusemaks.

1. Kinnistuse- ja kingituse- maks	770.000
2. Viivituserahad	2.000

Kinnistusemaks 772.000

Peatükk VI.

Pärandusemaks.

1. Pärandusemaks	374.700
2. Trahvid ja viivituserahad	40.000

Pärandusemaks 414.700

Otsekohesed maksud 7.466.000

Lõivud ja tasu- maksud.

Peatükk VII.

Tempelmaks ja lõivud.

1. Tempelmaks	3.830.000
2. Kohtulõivud ja revisjoni- maks	550.000
3. Aktilõivud	6.000
4. Advokaatide maks	450
5. Kantseleilõivud ja -maksud	17.565
6. Kohtumaks	75.000
8. 20% raudteemaks	6.000

Tempelmaks ja lõivud 4.485.015

Peatükk VIII.

Patendid ja proovid.

§§	Krooni
1. Maks leiutispatentide, kau- bamärkide ja mudelite eest	15.000
2. Proovimaks metallidelt . . .	65.000
3. Mõõtude ja kaalude õigeks- tunnustamine	15.000
4. Mitmesugused proovid ja analüüsid	15.200

Patendid ja proovid 110.200

Peatükk IX.

Mitmesugused tasu- maksud.

1. Isikutunnistused	3.000
2. Välispassid	219.700
3. Maks loteriivõitudelt . . .	22.000
4. Kodakondsusemaksud . . .	7.300
5. Maksud lubadelt, tunnis- tustelt j.t.	29.500
6. Tasu haigetelt ja hoole- alustelt	171.100

Mitmesugused tasumaksud 452.600

Lõivud ja tasumaksud 5.047.815

Kaudsed maksud.

Peatükk X.

Tollid.

1. Sisseveotoll	20.250.000
2. Väljaveotoll	90.000
3. 3 ja 5% aktsidentsid (lisa- toll)	40.000
4. Kantseleimaksud	90.000
5. Trahvid	18.000
6. Mitmesugused tulud	115.000

Tollid 20.603.000

Peatükk XI.

Aktsiisid.

1. Aktsiis tubakalt	3.350.000
2. Aktsiis paberossikestadelt	65.000
3. Aktsiis tuletikkudelt . . .	120.000
4. Aktsiis õlilt	500.000
5. Aktsiis veinidelt	45.000
6. Aktsiis napsidelt ja liköö- ridelt	175.000

§§	Krooni
7. Aktsiis piirituselt	500
8. Aktsiis pärmilt	160.000
9. Patendimaksud	164.700
10. Mitmesugused tulud	10.800
	<hr/>
Aktsiisid	4.591.000
	<hr/>
Kaudsed maksud	25.194.000

Riigi monopolid.

Peatükk XII.

Piiritusemonopol.

1. Piirituse, viina ja alamsor- tide müük	12.300.000
2. Mitmesugused tulud	86.000

Piiritusemonopol 12.386.000

Riigi monopolid 12.386.000

Riigi ettevõtted ja varandused.

Peatükk XIII.

Riigi kapitalid.

1. Tulud väärtpaperitelt, fon- didelt, laenudelt ja arvetelt	2.008.789
2. Viivituserahad	2.500
	<hr/>
Riigi kapitalid	2.011.289

Peatükk XIV.

Maad, hooned, met- sad ja veed.

1. Rent maadelt, metsadelt ja vetelt	73.887
2. Rent hoonetelt	146.020
3. Tulud metsadest	4.005.000
4. Tulud jahist ja kalapüügist	10.000
5. Mitmesugused tulud	102.620
6. Trahvid ja viivituserahad	85.230
	<hr/>
Maad, hooned, metsad ja veed	4.422.757

Peatükk XV.

Raudteed.

1. Sõidupiletid	6.555.000
2. Pagasivedu	583.000

§§	Krooni
3. Kaubavedu	9.050.000
4. Transiit	200.000
5. Mitmesugused tulud	580.000
6. Maksud eelmiste aastate eest	20.000
7. Trahvid	20.000
	<hr/>
Raudteed	17.008.000

Peatükk XVI.

Sadamad ja laod.

1. Tasu ladude tarvitamise eest	200.000
2. Laeva- ja sadamamaksud	1.035.700
3. Tasu kraanide tarvitamise eest	35.000
	<hr/>
Sadamad ja laod	1.270.700

Peatükk XVII.

Post, telegraaf ja telefon.

1. Postimaks	2.900.000
2. Telegraafi- ja raadiomaks	380.000
3. Telefonimaks	2.600.000
	<hr/>
Post, telegraaf ja telefon	5.880.000

Peatükk XVIII.

Mitmesugused riigi ettevõtted.

1. Pikalaenu Pank	456.000
2. Riigi põlevkivitööstus	35.000
3. Riigi turbatööstus	40.000
4. Riigi metsatööstus	810.000
5. Riigi trükikoda	36.720
6. Mitmesugused abiettevõtted	130.018
	<hr/>
Mitmesugused riigi ettevõtted	1.507.738

Peatükk XIX.

Mitmesugused riigi varandused.

1. Vallasvara kasutamine	3.848
2. Trükitoode müük	88.275
3. Mitmesuguste varanduste müük	127.740
4. Konfiskeeritud ja leitud varandused	4.400
5. Kontsessioonimaksud	44.250
	<hr/>
Mitmesugused riigi varandused	268.513

**Riigi ettevõtted ja
varandused 32.368.997**

Segatulud.

Peatükk XX.

§§	Segatulud.	Krooni
1.	Kuludeks kantud summade tagasimaks	180.000
2.	Jõuvankrite maks	175.757
3.	Bensiini ja välismaal registreeritud jõuvankrite maks	350.000
4.	Trahvid ja viivituserahad, mis mujal pole ette nähtud	224.300
5.	Juhuslikud tulud	438.535
	Segatulud	1.368.592
	Segatulud	1.368.592
	Korralised tulud	83.831.404

Erakorralised tulud.

§§		Krooni
1.	Operatsiooni fondide ja laenude tagasimaks	1.066.493
2.	Trahv eksportööridelt müümata jäänud välisvaluuta eest	1.000
3.	Teravilja müük	5.000.000
4.	A. liigi laenude tasumine	385.000
	Erakorralised tulud	6.452.493
	Kokku	90.283.897
	Tagasimaks eelmiste aastate tuludest	240.000
	Tulud	90.043.897

Eripõhikirjata töötavate riiklikkude ettevõtete ja riigi- asutuste valitseda olevate eriotstarbeliste kapitalide tulude ja kulude erieelarved.

(Riigi eelarve seaduse §§ 17 ja 29.)

HARIDUSE- JA SOTSIAAL- MINISTEERIUMI ALAL.

Tervishoiu- ja hoolekande- asutiste põllumajapida- mine.	
Tulud.	
§§	Krooni
1. Põllu- ja aiasaadused . . .	26.308
2. Karja- ja linnupidamisest .	38.504
Tulud	64.812

Kulud.	
1. Kulud	49.464
2. Loodetav ülejääk	15.348
Kulud	64.812

KOHTU- JA SISEMINIS- TEERIUMI ALAL.

Vahialuste tööd.

Tulud.	
1. Sissetulek vahialuste töö- dest	320.000
Tulud	320.000

Kulud.	
1. Vahialustele	160.000
2. Ülejääk riigi tuludesse . . .	80.000
3. Ülejääk vangimajale	80.000
Kulud	320.000

Harku turbatööstus.

Tulud.	
1. Sissetulek turba müügist .	67.500
Tulud	67.500

Kulud.	
1. Turba väljatöötamine . . .	52.292
2. Ülejääk riigi tuludesse . . .	7.604
3. Vangitööde erifondi	7.604
Kulud	67.500

Harku mõis.

Tulud.	
§§	Krooni
1. Põllud	27.957
2. Heinamaa	6.183
3. Mets	3.601
4. Aed	7.070
5. Kari	19.640
6. Hobused	990
7. Muud tulud	114
Tulud	65.555

Kulud.	
1. Põlluseeme	2.989
2. Väetis	5.160
3. Teenijad ja töölised	22.945
4. Aiakulud	997
5. Kari	14.186
6. Hobused	7.200
7. Üldkulud	6.539
8. Loodetav puhaskasu	5.539
Kulud	65.555

PÕLLUTÖÖMINISTEERIUMI ALAL.

Riigi mõisad.

Tulud.	
1. Põld ja heinamaa	1.002.066
2. Veised	675.936
3. Hobused	49.267
4. Sead	66.100
5. Lambad	445
6. Kalakasvandus	840
7. Piiritusevabrikud	275.052
8. Telliskivivabrikud	13.260
9. Veskid	6.237
10. Meiereid	2.000
11. Postijaamad	1.600
12. Viljapuuaiad	14.375
13. Rendid ja üürid	15.381
14. Varad	179.414
15. Mitmesugused tulud	61.492
Tulud	2.363.465

Eesti Vabariigi kulude ja tulude eelarve 1931./1932. aastaks esitas Vabariigi Täienduseks eelarvele esitas Vabariigi Valitsus 6. III 1931 muudatuse-ettepanek. Seega oli Vabariigi Valitsuse poolt Riigikogule esitatud eelarve-eelnõu tasakaalus Kr. Rahaasjanduse komisjoni laiendatud koosseis esitab eelarve Riigikogule tasak. Seega on eelarve üldsummas tõusnud Kr. 15 võrra.

Kulude ja nende muudatuste

ASUTUSE NIMI	Korralised kulud			Erakor	
	Vabariigi Valitsuse ettepanek	Rahaasjanduse komisjoni laiendatud koosseisu ettepanek	Suurendus + Vähendus -	Vabariigi Valitsuse ettepanek	Rahaasjanduse komisjoni laiendatud koosseisu ettepanek
Riigikogu	469.559	469.559	--	—	—
Riigikontroll	325.142	325.142	—	—	—
Riigivanem ja riigikantselei	1.015.510	1.015.510	—	—	—
Hariduse- ja sotsiaalmi- nisteerium	14.331.544	14.333.244	+ 1.700	1.080.741	1.078.741
Kaitseministeerium . . .	16.552.735	16.552.735	—	1.159.340	1.159.340
Kohtu- ja siseministee- rium	7.542.351	7.537.696	— 4.655	118.994	118.994
Majanduseministeerium .	4.941.763	4.941.733	— 30	5.001.000	5.001.000
Põllutöministeerium . .	5.199.008	5.199.088	—	365.560	365.560
Teedeministeerium . . .	22.388.453	22.379.453	— 9.000	1.412.676	1.421.676
Välisministeerium . . .	999.499	999.499	—	—	—
Riigi võlad	6.860.007	6.860.007	—	—	—
	80.625.571	80.613.586	+ 1.700 — 13.685 — 11.985	9.138.311	9.145.311

T U S K I R I.

Valitsus Riigikogule 20. I 1931 tasakaalustatult Kr. 85.188.300 suuruses.
 ud, mida arvesse võttes tulude ja kulude summad suurenesid Kr. 4.855.582 võrra.
 90.043.882 peal.
 aalustatult Kr. 90.043.897 suuruses.

üldkokkuvõte riigiasutuste järgi.

ralised kulud				Kokku kulud		
kulud		B. Operatsiooni fondid		Vabariigi Valitsuse ettepanek	Rahaasjan- duse komisjoni laiendatud koosseisu ettepanek	Suurendus + Vähendus -
Suurendus + Vähendus -	Vabariigi Valitsuse ettepanek	Rahaasjenduse komisjonilaien- datud koosseis- su ettepanek	Suu- rendus + Vähendus -			
—	—	—	—	469.559	469.559	—
—	—	—	—	325.142	325.142	—
—	—	—	—	1.015.510	1.015.510	—
— 2.000	—	—	—	15.412.285	15.411.985	— 300
—	—	—	—	17.712.075	17.712.075	—
—	—	—	—	7.661.345	7.656.690	— 4.655
—	275.000	280.000	+ 5.000	10.217.763	10.222.733	+ 4.970
—	—	—	—	5.564.568	5.564.568	—
+ 9.000	5.000	5.000	—	23.806.129	23.806.129	—
—	—	—	—	999.499	999.499	—
—	—	—	—	6.860.007	6.860.007	—
+ 9.000	280.000	285.000	+ 5.000	90.043.882	90.043.897	+ 4.970
— 2.000						— 4.955
+ 7.000						+ 15

Vastavalt kuludele suurendas komisjon ka tulude osa Kr. 15 võrra.

Tulude ja nende muudatuste üldkokkuvõte.

N i m e t u s	Vabariigi Valit- suse ettepanek	Komisjoni ettepanek	Komisjoni ette- panek võrreldes eelarve-eelnõuga Suurendus + Vähendus -
Korralised tulud:			
Otsekohesed maksud	7.466.000	7.466.000	—
Lõivud ja tasumaksud	5.047.815	5.047.815	—
Kaudsed maksud	25.194.000	25.194.000	—
Riigi monopolid	12.386.000	12.386.000	—
Riigi ettevõtted ja varandused	32.368.997	32.368.997	—
Segatulud	1.368.577	1.368.592	+ 15
Korralised tulud	83.831.389	83.831.404	+ 15
Erakorralised tulud	6.452.493	6.452.493	—
Kokku tulud	90.283.882	90.283.897	+ 15
Tagasimaks eelmiste aastate tuludest . .	240.000	240.000	—
Tulud	90.043.882	90.043.897	+ 15

Riigikogule kinnitamiseks esitatud eripõhikirjata töötavate riiklike ettevõtete ja riigiasutuste valitseda olevate eriotstarbeliste kapitalide tulude ja kulude erieelarved esitab komisjon Riigikogule lisana riigi eelarve juurde vastuvõtmiseks. Viimaste hulgast on jäetud välja kanamunade väljaveo erimaksu eelarve, kuna „Kanamunade sisse- ja väljaveo kontrolli seaduse“ (RT 16 — 1931) § 4 põhjal selle eelarve kinnitamise õigus kuulub Vabariigi Valitsusele.

Rahaasjanduse komisjoni laiendatud koosseisu poolt Eesti Vabariigi 1931./1932. aasta kulude ja tulude eelarve-eelnõus tehtud muudatuste tabelid ja põhjendused.

Kulud.

Riigikogu.

Muudetud peatükkide ja paragrahvide nimetus	Eelarve-eelnõus nõutud	Komisjoni ettepanek		
		Vähendada	Suurendada	Määrata
Korralised kulud.				
Peatükk I.				
Riigikogu.				
§ 2. Ametisõidud:				
a) sõidud siseriigis . . .	2.000.—	500.—	—	1.500.—
b) sõidud välisriikides . .	6.000.—	3.000.—	—	3.000.—
§ 2.	8.000.—	3.500.—	—	4.500.—
Riigikogu	311.142.—	3.500.—	—	307.642.—
Peatükk II.				
Kantselei.				
§ 3. Riigiteenijate toetused:				
b) haigusekindlustus . . .	—	—	1.000.—	1.000.—
§ 3.	288.—	—	1.000.—	1.288.—
§ 9. Majapidamine:				
b) küte	8.500.—	850.—	—	7.650.—
§ 9.	16.285.—	850.—	—	15.435.—
Kantselei	117.857.—	850.—	1.000.—	118.007.—
Riigikogu	472.909.—	4.350.—	1.000.—	469.559.—

Põhjendused.

Korralised kulud.

 Peatükk I.

 Riigikogu.

§ 2-a: Vähendatud Riigikogu juhatuse
-b: ettepanekul Kr. 3.500.— võrra kulude kokkuhoidmise sihil.

 Peatükk II.

 Kantselei.

§ 3-b: Suurendatud valitsuse ettepanekul Kr. 1.000.— võrra arstiabi korraldamiseks.

§ 9-b: Vähendatud valitsuse ettepanekul Kr. 850.— võrra küttepude hindade alanemise tõttu.

Riigikontroll.

Muudetud peatükkide ja paragrahvide nimetus	Eelarve-eelnõus nõutud	Komisjoni ettepanek		
		Vähendada	Suurendada	Määrata
Korralised kulud.				
§ 3. Riigiteenijate toetused:				
b) haigusekindlustus	—	—	3.000.—	3.000.—
§ 3.	960.—	—	3.000.—	3.960.—
§ 9. Majapidamine:				
b) küte	2.500.—	500.—	—	2.000.—
§ 9.	7.497.—	500.—	—	6.997.—
Riigikontroll	322.642.—	500.—	3.000.—	325.142.—

Põhjendused.

- Korralised kulud. § 9-b: Vähendatud valitsuse ettepanekul Kr. 500.— võrra küttepuude hindade alanemise tõttu.
- § 3-b: Suurendatud valitsuse ettepanekul Kr. 3.000.— võrra arstiabi korraldamiseks.

Riigivanem ja riigikantselei.

Muudetud peatükkide ja paragrahvide nimetus	Eelarve-eelnõus nõutud	Komisjoni ettepanek		
		Vähendada	Suurendada	Määrata
Korralised kulud.				
I jagu.				
Peatükk I.				
Riigivanem.				
§ 3. Riigiteenijate toetused:				
b) haigusekindlustus	—	—	100.—	100.—
§ 3.	192.—	—	100.—	292.—
Riigivanem	35.265.—	—	100.—	35.365.—
II jagu.				
Peatükk I.				
Riigikantselei.				
§ 3. Riigiteenijate toetused:				
a) lasteabiraha	21.—	—	50.—	71.—
b) haigusekindlustus	100.000.—	99.500.—	—	500.—
§ 3.	100.021.—	99.500.—	50.—	571.—

Muudetud peatükkide ja paragrahvide nimetus	Eelarve-eelnõus nõutud	Komisjoni ettepanek		
		Vähendada	Suurendada	Määrata
§ 9. Majapidamine:				
b) küte	5.100.—	500.—	—	4.600.—
e) puhastus ja korrashoid	1.980.—	50.—	—	1.930.—
§ 9.	9.300.—	550.—	—	8.750.—
Riigikantselei	932.398.—	100.050.—	50.—	832.398.—
Peatükk IV.				
Riigi statistika keskbüroo.				
§ 3. Riigiteenijate toetused:				
a) lasteabiraha	672.—	—	50.—	722.—
b) haigusekindlustus	—	—	1.000.—	1.000.—
§ 3.	672.—	—	1.050.—	1.722.—
§ 9. Majapidamine:				
b) küte	1.570.—	150.—	—	1.420.—
e) puhastus ja korrashoid	1.140.—	50.—	—	1.090.—
§ 9.	3.980.—	200.—	—	3.780.—
Riigi statistika keskbüroo	116.410.—	200.—	1.050.—	117.260.—
Riigivanem ja riigikantselei	1.114.560.—	100.250.—	1.200.—	1.015.510.—

Põhjendused.

Korralised kulud.

1. jagu.

Peatükk I.

Riigivanem.

§ 3-b: Suurendatud valitsuse ettepanekul Kr. 100.— võrra arstiabi korraldamiseks.

2. jagu.

Peatükk I.

Riigikantselei.

§ 3-a: Suurendatud valitsuse ettepanekul Kr. 50.— võrra.

-b: Vähendatud valitsuse ettepanekul Kr. 99.500.— võrra Kr. 100.000.— summast, mis riigikantselei eelarves oli nähtud ette haigusekind-

lustamiseks kõigi riigiteenijate kohta.

§ 9-b: Vähendatud valitsuse ettepanekul Kr. 500.— võrra küttepuude hinna alanemise tõttu.

-e: Vähendatud valitsuse ettepanekul Kr. 50.— võrra.

Peatükk IV.

Riigi statistika keskbüroo.

§ 3-a: Suurendatud valitsuse ettepanekul Kr. 50.— võrra.

-b: Suurendatud valitsuse ettepanekul Kr. 1.000.— võrra arstiabi korraldamiseks.

§ 9-b: Vähendatud valitsuse ettepanekul Kr. 150.— võrra küttepuude hindade langemise tõttu.

-e: Vähendatud valitsuse ettepanekul Kr. 50.— võrra.

Hariduse- ja sotsiaalministeerium.

Muudetud peatükkide ja paragrahvide nimetus	Eelarve- eelnõus nõutud	Komisjoni ettepanek		
		Vähendada	Suurendada	Määrata
Korralised kulud.				
Peatükk I.				
Keskasutus.				
§ 3. Riigiteenijate toetused:				
b) haigusekindlustus . . .	—	—	2.000.—	2.000.—
§ 3.	288.—	—	2.000.—	2.288.—
§ 8. Kantseleikulud:				
a) kantseleimaterjal . . .	2.800.—	300.—	—	2.500.—
§ 8.	11.800.—	300.—	—	11.500.—
§ 9. Majapidamine:				
b) küte	2.000.—	200.—	—	1.800.—
§ 9.	6.260.—	200.—	—	6.060.—
Keskasutus	80.445.—	500.—	2.000.—	81.945.—
Peatükk II.				
Teaduse ja kunsti osakond.				
A. Keskasutus.				
§ 15. Kultuurilised toetused:				
c) kunsti ja teaduse alal	235.000.—	—	32.000.—	267.000.—
§ 15.	285.260.—	—	32.000.—	317.260.—
Teaduse ja kunsti osakonna keskasutus	310.353.—	—	32.000.—	342.353.—
B. Tartu ülikool.				
§ 1. Teenistusetasu:				
a) määraliste palk . . .	716.294.—	3.000.—	—	713.294.—
§ 1.	783.349.—	3.000.—	—	780.349.—
§ 3. Riigiteenijate toetused:				
b) haigusekindlustus . . .	—	—	6.000.—	6.000.—
§ 3.	7.590.—	—	6.000.—	13.590.—
§ 9. Majapidamine:				
b) küte	68.000.—	6.800.—	—	61.200.—
§ 9.	78.350.—	6.800.—	—	71.550.—
Tartu ülikool	1.115.303.—	9.800.—	6.000.—	1.111.503.—
C. Tallinna tehnikum.				
§ 1. Teenistusetasu:				
a) määraliste palk . . .	71.100.—	6.100.—	—	65.000.—
§ 1.	93.810.—	6.100.—	—	87.710.—
§ 3. Riigiteenijate toetused:				
b) haigusekindlustus . . .	—	—	1.400.—	1.400.—
§ 3.	480.—	—	1.400.—	1.880.—
§ 9. Majapidamine:				
b) küte	2.500.—	250.—	—	2.250.—
§ 9.	18.645.—	250.—	—	18.395.—
Tallinna tehnikum	121.671.—	6.350.—	1.400.—	116.721.—

Muudetud peatükkide ja paragrahvide nimetus	Eelarve-eelnõus nõutud	Komisjoni ettepanek		
		Vähendada	Suurendada	Määrata
D. Riigi keskarhiiv.				
§ 3. Riigiteenijate toetused:				
b) haigusekindlustus . . .	—	—	500.—	500.—
§ 3.	1.248.—	—	500.—	1.748.—
§ 9. Majapidamine:				
b) küte	4.000.—	400.—	—	3.600.—
§ 9.	5.350.—	400.—	—	4.950.—
Riigi keskarhiiv	36.188.—	400.—	500.—	36.288.—
Teaduse ja kunsti osakond	1.583.515.—	16.550.—	39.900.—	1.606.865.—
Peatükk III.				
Koolivalitsus.				
A. Keskasutus.				
§ 1. Teenistusetasu:				
a) määraliste palk . . .	80.919.—	—	12.600.—	93.519.—
§ 1.	86.529.—	—	12.600.—	99.129.—
§ 15. Kultuurilised toetused:				
b) hariduse alal . . .	208.759.—	18.000.—	15.500.—	206.259.—
h) hoolekande alal . . .	260.000.—	—	4.000.—	264.000.—
§ 15.	487.259.—	18.000.—	19.500.—	488.759.—
§ 34. Hariduslikud kulud:				
c) õpetajate kursused ja eksamid	25.000.—	5.000.—	—	20.000.—
§ 34.	33.800.—	5.000.—	—	28.800.—
Koolivalitsuse keskasutus	616.068.—	23.000.—	32.100.—	625.168.—
B. Riigikoolid.				
§ 1. Teenistusetasu:				
a) määraliste palk . . .	444.739.—	21.356.—	—	423.383.—
§ 1.	504.974.—	21.356.—	—	483.618.—
§ 3. Riigiteenijate toetused:				
b) haigusekindlustus . . .	—	—	9.000.—	9.000.—
§ 3.	8.358.—	—	9.000.—	17.358.—
§ 9. Majapidamine:				
b) küte	53.296.—	5.296.—	—	48.000.—
§ 9.	101.361.—	5.296.—	—	96.065.—
Riigikoolid	756.379.—	26.652.—	9.000.—	738.727.—
C. Avalikud ja erakoolid.				
§ 1. Teenistusetasu:				
a) määraliste palk . . .	5.808.558.—	257.344.—	3.700.—	5.554.914.—
§ 1.	5.814.558.—	257.344.—	3.700.—	5.560.914.—
Avalikud ja erakoolid	5.879.288.—	257.344.—	3.700.—	5.625.644.—
Koolivalitsus	7.251.735.—	306.996.—	44.800.—	6.989.539.—

Muudetud peatükkide ja paragrahvide nimetus	Eelarve-eelnõus nõutud	Komisjoni ettepanek		
		Vähendada	Suurendada	Määrata
Peatükk IV.				
Tervishoiu- ja hoolekandevalitsus.				
A. Keskasutus.				
§ 15. Kultuurilised toetused:				
h) hoolekande alal . . .	209.700.—	—	200.000.—	409.700.—
i) tervishoiu alal . . .	245.890.—	—	15.000.—	260.890.—
§ 15.	465.590.—	—	215.000.—	680.590.—
§ 48. Rahva tervishoid:				
a) suguhaiguste ravimine	165.000.—	15.000.—	—	150.000.—
§ 48.	199.500.—	15.000.—	—	184.500.—
Tervishoiu- ja hoolekandevalitsuse keskasutus	1.236.776.—	15.000.—	215.000.—	1.436.776.—
B. Tervishoiu-asutised.				
§ 49. Haigete ja hoolealuste ülalpidamine:				
b) ülalpidamine	511.273.—	—	2.800.—	514.073.—
§ 49.	695.005.—	—	2.800.—	697.805.—
Tervishoiu-asutised	761.785.—	—	2.800.—	764.585.—
C. Hoolekande-asutised.				
§ 49. Haigete ja hoolealuste ülalpidamine:				
b) ülalpidamine	182.550.—	—	1.500.—	184.050.—
§ 49.	264.634.—	—	1.500.—	266.134.—
Hoolekande-asutised	317.434.—	—	1.500.—	318.934.—
Tervishoiu- ja hoolekandevalitsus	2.315.995.—	15.000.—	219.300.—	2.520.295.—
Peatükk V.				
Töökaitse ja sotsiaalkindlustuse osakond.				
A. Keskasutus.				
§ 15. Kultuurilised toetused:				
d) kirjanduse alal . . .	800.—	—	1.200.—	2.000.—
l) mitmesugused toetused	7.000.—	—	7.100.—	14.100.—
§ 15.	10.650.—	—	8.300.—	18.950.—
Töökaitse ja sotsiaalkindlustuse osakonna keskasutus	3.082.983.—	—	8.300.—	3.091.283.—
B. Tööinspektsiooni jaoskonnad.				
§ 3. Riigiteenijate toetused:				
b) haigusekindlustus . .	—	—	750.—	750.—
§ 3.	—	—	750.—	750.—

Muudetud peatükkide ja paragrahvide nimetus	Eelarve- eelnõus nõutud	Komisjoni ettepanek		
		Vähendada	Suurendada	Määrata
§ 9. Majapidamine:				
b) küte	470.—	50.—	—	420.—
§ 9.	3.507.—	50.—	—	3.457.—
Tööinspeksiooni jaoskonnad	42.617.—	50.—	750.—	43.317.—
Töökaitse ja sotsiaalkindlus- tuse osakond	3.125.600.—	50.—	9.050.—	3.134.600.—
Hariduse- ja sotsiaal- ministeerium	14.357.290.—	339.096.—	315.050.—	14.333.244.—
Erakorralised kulud.				
A. Riigikeskasutuste kulud.				
Peatükk I.				
Keskasutus.				
§ 1. Uued ehitused, juurde- ja ümberehitused riigi ma- jades	12.741.—	—	2.000.—	14.741.—
Keskasutus	12.741.—	—	2.000.—	14.741.—
Peatükk III.				
Koolivalitsus.				
A. Keskasutus.				
§ 1. Toetus piiriäärsete maade kultuuri edendamiseks . .	31.000.—	13.000.—	—	18.000.—
Keskasutus	31.000.—	13.000.—	—	18.000.—
B. Riigikoolid.				
§ 2. Tallinna tehnikumi uute ruumide remondiks ja neisse ümberpaigutamise kuludeks	22.300.—	5.800.—	—	16.500.—
Riigikoolid	438.300.—	5.800.—	—	432.500.—
C. Avalikud ja erakoolid.				
§ 3. H. Treffner'i poeglaste eragümnaasiumi hoone ka- pitaalremondiks	10.000.—	2.000.—	—	8.000.—
Avalikud ja erakoolid	53.000.—	2.000.—	—	51.000.—
Koolivalitsus	522.300.—	20.800.—	—	501.500.—
Hariduse- ja sotsiaal- ministeerium	1.097.541.—	20.800.—	2.000.—	1.078.741.—

Põhjendused.

- Korralised kulud.
- Peatükk I.
- Keskasutus.
- § 3-b: Suurendatud Kr. 2.000.— võrra valitsuse ettepanekul.
- § 8-a: Vähendatud Kr. 300.— võrra kokkuhoiu otstarbel.
- § 9-b: Vähendatud Kr. 200.— võrra valitsuse ettepanekul.
- Peatükk II.
- Teaduse ja kunsti osakond.
- A. Keskasutus.
- § 15-c: Suurendatud Kr. 32.000.— võrra. Valitsuse ettepanekul komisjon otsustas määrata toetust:
- „Töölisteatrile“ ja töölistemuusika liidule — Kr. 12.000.—
- Maaseltsidele näitelavade korraldamiseks — „ 20.000.—
- Ühenduses viimase muudatusega komisjon võttis vastu järgmise sooviavalduse: „Riigikogu rahaasjanduse komisjoni laiendatud koosseis avaldab soovi, et maaseltsidele näitelavade korraldamiseks 1931./32. eelarve-aasta jooksul antaks lisatoetust kultuurkapitali Vabariigi Valitsuse käsutuses olevast osast vähemalt Kr. 10.000.—“
- B. Tartu ülikool.
- § 1-a: Vähendatud Kr. 3.000.— võrra vakant kohtade arvel.
- § 3-b: Suurendatud Kr. 6.000.— võrra valitsuse ettepanekul.
- § 9-b: Vähendatud Kr. 6.800.— võrra valitsuse ettepanekul.
- C. Tallinna tehnikum.
- § 1-a: Vähendatud valitsuse ettepanekul Kr. 6.100.— võrra, millisest summast kantud üle Kr. 4.100.— peatükk V § 15-1 alla.
- § 3-b: Suurendatud Kr. 1.400.— võrra valitsuse ettepanekul.
- § 9-b: Vähendatud Kr. 250.— võrra valitsuse ettepanekul.
- D. Riigi keskarhiiv.
- § 3-b: Suurendatud Kr. 500.— võrra valitsuse ettepanekul.
- § 9-b: Vähendatud Kr. 400.— võrra valitsuse ettepanekul.
- Peatükk III.
- Koolivalitsus.
- A. Keskasutus.
- § 1-a: Suurendatud Kr. 12.600.— võrra valitsuse ettepanekul.
- § 15-b: Vähendatud Kr. 2.500.— võrra. Järgmised toetusesummad võeti vastu muudetud kujul:
- pkt. 2. Kaarli koguduse eragümnaasium — Kr. 4.000.—
- „ 7. Pärnu Saksa eragümnaasiumi toetusesumma Kr. 1.000.— kustutatud.
- „ 10. Saaremaa kurtummadekool — Kr. 5.000.—
- „ 11. Kapten Teäre eramerekool Kuresaares — Kr. 5.000.—
- „ 22. Lühiaegsed üldhariduslikud kursused Kr. 3.000.—
- Võetud üles uus pkt. 26-a — Vene hariduslike ja heategevate seltside liit — Kr. 2.000.—
- Punkt 27. Eesti karskuseliidule Kr. 2.500.—
- „ 28. Eesti õpetajate liidule karskusetööks koolis Kr. 2.500.—
- Võetud üles uus pkt. 34-a — Osaühisus „Tööliste Kodu“ — Kr. 7.500.—
- Punkt 35. Kalaasjanduse kursused Kr. 1.000.—
- „ 40. Oskuskursused algkoolide juures ehitustehnika, meeste- ja naistekäsitöö, majapidamise, aiatöö ja teistel aladel Kr. 10.893.—
- „ 47. Kutselaadiliste koolide seadeteks aia- ja põllumajanduse alal — Kr. 7.000.—
- „ 48. Õppursõdurite priikooli kulud — Kr. 16.000.—
- § 15-h: Suurendatud Kr. 4.000.— võrra. Toetused hoolekande alal muudeti järgmiselt:
- Algkooli kehvemate õpilaste toetamiseks Kr. 252.000.—.
- Keskooli kehvemate õpilaste toetamiseks Kr. 7.000.—.
- § 34-c: Vähendatud Kr. 5.000.— võrra valitsuse ettepanekul.
- B. Riigikoolid.
- § 1-a: Vähendatud Kr. 21.356.— võrra valitsuse ettepanekul.
- § 3-b: Suurendatud Kr. 9.000.— võrra valitsuse ettepanekul.
- § 9-b: Vähendatud Kr. 5.296.— võrra valitsuse ettepanekul.

C. Avalikud ja erakoolid.

§ 1-a: Vähendatud valitsuse ettepanekul Kr. 253.644.— võrra.

Peatükk IV.

Tervishoiu- ja hoolekande-
valitsus.

A. Keskasutus.

§ 15-d: Seletuskirjas on ministeeriumi esindaja ettepanekul kustutatud sõnad „ja Pharmaciale“, kuna toetus on mõeldud ainult „Eesti Arstile“.

§ 15-h: Suurendatud valitsuse ettepanekul Kr. 200.000.— võrra.

§ 15-i: Suurendatud valitsuse ettepanekul Kr. 15.000.— võrra toetuseks tiisikuse vastu võitlemisel ja Eesti tervishoiu muuseumile.

§ 48-a: Vähendatud Kr. 15.000.— võrra.

B. Tervishoiu-asutised.

§ 49-b: Suurendatud valitsuse ettepanekul Kr. 2.800.— võrra.

C. Hoolekande-asutised.

§ 49-b: Suurendatud valitsuse ettepanekul Kr. 1.500.— võrra.

Peatükk V.

Töökaitse ja sotsiaalkindlustuse osakond.

A. Keskasutus.

§ 15-d: Suurendatud valitsuse ettepanekul Kr. 1.200.— võrra.

§ 15-1: Suurendatud Kr. 7.100.— võrra. Suurendus Kr. 4.100.— on tingitud ülekandmisest peatükk II C. Tallinna tehnikum § 1-a alt. Suurendus Kr. 3.000.— läheb toetuseks Eesti haigekassade liidule sanatooriumi kulude katteks.

B. Tööinspeksiooni jaoskonnad.

§ 3-b: Suurendatud valitsuse ettepanekul Kr. 750.— võrra.

§ 9-b: Vähendatud valitsuse ettepanekul Kr. 50.— võrra.

Erakorralised kulud.

A. Riigikeskasutuste kulud.

Peatükk I.

Keskasutus.

§ 1: Suurendatud Kr. 2.000.— võrra valitsuse ettepanekul.

Peatükk III.

Koolivalitsus.

A. Keskasutus.

§ 1: Vähendatud Kr. 13.000.— võrra.

B. Riigikoolid

§ 2: Vähendatud Kr. 5.800.— võrra.

C. Avalikud ja erakoolid.

§ 3: Vähendatud Kr. 2.000.— võrra.

Kaitseministeerium.

Muudetud peatükkide ja paragrahvide nimetus	Eelarve-eelnõus nõutud	Komisjoni ettepanek		
		Vähendada	Suurendada	Määrata
Korralised kulud.				
§ 1. Teenistusetasu	6.327.867.—	4.100.—	—	6.323.767.—
§ 3. Riigiteenijate toetused:				
b) haigusekindlustus	90.000.—	—	30.000.—	120.000.—
§ 3.	307.824.—	—	30.000.—	337.824.—
§ 9. Majapidamine	826.761.—	2.670.—	—	824.091.—
§ 11. Sõidu- ja veokulud	557.215.—	5.080.—	—	552.135.—
§ 15. Kultuurilised toetused:				
f) kehalise kasvatuse alal	12.500.—	500.—	—	12.000.—
§ 15.	27.500.—	500.—	—	27.000.—
§ 21. Raamatukogud:				
a) raamatud	2.400.—	400.—	—	2.000.—
§ 21.	4.050.—	400.—	—	3.650.—

Muudetud peatükkide ja paragrahvide nimetus	Eelarve-eelnõus nõutud	Komisjoni ettepanek		
		Vähendada	Suurendada	Määrata
§ 54. Toitlusevarustus	2.785.540.—	10.105.—	—	2.775.435.—
§ 56. Relvad ja nende varustus	1.529.315.—	7.045.—	—	1.522.270.—
§ 60. Sõjalaevade varustus ja korrashoidmine	392.000.—	100.—	—	391.900.—
Kaitseministeerium	16.552.735.—	30.000.—	30.000.—	16.552.735.—

Erakorralised kulud —
võtta vastu muutmata.

Põhjendused.

Korralised kulud.	§ 15-f: Vähendatud Kr. 500.— võrra kaitseväge ühendatud õppeasutuste spordiplatsi korrashoiu alal.
§ 1: Vähendatud Kr. 600.— võrra navigatsioonipäevarahaga „Marduse“ seismapaneku eeldusel ja Kr. 3.500.— võrra lektorite ja tunniandjate päevarahaga ja loengute tasu vähendamise arvel.	§ 21-a: Vähendatud Kr. 400.— võrra kirjanduse müretsemise alal.
§ 3-b: Suurendatud Kr. 30.000.— võrra arstiabisummade suurendamiseks.	§ 54: Vähendatud Kr. 10.105.— võrra, sellest Kr. 8.605.— inimestoidu hinna alanemise arvel ja Kr. 1.500.— hobuste moonahinna alanemise arvel.
§ 9: Vähendatud Kr. 2.670.— võrra küttehinna alanemise tõttu.	§ 56: Vähendatud Kr. 7.045.— võrra, sellest Kr. 3.995.— sadulate hinna alanemise arvel ja Kr. 3.050 takkude hinna alanemise arvel.
§ 11: Vähendatud Kr. 5.080.— võrra, sellest Kr. 1.690.— sadulate hinna alanemise arvel, Kr. 1.140.— hobuseraua haakide arvel ja Kr. 2.250.— ratsarakmete korrashoiu arvel.	§ 60: Vähendatud Kr. 100.— võrra värnitsa hinna alanemise arvel.

Kohtu- ja siseministeerium.

Muudetud peatükkide ja paragrahvide nimetus	Eelarve-eelnõus nõutud	Komisjoni ettepanek		
		Vähendada	Suurendada	Määrata
Korralised kulud.				
Peatükk I.				
Keskasutus.				
§ 3. Riigiteenijate toetused:				
b) haigusekindlustus	—	—	2.000.—	2.000.—
§ 3.	2.304.—	—	2.000.—	4.304.—
§ 7. Juriidiline abi ja kohtukulud	1.200.—	200.—	—	1.000.—
§ 9. Majapidamine:				
b) küte	3.762.—	362.—	—	3.400.—
§ 9.	11.172.—	362.—	—	10.810.—

Muudetud peatükkide ja paragrahvide nimetus	Eelarve-eelnõus nõutud	Komisjoni ettepanek		
		Vähendada	Suurendada	Määrata
§ 15. Kultuurilised toetused:				
d) kirjanduse alal . . .	1.500.—	300.—	—	1.200.—
l) mitmesugused toetused	2.500.—	—	2.500.—	5.000.—
§ 15.	9.000.—	300.—	2.500.—	11.200.—
§ 40. Kodifikatsioon ja kirjas-				
tamine	35.500.—	4.260.—	—	31.240.—
Keskasutus	300.427.—	5.122.—	4.500.—	299.805.—
Peatükk II.				
Kohtud.				
§ 3. Riigiteenijate toetused:				
b) haigusekindlustus . . .	—	—	12.000.—	12.000.—
§ 3.	12.096.—	—	12.000.—	24.096.—
§ 9. Majapidamine:				
b) küte	26.214.—	2.614.—	—	23.600.—
§ 9.	94.077.—	2.614.—	—	91.463.—
§ 14. Hoonete remont:				
b) jooksev remont . . .	14.020.—	1.500.—	—	12.520.—
§ 14.	14.020.—	1.500.—	—	12.520.—
Kohtud	1.483.514.—	4.114.—	12.000.—	1.491.400.—
Peatükk III.				
Prokuratuur.				
§ 1. Teenistusetasu:				
c) teenistusevanuse tasu	19.845.—	845.—	—	19.000.—
§ 1.	151.905.—	845.—	—	151.060.—
§ 2. Ametisõidud:				
a) sõidud siseriigis . . .	4.700.—	200.—	—	4.500.—
§ 2.	5.000.—	200.—	—	4.800.—
§ 3. Riigiteenijate toetused:				
b) haigusekindlustus . . .	—	—	2.000.—	2.000.—
§ 3.	984.—	—	2.000.—	2.984.—
§ 9. Majapidamine:				
b) küte	759.—	59.—	—	700.—
§ 9.	3.862.—	59.—	—	3.803.—
Prokuratuur	173.738.—	1.104.—	2.000.—	174.634.—
Peatükk IV.				
Vangimajad.				
§ 3. Riigiteenijate toetused:				
b) haigusekindlustus . . .	—	—	15.000.—	15.000.—
§ 3.	40.900.—	—	15.000.—	55.900.—

Muudetud peatükkide ja paragrahvide nimetus	Eelarve-eelnõus nõutud	Komisjoni ettepanek		
		Vähendada	Suurendada	Määrata
§ 59. Hobuste tervishoid: c) hobuste ravimine era- teel	400.—	50.—	—	350.—
§ 59.	400.—	50.—	—	350.—
§ 61. Kindlustuse tööd: a) piiri kindlustamine .	5.600.—	600.—	—	5.000.—
c) piiri korraldamine . .	3.400.—	400.—	—	3.000.—
§ 61.	9.000.—	1.000.—	—	8.000.—
Piirivalve	1.082.826.—	3.350.—	10.060.—	1.089.536.—
Kohtu- ja siseministeerium	7.475.672.—	22.136.—	84.160.—	7.537.696.—

Erakorralised kulud —
võtta vastu muutmata.

Põhjendused.

Korralised kulud.	§ 9-b: Vähendatud Kr. 2.614.— võrra küttepuude hindade langemise tõttu.
Peatükk I.	
Keskasutus.	
§ 3-b: Suurendatud Kr. 2.000.— võrra valitsuse ettepanekul arstiabi korraldamiseks.	§ 14-b: Vähendatud Kr. 1.500.— võrra, kustutades Rápina rahukohtuniku hoone remondi kulud, kuna asutus on Petseri üle viidud.
§ 7: Vähendatud Kr. 200.— võrra kokkuhoiu otstarbel.	
§ 9-b: Vähendatud Kr. 362.— võrra küttepuude hindade langemise tõttu.	
§ 15-d: Vähendatud Kr. 300.— võrra kokkuhoiu otstarbel.	
-l: Suurendatud Kr. 2.500.— võrra toetuseks tuletõrjeseltsidele.	
§ 40: Vähendatud Kr. 4.260.— võrra, kuna komisjon asus seisukohale, et seaduste väljatöötamise komisjonidest osavõtmise eest riigiteenistuses seisvatele isikutele tuleks vähem tasu maksta, kui riigiteenistusest väljaspool seisvatele isikutele. Ka 1930/31. a. riigieelarve arutamisel asus rahaasjanduse komisjon seisukohale, et kodifikatsiooni osakonna liikmetele seaduste väljatöötamise komisjonidest osavõtmise eest ei tuleks tasu maksta mitte võrdset väljaspoolt kutsutud liikmetega, vaid 50% vähem. Seda seisukohta ei ole aga valitsus arvestanud.	
Peatükk II.	
Kohitud.	
§ 3-b: Suurendatud valitsuse ettepanekul Kr. 12.000.— võrra arstiabi korraldamiseks.	
	§ 1-c: Vähendatud Kr. 845.— võrra, võttes arvesse, et eelmise aasta krediidist jääb üle.
	§ 2-a: Vähendatud Kr. 200.— võrra kokkuhoiu otstarbel.
	§ 3-b: Suurendatud Kr. 2.000.— võrra valitsuse ettepanekul arstiabi korraldamiseks.
	§ 9-b: Vähendatud Kr. 59.— võrra küttepuude hindade langemise tõttu.
	Peatükk III.
	Prokuratuur.
	Peatükk IV.
	Vangimajad.
	§ 3-b: Suurendatud valitsuse ettepanekul Kr. 15.000.— võrra arstiabi korraldamiseks.
	§ 9-b: Vähendatud Kr. 5.546.— võrra küttepuude hindade langemise tõttu.
	§ 11-a: Vähendatud Kr. 300.— võrra hinn- -c: dade alanemise arvel.

Peatükk V.

Politsei.

- § 3-b: Suurendatud valitsuse ettepanekul Kr. 40.000.— võrra arstiabi korraldamiseks.
- § 5: Vähendatud Kr. 1.000.— võrra valitsuse ettepanekul.
- § 9-b: Vähendatud Kr. 1.000.— võrra küttepude hindade langemise tõttu.
- § 43-b: Vähendatud Kr. 600.— võrra ja see summa kantud üle § 44 alla.
- § 44: Suurendatud Kr. 600.— võrra.

Peatükk VI.

Piirivalve.

- § 1-d: Vähendatud Kr. 1.300.— võrra valitsuse ettepanekul.
- § 3-b: Suurendatud Kr. 10.060.— võrra valitsuse ettepanekul arstiabi korraldamiseks.
- § 11-d: Vähendatud Kr. 200.— võrra valitsuse ettepanekul.
- § 12-a: Vähendatud Kr. 400.— võrra valitsuse ettepanekul.
- § 35: Vähendatud Kr. 400.— võrra valitsuse ettepanekul.
- § 59-c: Vähendatud Kr. 50.— võrra hobuste arvu vähenemise tõttu.
- § 61-a: Vähendatud Kr. 1.000.— võrra
-c: kokkuhoiu otstarbel.

Majanduseministeerium.

Muudetud peatükkide ja paragrahvide nimetus	Eelarve-eelnõus nõutud	Komisjoni ettepanek		
		Vähendada	Suurendada	Määrata
Korralised kulud.				
Peatükk I.				
Keskasutus.				
§ 3. Riigiteenijate toetused:				
b) haigusekindlustus	—	—	500.—	500.—
§ 3.	480.—	—	500.—	980.—
§ 5. Ametnikkude ja teenijate varustus	792.—	30.—	—	762.—
§ 5.	792.—	30.—	—	762.—
§ 9. Majapidamine:				
b) küte	3.132.—	332.—	—	2.800.—
§ 9.	10.410.—	332.—	—	10.078.—
§ 14. Hoonete remont:				
b) jooksev remont	1.500.—	500.—	—	1.000.—
§ 14.	1.500.—	500.—	—	1.000.—
Keskasutus	96.172.—	862.—	500.—	95.810.—
Peatükk II.				
Maksudevalitsus.				
A. Keskasutus.				
§ 3. Riigiteenijate toetused:				
b) haigusekindlustus	—	—	2.000.—	2.000.—
§ 3.	1.344.—	—	2.000.—	3.344.—
§ 9. Majapidamine:				
b) küte	2.052.—	252.—	—	1.800.—
§ 9.	13.047.—	252.—	—	12.795.—

Muudetud peatükkide ja paragrahvide nimetus	Eelarve-eelnõus nõutud	Komisjoni ettepanek		
		Vähendada	Suurendada	Määrata
§ 90. Segakulud:				
a) mitmesugused kulud .	5.150.—	3.500.—	—	1.650.—
§ 90.	5.450.—	3.500.—	—	1.950.—
Maksudevalitsuse keskasutus	221.977.—	3.752.—	2.000.—	220.225.—
B. Asutused kohtadel.				
§ 3. Riigiteenijate toetused:				
b) haigusekindlustus . . .	—	—	12.000.—	12.000.—
§ 3.	28.992.—	—	12.000.—	40.992.—
§ 9. Majapidamine:				
b) küte	11.000.—	1.000.—	—	10.000.—
§ 9.	46.222.—	1.000.—	—	45.222.—
§ 11. Sõidu- ja veokulud:				
a) sõidu- ja veoabinõude muretsemine	1.040.—	1.040.—	—	—
b) sõidu- ja veoabinõude korrashoidmine	1.600.—	300.—	—	1.300.—
c) sõidu- ja veoabinõude ülalpidamine	1.000.—	300.—	—	700.—
§ 11.	3.700.—	2.640.—	—	2.060.—
Asutused kohtadel	889.658.—	2.640.—	12.000.—	899.018.—
C. Piiritusemonopol.				
§ 3. Riigiteenijate toetused:				
b) haigusekindlustus . . .	—	—	2.000.—	2.000.—
§ 3.	2.240.—	—	2.000.—	4.240.—
Piiritusemonopol	2.994.405.—	—	2.000.—	2.996.405.—
Maksudevalitsus	4.106.040.—	6.392.—	16.000.—	4.115.648.—
Peatükk III.				
Rahanduseosakond.				
§ 3. Riigiteenijate toetused:				
b) haigusekindlustus . . .	—	—	1.300.—	1.300.—
§ 3.	1.248.—	—	1.300.—	2.548.—
Rahanduseosakond	612.757.—	—	1.300.—	614.057.—
Peatükk IV.				
Kaubanduse-tööstuseosakond.				
§ 3. Riigiteenijate toetused:				
b) haigusekindlustus . . .	—	—	800.—	800.—
§ 3.	288.—	—	800.—	1.088.—
Kaubanduse-tööstuseosakond.	115.418.—	—	800.—	116.218.—
Majanduseministeerium	4.930.387.—	7.254.—	18.600.—	4.941.733.—

Muudetud peatükkide ja paragrahvide nimetus	Eelarve-eelnõus nõutud	Komisjoni ettepanek		
		Vähendada	Suurendada	Määrata
Erakorralised kulud.				
B. Operatsiooni fondid.				
Peatükk I.				
Keskasutus.				
§ 1. Koolimajade ehitusefondi täiendamine	364.800.—	84.800.—	—	280.000.—
Keskasutus	364.800.—	84.800.—	—	280.000.—
Majanduseministeerium	364.800.—	84.800.—	—	280.000.—

Põhjendused.

Korralised kulud.

Peatükk I.

Keskasutus.

- § 3-b: Suurendatud valitsuse ettepanekul Kr. 500.— võrra arstiabi korraldamiseks.
- § 5: Vähendatud Kr. 30.— võrra valitsuse esindaja ettepanekul vastavalt tegelikule tarbele.
- § 9-b: Vähendatud valitsuse ettepanekul Kr. 332.— võrra küttepuude hinna alanemise tõttu.
- § 14-b: Vähendatud Kr. 500.— võrra kokkuhoiu otstarbel.

Peatükk II.

Maksudevalitsus.

A. Keskasutus.

- § 3-b: Suurendatud valitsuse ettepanekul Kr. 2.000.— võrra arstiabi korraldamiseks.
- § 9-b: Vähendatud valitsuse ettepanekul Kr. 252.— võrra küttepuude hinna langemise tõttu.
- § 90-a: Vähendatud Kr. 3.500.— võrra, kuna ei peetud soovitavaks seada sisse tasumaksmist isikutele tuluarvamise avalikuksteegemise korral otsekoheste maksude alal, küll aga jäeti sisse summa samaks otstarbeks aktsiisi ja piiritusemonopoli tulude varjamise alal.

B. Asutused kohtadel.

- § 3-b: Suurendatud Kr. 12.000.— võrra

valitsuse ettepanekul arstiabi korraldamiseks.

- § 9-b: Vähendatud Kr. 1.000.— võrra küttepuude hindade langemise tõttu.
- § 11-a: Vähendatud Kr. 1.640.— võrra
- b: valitsuse esindaja ettepanekul,
- c: kuna vahepeal vajadus selle kreedidi järele on ära langenud.

C. Piiritusemonopol.

- § 3-b: Suurendatud Kr. 2.000.— võrra valitsuse ettepanekul arstiabi korraldamiseks.

Peatükk III.

Rahanduseosakond.

- § 3-b: Suurendatud Kr. 1.300.— võrra valitsuse ettepanekul arstiabi korraldamiseks.

Peatükk IV.

Kaubanduse-tööstuseosakond.

- § 3-b: Suurendatud valitsuse ettepanekul Kr. 800.— võrra arstiabi korraldamiseks.

Erakorralised kulud.

B. Operatsiooni fondid.

Peatükk I.

Keskasutus.

- § 1: Vähendatud valitsuse ettepanekul Kr. 84.800.— võrra.

Põllutööministeerium.

Muudetud peatükkide ja paragrahvide nimetus	Eelarve- eel nõus nõutud	Komisjoni ettepanek		
		Vähendada	Suurendada	Määrata
Korralised kulud.				
Peatükk I.				
Keskasutus.				
§ 1. Teenistusetasu:				
a) määraliste palk	441.840.—	1.860.—	—	439.980.—
b) ülemääraliste palk	246.660.—	4.380.—	—	242.280.—
§ 1.	808.832.—	6.240.—	—	802.592.—
§ 3. Riigiteenijate toetused:				
b) haigusekindlustus	—	—	17.400.—	17.400.—
§ 3.	16.224.—	—	17.400.—	33.624.—
§ 9. Majapidamine:				
b) küte	7.562.—	562.—	—	7.000.—
§ 9.	34.236.—	562.—	—	33.674.—
§ 14. Hoonete remont:				
b) jooksev remont	1.400.—	—	500.—	1.900.—
§ 14.	1.400.—	—	500.—	1.900.—
Keskasutus	1.067.514.—	6.802.—	17.900.—	1.078.612.—
Peatükk II.				
Katastri ja maakorralduse osakond.				
§ 3. Riigiteenijate toetused:				
b) haigusekindlustus	—	—	2.040.—	2.040.—
§ 3.	1.896.—	—	2.040.—	3.936.—
§ 9. Majapidamine:				
b) küte	1.860.—	360.—	—	1.500.—
§ 9.	15.810.—	360.—	—	15.450.—
Katastri ja maakorralduse osakond	711.628.—	360.—	2.040.—	713.308.—
Peatükk III.				
Põllumajanduse osakond.				
§ 3. Riigiteenijate toetused:				
b) haigusekindlustus	650.—	—	350.—	1.000.—
§ 3.	2.186.—	—	350.—	2.536.—
§ 9. Majapidamine:				
b) küte	12.000.—	2.000.—	—	10.000.—
§ 9.	20.105.—	2.000.—	—	18.105.—
Põllumajanduse osakond	808.952.—	2.000.—	350.—	807.302.—

Muudetud peatükkide ja paragrahvide nimetus	Eelarve-eelnõus nõutud	Komisjoni ettepanek		
		Vähendada	Suurendada	Määrata
Peatükk IV.				
Loomatervishoiu osakond.				
§ 3. Riigiteenijate toetused:				
b) haigusekindlustus	—	—	1.700.—	1.700.—
§ 3.	3.552.—	—	1.700.—	5.252.—
Loomatervishoiu osakond	109.542.—	—	1.700.—	111.242.—
Peatükk V.				
Riigimaade ja metsade valitsus.				
§ 1. Teenistusetasu:				
a) määraliste palk	603.600.—	4.860.—	—	598.740.—
b) ülemääraliste palk	464.028.—	—	1.560.—	465.588.—
d) mitmesugused tasud	45.380.—	—	900.—	46.280.—
§ 1.	1.240.053.—	4.860.—	2.460.—	1.237.653.—
§ 3. Riigiteenijate toetused:				
b) haigusekindlustus	—	—	35.000.—	35.000.—
§ 3.	130.192.—	—	35.000.—	165.192.—
Riigimaade ja metsade valitsus	2.455.944.—	4.860.—	37.460.—	2.488.544.—
Põllutöoministerium	5.153.580.—	14.022.—	59.450.—	5.199.008.—
Erakorralised kulud.				
A. Riigikeskasutuste kulud.				
Peatükk III.				
Põllumajanduse osakond.				
§ 1. Põllumajandusliikude koolide ehitamise kulud	27.300.—	2.300.—	—	25.000.—
Põllumajanduse osakond	257.300.—	2.300.—	—	255.000.—
Põllutöoministerium	367.860.—	2.300.—	—	365.560.—

Põhjendused.

Korralised kulud.

Peatükk I.

Keskasutus.

§ 1-a: Vähendatud Kr. 6.240.— võrra
-b: valitsuse ettepanekul.

§ 3-b: Suurendatud valitsuse ettepane-

kul Kr. 17.400.— võrra arstiabi korraldamiseks.

§ 9-b: Vähendatud valitsuse ettepanekul Kr. 562.— võrra küttepuude hindade alanemise tõttu.

§ 14-b: Suurendatud valitsuse ettepanekul Kr. 500.— võrra.

Peatükk II.

Katastri ja maakorralduse osakond.

- § 3-b: Suurendatud valitsuse ettepanekul Kr. 2.040.— võrra arstiabi korraldamiseks.
- § 9-b: Vähendatud valitsuse ettepanekul Kr. 360.— võrra küttepuude hindade alanemise tõttu.

Peatükk III.

Põllumajanduse osakond.

- § 3-b: Suurendatud valitsuse ettepanekul Kr. 350.— võrra arstiabi korraldamiseks.
- § 9-b: Vähendatud valitsuse ettepanekul Kr. 2.000.— võrra küttepuude hindade alanemise tõttu.

Peatükk IV.

Loomatervishoiu osakond.

- § 3-b: Suurendatud valitsuse ettepanekul Kr. 1.700.— võrra arstiabi korraldamiseks.

Peatükk V.

Riigimaade ja metsade valitsus.

- § 1-a: Vähendatud valitsuse ettepanekul Kr. 4.860.— võrra.
- b: Suurendatud valitsuse ettepanekul Kr. 2.460.— võrra.
- § 3-b: Suurendatud valitsuse ettepanekul Kr. 35.000.— võrra arstiabi korraldamiseks.

Erakorralised kulud.

A. Riigikeskasutuste kulud.

Peatükk III.

Põllumajanduse osakond.

- § 1: Vähendatud valitsuse ettepanekul põllumajanduslikkude koolide ehitamise kuludest Kr. 2.300.—, kustutades Kuusiku kontrollassistendite kooli õpetajate ja õpilaste ühiselumaja seesmise krohvimise ning tapeetimise kuludeks nõutud Kr. 1.000.—, Vana-Antsla kodumajandusekooli aiatöö õpetajale korteri soetamiseks nõutud Kr. 800.— ja vähendades Kuusiku kontrollassistendite kooli karjalauda remondiks nõutud Kr. 3.000.— suurusest krediidist Kr. 500.—.

Teedeministerium.

Muudetud peatükkide ja paragrahvide nimetus	Eelarve-eelnõus nõutud	Komisjoni ettepanek		
		Vähendada	Suurendada	Määrata
Korralised kulud.				
Peatükk I.				
Keskasutus.				
§ 1. Teenistusetasu:				
a) määraliste palk	35.220.—	1.200.—	—	34.020.—
§ 1.	45.667.—	1.200.—	—	44.467.—
§ 3. Riigiteenijate toetused:				
b) haigusekindlustus	—	—	500.—	500.—
§ 3.	576.—	—	500.—	1.076.—
§ 9. Majapidamine:				
b) küte	3.150.—	300.—	—	2.850.—
§ 9.	5.384.—	300.—	—	5.084.—
Keskasutus	77.734.—	1.500.—	500.—	76.734.—

Muudetud peatükkide ja paragrahvide nimetus	Eelarve-eelnõus nõutud	Komisjoni ettepanek		
		Vähendada	Suurendada	Määrata
Peatükk II.				
Maanteede ja ehituse osakond.				
§ 3. Riigiteenijate toetused:				
b) haigusekindlustus		—	500.—	500.—
§ 3.	288.—	—	500.—	788.—
§ 5. Ametnikkude ja teenijate varustus	150.—	150.—	—	—
§ 5.	150.—	150.—	—	—
§ 12. Vallasvara:				
a) soetamine	450.—	450.—	—	—
§ 12.	500.—	450.—	—	50.—
§ 40. Kodifikatsioon ja kirjastamine	1.000.—	600.—	—	400.—
§ 40.	1.000.—	600.—	—	400.—
Maanteede ja ehituse osakond	3.567.784.—	1.200.—	500.—	3.567.084.—
Peatükk III.				
Raudteevalitsus.				
§ 1. Teenistusetasu:				
a) määraliste palk	2.616.970.—	7.560.—	—	2.609.410.—
b) ülemääraliste palk	1.673.976.—	13.415.—	—	1.660.561.—
§ 1.	5.416.827.—	20.975.—	—	5.395.852.—
§ 3. Riigiteenijate toetused:				
a) lasteabiraha	372.000.—	15.000.—	—	357.000.—
b) haigusekindlustus	25.300.—	—	97.950.—	123.250.—
§ 3.	397.300.—	15.000.—	97.950.—	480.250.—
§ 67. Rongide liikumine ja kaubavedu	2.546.171.—	71.330.—	—	2.474.841.—
§ 67.	2.546.171.—	71.330.—	—	2.474.841.—
Raudteevalitsus	12.672.719.—	107.305.—	97.950.—	12.663.364.—
Peatükk IV.				
Posti-, telegraafi- ja telefonivalitsus.				
§ 1. Teenistusetasu:				
a) määraliste palk	1.632.420.—	20.000.—	—	1.612.420.—
d) mitmesugused tasud	324.320.—	10.000.—	—	314.320.—
§ 1.	2.239.931.—	30.000.—	—	2.209.931.—

Muudetud peatükkide ja paragrahvide nimetus	Elarve-eelnõus nõutud	Komisjoni ettepanek		
		Vähendada	Suurendada	Määrata
§ 3. Riigiteenijate toetused:				
b) haigusekindlustus	—	—	35.000.—	35.000.—
§ 3.	80.040.—	—	35.000.—	115.040.—
§ 9. Majapidamine:				
b) küte	32.000.—	4.000.—	—	28.000.—
§ 9.	177.250.—	4.000.—	—	173.250.—
§ 11. Sõidu- ja veokulud:				
d) veotasud	607.000.—	10.000.—	—	597.000.—
§ 11.	633.124.—	10.000.—	—	623.124.—
Posti-, telegraafi- ja telefoni- valitsus	4.620.922.—	44.000.—	35.000.—	4.611.922.—
Peatükk V.				
Veeteede valitsus.				
§ 1. Teenistusetasu:				
a) määraliste palk	160.260.—	3.300.—	—	156.960.—
b) ülemääraliste palk	156.024.—	5.100.—	—	150.924.—
d) mitmesugused tasud	111.560.—	—	2.296.—	113.856.—
§ 1.	465.344.—	8.400.—	2.296.—	459.240.—
§ 3. Riigiteenijate toetused:				
b) haigusekindlustus	10.000.—	—	6.000.—	16.000.—
§ 3.	55.000.—	—	6.000.—	61.000.—
§ 9. Majapidamine:				
b) küte	4.500.—	500.—	—	4.000.—
§ 9.	10.256.—	500.—	—	9.756.—
§ 15. Kultuurilised toetused:				
l) mitmesugused toetused	20.480.—	9.000.—	—	11.480.—
§ 15.	20.480.—	9.000.—	—	11.480.—
§ 29. Loodusevarade uurimine:				
c) kalavarjusadamate uurimise töödeks	—	—	4.000.—	4.000.—
§ 29.	800.—	—	4.000.—	4.800.—
§ 76. Sadamasildade korras- hoidmine:				
d) remont	40.000.—	—	16.104.—	56.104.—
§ 76.	92.677.—	—	16.104.—	108.781.—
§ 77. Ujuvate abinõude, tule- tornide ja elektrikraanide ülalpidamine:				
a) küte	125.000.—	6.000.—	—	119.000.—
b) tarbematerjal	45.000.—	2.000.—	—	43.000.—
c) varustus	40.000.—	1.000.—	—	39.000.—
§ 77.	228.500.—	9.000.—	—	219.500.—

Muudetud peatükkide ja paragrahvide nimetus	Eelarve-eelnõus nõutud	Komisjoni ettepanek		
		Vähendada	Suurendada	Määrata
§ 79. Ujuvate abinõude, tuletornide ja elektrikraanide remont:				
a) kapitaalremont . . .	78.300.—	10.000.—	—	68.300.—
b) jooksev remont . . .	217.700.—	5.000.—	—	212.700.—
§ 79.	296.000.—	15.000.—	—	281.000.—
Veeteede valitsus	1.473.849.—	41.900.—	28.400.—	1.460.349.—
Teedeministeerium	22.413.008.—	195.905.—	162.350.—	22.379.453.—
Erakorralised kulud.				
A. Riigikeskasutuste kulud.				
Peatükk V.				
Veeteede valitsus.				
§ 3. Hüdrotehnilised ehitused sisemistel veeteedel:				
a) sisemiste veeteede korraldamine . . .	40.000.—	5.000.—	—	35.000.—
§ 3.	40.000.—	5.000.—	—	35.000.—
§ 4. Tuletornide, meremärkide ning ujuvate abinõude sisseseadete täiendamine ja ümberkorraldamine:				
b) Raadio-sisseseadete muretsemine . . .	—	—	9.000.—	9.000.—
§ 4.	600.—	—	9.000.—	9.600.—
Veeteede valitsus	68.600.—	5.000.—	9.000.—	72.600.—
Teedeministeerium	1.417.676.—	5.000.—	9.000.—	1.421.676.—

Põhjendused.

Korralised kulud.

Peatükk I.

Keskasutus.

- § 1-a: Vähendatud Kr. 1.200.— võrra valitsuse ettepanekul vakant koh-tade arvel.
- § 3-b: Suurendatud Kr. 500.— võrra valitsuse ettepanekul arstiabi korraldamiseks.
- § 9-b: Vähendatud Kr. 300.— võrra küttepuude hindade langemise tõttu.

Peatükk II.

Maanteede ja ehituse osakond.

- § 3-b: Suurendatud Kr. 500.— võrra valitsuse ettepanekul arstiabi korraldamiseks.
- § 5: Kustutatud valitsuse ettepanekul kokkuhoiu otstarbel.
- § 12-a: Vähendatud Kr. 450.— võrra valitsuse ettepanekul kokkuhoiu otstarbel.
- § 40: Vähendatud Kr. 600.— võrra valitsuse ettepanekul kokkuhoiu otstarbel.

Peatükk III.

Raudteevalitsus.

- § 1-a: Vähendatud Kr. 20.975.— võrra
-b: valitsuse ettepanekul vakant koh-
tade arvel.
- § 3-a: Vähendatud Kr. 15.000.— võrra
valitsuse ettepanekul tegelikkude
kulude kohaselt.
- b: Suurendatud Kr. 97.950.— võrra
valitsuse ettepanekul arstiabi kor-
raldamiseks.
- § 67: Vähendatud Kr. 71.330.— võrra
valitsuse ettepanekul kütte kok-
kuhoiust.

Peatükk IV.

Posti-, telegraafi- ja telefoni-
valitsus.

- § 1-a: Vähendatud Kr. 30.000.— võrra
-d: valitsuse ettepanekul vakant koh-
tade arvel.
- § 3-b: Suurendatud Kr. 35.000.— võrra
valitsuse ettepanekul arstiabi kor-
raldamiseks.
- § 9-b: Vähendatud Kr. 4.000.— võrra
valitsuse nõusolekul küttepuude
hindade langemise tõttu.
- § 11-d: Vähendatud Kr. 10.000.— võrra
valitsuse ettepanekul tegelikku-
dele kuludele vastavalt.

Peatükk V.

Veeteede valitsus.

- § 1-a: Vähendatud Kr. 8.400.— võrra
-b: valitsuse ettepanekul koosseisude
ümberkorraldamise ja vakant koh-
tade arvel.
- d: Suurendatud Kr. 2.296.— võrra
erakorraliste tööde tõttu valit-
suse ettepanekul.
- § 3-b: Suurendatud Kr. 6.000.— võrra
valitsuse ettepanekul arstiabi kor-
raldamiseks.

§ 9-b: Vähendatud Kr. 500.— võrra va-
litsuse ettepanekul küttepuude
hindade langemise tõttu.

§ 15-l: Vähendatud valitsuse ettepanekul
Kr. 9.000.— võrra Punasele Ris-
tile antava toetuse arvel.

§ 29-c: Suurendatud Kr. 4.000.— võrra
kalavarjusadamate uurimise tööde
ettevõtmiseks; suurenduse-ettepa-
nekuga valitsuse esindaja nõus-
tus.

§ 76-d: Suurendatud Kr. 16.104.— võrra
valitsuse ettepanekul erakorraliste
tööde läbiviimiseks.

§ 77-a: Vähendatud Kr. 6.000.— võrra
küttepuude hindade langemise
tõttu — valitsuse ettepanekul Kr.
5.000.— ja komisjoni algatusel
veel Kr. 1.000 võrra, kalavarju-
sadamate uurimise tööde ette-
võtmiseks.

-b: Vähendatud Kr. 2.000.— võrra
lit. a tähendatud põhjendustel.

-c: Vähendatud Kr. 1.000.— võrra
lit. a. tähendatud põhjendustel.

§ 79-a: Vähendatud Kr. 10.000.— võrra
valitsuse ettepanekul materjalide
hindade langemise tõttu.

-b: Vähendatud Kr. 5.000.— võrra
valitsuse ettepanekul materjalide
hindade langemise tõttu.

Erakorralised kulud.

A. Riigikeskasutuste kulud.

Peatükk V.

Veeteede valitsus.

§ 3-a: Vähendatud Kr. 5.000.— võrra
valitsuse ettepanekul, kuna valit-
sus pidas vajalikuks seda summat
võtta riigi 1930/31. aasta lisaeel-
arvesse nr. 1 Piirisaare kalda
kindlustamiseks.

§ 4-b: Suurendatud Kr. 9.000.— võrra
valitsuse ettepanekul.

Välisministeerium.

Muudetud peatükkide ja paragrahvide nimetus	Eelarve-eelnõus nõutud	Komisjoni ettepanek		
		Vähendada	Suurendada	Määrata
Korralised kulud.				
Peatükk I.				
Keskasutus.				
§ 3. Riigiteenijate toetused:				
b) haigusekindlustus	—	—	900.—	900.—
§ 3.	864.—	—	900.—	1.764.—
§ 9. Majapidamine:				
b) küte	5.000.—	250.—	—	4.750.—
§ 9.	11.580.—	250.—	—	11.330.—
§ 11. Sõidu- ja veokulud:				
c) sõidu- ja veoabinõude ülalpidamine	2.250.—	250.—	—	2.000.—
§ 11.	3.850.—	250.—	—	3.600.—
§ 12. Vallasvara:				
a) soetamine	1.200.—	700.—	—	500.—
§ 12.	1.800.—	700.—	—	1.100.—
Keskasutus	174.374.—	1.200.—	900.—	174.074.—
Peatükk II.				
Välisesindused.				
A. üldkulud.				
§ 3. Riigiteenijate toetused:				
b) haigusekindlustus	—	—	1.500.—	1.500.—
§ 3.	—	—	1.500.—	1.500.—
Üldkulud	199.050.—	—	1.500.—	200.550.—
B. Välisesindused.				
§ 12. Vallasvara:				
a) soetamine	10.645.—	5.000.—	—	5.645.—
§ 12.	13.255.—	5.000.—	—	8.255.—
Välisesindused	629.875.—	5.000.—	—	624.875.—
Välisesindused	828.925.—	5.000.—	1.500.—	825.425.—
Välisministeerium	1.003.299.—	6.200.—	2.400.—	999.499.—

Põhjendused.

Korralised kulud.	Kr. 250.— võrra küttepuude hindade alanemise tõttu.
Peatükk I.	§ 11-c: Vähendatud Kr. 250.— võrra kokkuhoiu otstarbel.
Keskasutus.	§ 12-a: Vähendatud Kr. 700.— võrra ostakavatsetava veiniklaaside komplekti arvel, arvates, et selle soetamine võib jääda edaspidiseks.
§ 3-b: Suurendatud valitsuse ettepanekul Kr. 900.— võrra arstiabi korraldamiseks.	
§ 9-b: Vähendatud valitsuse ettepanekul	

Peatükk II.

Välisesindused.

A. Üldkulud.

§ 3-b: Suurendatud valitsuse ettepanekul Kr. 1.500.— võrra arstiabi korraldamiseks.

B. Välisesindused.

§ 12-a: Vähendatud Kr. 5.000.— võrra sisseseade täiendamise arvel Londoni saatkonnale, arvates, et selle soetamine võib jääda edaspidiseks.

T u l u d .

Muudetud peatükkide ja paragrahvide nimetus	Eelarve-eelnõus nõutud	Komisjoni ettepanek		
		Vähendada	Suurendada	Määrata
KORRALISED TULUD.				
Otsekohesed maksud.				
Peatükk I.				
T u l u m a k s .				
§ 1. Tulumaks:				
a) eelarve-aasta maks . . .	2.450.000.—	30.000.—	—	2.420.000.—
§ 1.	2.750.000.—	30.000.—	—	2.720.000.—
Tulumaks	2.830.000.—	30.000.—	—	2.800.000.—
Peatükk II.				
Äri- ja tööstusemaks.				
§ 1. Põhiärimaks	585.000.—	25.000.—	—	560.000.—
§ 4. Trahvid ja viivituserahad	58.700.—	700.—	—	58.000.—
Äri- ja tööstusemaks	2.503.700.—	25.700.—	—	2.478.000.—
Peatükk III.				
Maa- ja hoonetemaks.				
§ 1. Maks kinnisvaradelt linnades ja alevites:				
a) eelarve-aasta maks . . .	13.000.—	—	1.000.—	14.000.—
§ 1.	14.000.—	—	1.000.—	15.000.—
§ 2. Maks kinnisvaradelt maal:				
a) eelarve-aasta maks . . .	360.000.—	—	60.000.—	420.000.—
§ 2.	400.000.—	—	60.000.—	460.000.—
Maa- ja hoonetemaks	424.000.—	—	61.000.—	485.000.—
Peatükk VI.				
P ä r a n d u s e m a k s .				
§ 1. Pärandusemaks	380.000.—	5.300.—	—	374.700.—
Pärandusemaks	420.000.—	5.300.—	—	414.700.—
Otsekohesed maksud	7.466.000.—	61.000.—	61.000.—	7.466.000.—

Muudetud peatükkide ja paragrahvide nimetus	Eelarve-eelnõus nõutud	Komisjoni ettepanek		
		Vähendada	Suurendada	Määrata
Lõivud ja tasumaksud.				
Peatükk IX.				
Mitmesugused tasumaksud.				
§ 7. Õppemaks keskkoolides	364.800.—	364.800.—	—	—
Mitmesugused tasumaksud	817.400.—	364.800.—	—	452.600.—
Lõivud ja tasumaksud	5.412.615.—	364.800.—	—	5.047.815.—
Kaudsed maksud.				
Peatükk XI.				
Aktsiisid.				
§ 1. Aktsiis tubakalt	3.500.000.—	150.000.—	—	3.350.000.—
§ 4. Aktsiis õllelt	600.000.—	100.000.—	—	500.000.—
§ 8. Aktsiis pärmilt	190.000.—	30.000.—	—	160.000.—
Aktsiisid	4.871.000.—	280.000.—	—	4.591.000.—
Kaudsed maksud	25.474.000.—	280.000.—	—	25.194.000.—
Riigi monopolid.				
Peatükk XII.				
Piiritusemonopol.				
§ 1. Piirituse, viina ja alam-sortide müük	12.414.000.—	114.000.—	—	12.300.000.—
Piiritusemonopol	12.500.000.—	114.000.—	—	12.386.000.—
Riigi monopolid	12.500.000.—	114.000.—	—	12.386.000.—
Riigi ettevõtted ja varandused.				
Peatükk XIII.				
Riigi kapitalid.				
§ 1. Tulud väärtpaberitelt, fondidelt, laenudelt ja arvetelt	1.989.824.—	—	18.965.—	2.008.789.—
Riigi kapitalid	1.992.324.—	—	18.965.—	2.011.289.—
Peatükk XVII.				
Post, telegraaf ja telefon.				
§ 1. Postimaks	3.000.000.—	100.000.—	—	2.900.000.—
§ 2. Telegraafi- ja raadiomaks	400.000.—	20.000.—	—	380.000.—
Post, telegraaf ja telefon	6.000.000.—	120.000.—	—	5.880.000.—

Muudetud peatükkide ja paragrahvide nimetus	Elarve-eelnõus nõutud	Komisjoni ettepanek		
		Vähendada	Suurendada	Määrata
Peatükk XVIII.				
Mitmesugused riigi ettevõtted.				
§ 1. Pikalaenu Pank	175.342.—	—	280.658.—	456.000.—
§ 2. Riigi põlevkivitööstus	50.000.—	15.000.—	—	35.000.—
§ 4. Riigi metsatööstus	800.000.—	—	10.000.—	810.000.—
§ 5. Riigi trükikoda	21.720.—	—	15.000.—	36.720.—
Mitmesugused riigi ettevõtted	1.217.080.—	15.000.—	305.658.—	1.507.738.—
Riigi ettevõtted ja varandused	32.179.374.—	135.000.—	324.623.—	32.368.997.—
Segatulud.				
Peatükk XX.				
Segatulud.				
§ 5. Juhuslikud tulud	398.761.—	—	39.774.—	438.535.—
Segatulud	1.328.818.—	—	39.774.—	1.368.592.—
Korralised tulud	84.360.807.—	954.800.—	425.397.—	83.831.404.—
ERAKORRALISED TULUD.				
§ 3. Teravilja müük	—	—	5.000.000.—	5.000.000.—
§ 4. A. liigi laenude tasumine	—	—	385.000.—	385.000.—
Erakorralised tulud	1.067.493.—	—	5.385.000.—	6.452.493.—
Kokku	85.428.300.—	954.800.—	5.810.397.—	90.283.897.—
Tagasimaks eelmiste aastate tuludest	240.000.—	—	—	240.000.—
Tulud	85.188.300.—	954.800.—	5.810.397.—	90.043.897.—

Põhjendused.

Muudatused tulude eelarves on tehtud Vabariigi Valitsuse täiendaval ettepanekul, pidades silmas tulude laekumise võimalusi ja tulemusi.

Eripõhikirjata töötavate riiklikkude ettevõtete ja riigiasutuste valitseda olevate eriotstarbeliste kapitalide tulude ja kulude erieelarve.

Muudetud peatükkide ja paragrahvide nimetus	Eelarve-eelnõus nõutud	Komisjoni ettepanek		
		Vähendada	Suurendada	Määrata
Põllutööministeeriumi alal.				
Riigi mõisad.				
Kulud.				
Peatükk I.				
Keskasutus.				
§ 1. Palgad:				
a) palk ja töötasu	22.748.—	300.—	—	22.448.—
§ 1.	39.748.—	300.—	—	39.448.—
§ 3. Ametnikkude ja teenijate toetused	—	—	300.—	300.—
Keskasutus	92.608.—	300.—	300.—	92.608.—
Peatükk II.				
Asutused kohtadel.				
§ 3. Ametnikkude ja teenijate toetused	—	—	6.000.—	6.000.—
§ 7. Majapidamine:				
d) ametlikkude võõraste ülalpidamine	3.465.—	2.000.—	—	1.465.—
§ 7.	1.396.905.—	2.000.—	—	1.394.905.—
§ 8. Varad:				
a) soetamine	105.765.—	4.000.—	—	101.765.—
Asutused kohtadel	2.120.224.—	6.000.—	6.000.—	2.120.224.—
Riigi mõisad	2.212.832.—	6.300.—	6.300.—	2.212.832.—
Kulud	2.363.465.—	6.300.—	6.300.—	2.363.465.—
Tapaloomadelt võetav riigi protsendimaks.				
Kulud.				
§ 3. Ametnikkude ja teenijate toetused:				
b) arstiabi	—	—	500.—	500.—
§ 45. Kinnisvarade soetamine ja kapitaalsed ümberehitused	13.500.—	500.—	—	13.000.—
Kulud	276.500.—	500.—	500.—	276.500.—

Põhjendused.

Muudatused tehtud valitsuse ettepanekul.

269.

Rahaasjanduse komisjoni laiendatud koosseisu ettepanek.

SOOVIAVALDUSED

Eesti Vabariigi 1931./1932. a. kulude ja tulude eelarve juurde.

1. Riigikogu avaldab soovi, et Vabariigi Valitsus võtaks revideerimisele riigi kõrgemate ametnikkude komisjonitasu, sõidu- ja päevarahade normid, mis praegu osutuvad liiga kõrgeteks ja võimaldavad riigi kõrgepalgalistel ametnikkudel kõrgeid lisatasusid.

2. Riigikogu avaldab soovi, et ametnikkude ületundide arvu viimse võimaluseni piirataks ja ületundide krediitide arvel palgataks ametnikkude reservist vastavad töäjõud.

3. Riigikogu avaldab soovi, et riigiametnikkudele, kes üle elatismiinimumi palka saavad, kõrgete preemiade maksmine ära kaotataks.

Niisama tuleksid revideerimisele võtta nende ametnikkude kõrged palgad, kes eripõhikirja alusel töötavates riiklikkudes ettevõtetes või neis asutustes teenivad, milles riik aktsiate omanik on ja ka neile iseäraliste preemiade või tantjeemide maksmine lõpetada.

4. Riigikogu avaldab soovi, et avaldataks kõigi nende isikute, asutuste ja ettevõtete nimed, kellele Eesti Pangas, Pikalaenu Pangas, Harju Pangas, Diskonto Pangas, Kommerts Pangas võlgasid on maha kustutatud, ära märkides summa suuruse, samuti vekslid väljaandja ja shirandid, kes oma kohustusi pole täitnud.

5. Riigikogu avaldab soovi, et riigimetsast antakse soodustatud tingimustel ja asunikudega ühistel alustel ehitusematerjale kõigile talupidajatele, popsidele, eluaseme- ja ehitusekruntide pidajatele, ka neile, kes asuvad eramail, kui neil omal ehitusemetsa ei ole.

6. Riigikogu avaldab soovi, et aiatöö, majapidamise ja ehituseinstruktorite ametiseseadmine saaks võimaldatud talumajanduse nõuande büroo summadest maavalitsuste ettepanekul Põllutöoministri määramisel.

7. Riigikogu avaldab soovi, et veeühisuste asutamise hõlbustamiseks oleks tarvis: 1) ära jätta veeühisuste põhikirjade ja lisade kuulutamine Riigi Teatajas; 2) et veeühisuste liikmete kohustuste kinnistuseraamatusse sissekandmine sünniks tasuta; 3) et peakraavide läbistamisel klassiteedest sildade ja trummide ehitamise tööd teostataks teedekapitali arvel.

Selleks tuleks vastavaid seadusi ja määrusi muuta.

8. Riigikogu avaldab soovi, et linnade ja alevite majaomanikele ehituseotstarbeks müüdaks tsementi samadel tingimustel, kui maal põllupidajatele.

9. Riigikogu avaldab soovi, et Vabariigi Valitsus energiliselt jätkaks oma tegevust riigi rendi- ja asundusetalude, käsitöö- ja ehitusekruntide kinnistamisel ja kinnistamise kiires korras lõpule viiks.

10. Riigikogu avaldab soovi, et Eesti karskuseliidule määrataks võimaluse korral lisatoetust kultuurkapitali summadest.

270.

L. Johanson'i ja A. Kornell'i

SOOVIAVALDUSED

Eesti Vabariigi 1931./1932. a. kulude ja tulude eelarve juurde.

L. Johanson'i ettepanek: Riigikogu avaldab soovi, et riigi maatagavaradest ja asundusekapitali arvel omandatud maadest antaks juurdelõikeid neile väikemaapidamistele, mis maa vähesuse tõttu on elujõuetud, asugu need väikemaapidamised siis riigi- või eramail (popsid j.n.e.).

A. Kornell'i ettepanek: Riigikogu avaldab soovi, et kiires korras energiliselt asutaks nii riigi- kui ka eramaadel olevate väike ja elujõuetute kohtadele juurdelõigete andmisele tagavara, eriotstarbe-, riigimetsa ja asundusekapitali arvel kokkuostetavatest maadest.

271.

Riigikogu liikmete A. Kärneri ja J. Voiman'i ettepanek.

AJUTISE VENEAEGSETE PENSIONÄRIDE TOETAMISE SEADUSE MUUTMISE SEADUS.

I.

Ajutise veneaegsete pensionäride toetamise seaduse (RT 77/78 — 1920, sead. nr. 213) §§ 2, 5, 8, 11 ja 14 muudetakse ja pannakse maksma järgmises redaktsioonis:

§ 2. Eelmises paragrahvis (§ 1) nimetatud isikud saavad ainult siis toetust, kui nad töövõimetus ja neil ei ole varandust ega sissetulekut, mis ulatuks riigiteenijate XXII astme palgamäärani (RT 27 — 1927, sead. nr. 15).

§ 5. Selle seaduse järgi on pensionäri õigus toetust saada kolmkümmend krooni kuus.

Kui toetusesaaja ülal pidada on töö- võimetud perekonnaliikmed, maksetakse temale lisatoetust järgmiselt:

- a) ühe isiku pealt kaheksa krooni kuus;
- b) kahe isiku pealt viisteistkümmend krooni kuus ja
- c) kolme ehk enam isikute pealt kaks- kümmend krooni kuus.

Märkus: Selles seaduses arvatakse perekonnaliikmeteks naine, lapsed ja vanemad.

§ 8. Kõik need, kellel on õigus riigilt toetust saada selle seaduse §§ 1, 2, 3 ja 5 põhjal, annavad sellekohase nõudmise suu- sõnaliselt või kirjalikult, maal — kohali- kule vallavalitsusele, alevis — alevivalit- susele, linnas — linnavalitsusele, kes vii- bimäta asub andmete kogumisele selle sea- duse §§ 1, 2, 3 ja 5 tähendatud isikute üle.

Märkus 1: Nõudmisele tuleb juurde lisada pensioniraamat või muud tõendu- sed, et nõudjale tõesti Vene valitsuse ajal pensioni ehk muu § 1 nimetatud kindel abiraha oli määratud või et tema selle õiguslikuks kuni 15. novembrini 1917 oli saanud. Ilmasõjas langenute või tead- mata kadunute perekonnad peavad esi- tama tõendused perekonnatoitja surma või teadmata kadumise üle.

Märkus 2: Otsustamine, kas esita- tud tõendused küllalt usaldusväärilised on, kuulub Hariduse- ja sotsiaalministrile.

§ 11. Toetus antakse välja linna-, alevi- või vallavalitsustest. Toetuse maks- mine sünnib ainult kolme kuu viisi sar- naselt, et ette maksetakse ainult poolteise- kuu pension.

Käesoleva seaduse maksmahakkamisest kuue kuu jooksul on omavalitsustel õigus pensionisid maksta ka sagedamini kui kolme kuu järgi, kuid üle poolteise kuu pensioni ei ole lubatud ette maksta.

§ 14. Kui toetusesaaja ära sureb, makstakse tema matmiseks kahe kuu pen- sioni täisnorm ja tema toita olevaile isi- kuile makstakse toetust edasi järgmisel määral:

- a) kui jääb järele üks isik — kaks- kümmend krooni kuus;
- b) kui jääb järele kaks isikut — kolm- kümmend krooni kuus;
- c) kui jääb järele kolm isikut — kolmkümmend viis krooni kuus;
- d) kui jääb järele neli ja enam isi- kuid — nelikümmend krooni kuus.

II.

Käesoleva seaduse maksmahakkami- sega kaotab oma maksvuse Veneaegsete pensionäride toetamiseseadus (RT 26 — 1923, sead. nr. 14).

III.

Käesolev seadus hakkab maksma 1. jaanuarist 1930.

SELETUSKIRI.

Veneaegsete pensionäride toetuse suu- rus on praegu kümme krooni kuus. On selge, et see toetus liiaks väikene on sel- leks, et kõneleda mingist äraelamise või- malusest. On juba aastaid püüdnud enda olukorda parandada üksikud veneaegsete pensionäride rühmitused, näiteks ilma- sõja invaliidid, kes nõuavad ühtlast olu- korda vabadusesõja invaliididega; — ve- neaegsed ametnikud, kes praegustes vaba- riigi piirides pensioni juba saanud j.n.e. Nende rühmituste sammud ei ole seni ta- gajärgi andnud, kuigi neil selleks teatav moraalne õigus. Teisestküljest ei ole aga eriti põhjendatud ühte osa veneaegseid pensionäre eriti soodustada, kuna sõdade tagajärjel kannatada said kõik, vaata- mata mille eest pension määratud. Ära elada aga tahavad kõik, vaatamata sel- lele, on ta ilmasõja invaliid või vene- aegne ametnik.

Peale pensioni ja toetuseraha suuren- damise tooks käesolev seadus järgmisi muudatusi veneaegsete pensionäride toe- tamises.

1) Senise korra järgi said pensionä- rid toetust ainult siis, kui toetusesaaja ehk tema perekonna sissetulek perekonna kohta tulevast summast vähem oli, siis makseti välja ainult puudujääv osa. Toe- tuse määramine senise korra järele tegi raskusi ja arusaamatusi. Sellepärast tu- leb ära määrata sissetuleku alammäär, mis oleks riigiteenijate XXII astme kuu- palk, s. o. pensionäril või tema perekon- nal, kelle kuu-sissetulek on 60 krooni ja rohkem, ei ole õigust toetuse või pensioni saamiseks.

2) Pensioniõiguse kindlakstegemise korra suhtes on seaduse § 8 ümber redi- geeritud, mille tõttu võib oma maksvuse kaotada veneaegsete pensionäride toeta- miseseadus (RT 26 — 1923, sead. nr. 14).

3) Juurde on võetud invaliidi mat- mise kuludeks kahe kuu pensioni täis- norm, kuna saadud pension ei võimalda seesuguse paratamatu väljamineku kat- mist.

4) Lisaks toetuseraha normide kõr- gendamisele on muudetud ka paragrahv, mis kõneleb toetuse maksmise tähtajast. Ühtlustamiseks kõigi teiste pensionide maksmise viisiga (kaitseväelased, riigi- ja omavalitsuseteenijad) on otstarbeko- hane ka veneaegsete pensionäride toetusi välja maksta kolme kuu viisi, mis tundu- valt vähendaks kantsleilikkude tööd. Sel- leks § 11 muutmise, mille teine lõige või-

maldab esimese kuue kuu jooksul toetuse maksmise tähtaegasid liikuvaks teha, et võimaldada üleminekut uuele korrale.

272.

Rahaasjanduse komisjoni SELETUSKIRI

ajutise veneaegsete pensionäride toetamise seaduse muutmise seadusele.

Rahaasjanduse komisjon, põhimõttelikult pooldas veneaegsete pensionäride toetuse määrade kõrgendamist, oli siiski sunnitud asuma käesoleva eelnõu kohta eitavale seisukohale põhjustel, mis väljendatud alljärgnevas Hariduse- ja sotsiaalministri kirjas Vabariigi Valitsusele, millega ka Vabariigi Valitsus 22. X 1930 ühinenud.

E. V.

Hariduse- ja sotsiaalminister.

„6“ detsembril 1929.

Nr. 25182.

„Vabariigi Valitsusele.

Riigikogu liikmete A. Kärneri ja J. Voiman'i poolt esitatud ajutise veneaegsete pensionäride toetamise seaduse muutmise seaduseelnõu ette kandes, arvan mina, et Vabariigi Valitsusel tuleks selle eelnõu suhtes eitavale seisukohale asuda. Põhjusteks on liiga suured kulud riigile, mis tema enesega kaasa toob. Mina esitasin Vabariigi Valitsusele analoogilise seaduseelnõu, mille järele riigil kulud suureneks 600.000 krooni võrra. See seaduseelnõu on Vabariigi Valitsuses kaalumisel, kas riik suudab selleks otstarbeks niivõrra väljaminekuid suurendada. Riigikogu liikmete A. Kärneri ja J. Voiman'i seaduseelnõu vastuvõtmine suurendaks aga riigi kulusid veelgi umbes 500.000 krooni võrra. Kui juba 600.000 krooni leidmine raske on, siis on 1.100.000 krooni leidmine, minu arvates, täiesti võimata, mispärast eitavale seisukohale asumine paratamata.

(J. H ü n e r s o n.)

Hariduse- ja sotsiaalminister.“

Komisjon paneb ette, Riigikogu liikmete A. Kärneri ja J. Voiman'i poolt esitatud ajutise veneaegsete pensionäride toetamise seaduse muutmise seadus tagasi lükata.

273.

Tööerakonna Riigikogu rühma

ESITIS

Diskonto Panga ja riiklikkude pankade vahekorrad selgitamise erikomisjoni ülesannete laiendamise kohta.

Riigikogu otsustab laiendada Diskonto Panga ja riiklikkude pankade vahekorrad

selgitamise erikomisjoni ülesandeid, panes tema peale ka maksujõuetuks tunnustatud Kommertspanga ja riiklikkude pankade vahekorrad selgitamise.

SELETUSKIRI.

Pärast erikomisjoni valimist Diskonto Panga ja riiklikkude pankade vahekorrad selgitamiseks on maksujõuetuks jäänud ka Kommertspank, kuhu riiklikkude pankade poolt olid mahutatud suuremad summad, kuna tähtis on sellepärast rahvaesindusel selgitada ka Kommertspanga vahakordi riiklikkude pankadega, teeb tööerakonna rühm ettepaneku, need ülesanded panna Riigikogu poolt 9. dets. 1930 valitud erikomisjoni peale.

274.

Üldkomisjoni

SELETUSKIRI

Doni põllupanga kasuks kinnistusraamatutesse kantud obligatsioonide kustutamise korra seadusele.

Üldkomisjon, ühinedes Vabariigi Valitsuse ettepaneku seletuskirjas toodud motiividega, esitab käesoleva eelnõu Riigikogule vastuvõtmiseks.

275.

Väliskomisjoni

SELETUSKIRI

Eesti-Afganistani sõpruslepingu kinnitamise seadusele.

Väliskomisjon, ühinedes valitsuse seletuskirjas toodud motiividega, esitab ülaltähendatud seaduse muutmatult Riigikogule kinnitamiseks.

276.

Rahaasjanduse komisjoni

SELETUSKIRI

Eesti ja Läti sadamates minimaalsete sadamamaksude võtmise kohta käiva konventsiooni kinnitamise seadusele.

Rahaasjanduse komisjon, ühinedes valitsuse seletuskirjas toodud motiividega, esitab eelnõu muutmatult Riigikogule kinnitamiseks.

277.

Rahaasjanduse komisjoni

SELETUSKIRI

Eesti-Leedu ajutise kaubandusliku kokkuleppe kinnitamise seadusele.

Rahaasjanduse komisjon, ühinedes valitsuse seletuskirjas toodud motiividega, esitab ülaltähendatud seaduse muutmatult Riigikogule kinnitamiseks.

Riigi majapidamise aruande komisjoni ettepanek.

EESTI VABARIIGI 1926. A. JAANUARI-, VEEBRUARI- JA MÄRTSIKUU KULUDE, TULUDE NING KASSA ARUANDE JA RIIGIKASSA BILANSI KINNITAMISE SEADUS.

§ 1. Riigi 1926. a. jaanuari-, veebruari- ja märtsikuu kulud kinnitatakse järgmistes kogusummas:

1) Korralised kulud:

riigikeskasutiste kulud	Mk. 1.530.555.936.33
riigivõlad	„ 14.524.—

Kokku korralised kulud Mk. 1.530.570.460.33

2) Erakorralised kulud:

A. riigikeskasutiste kulud:

riigikeskasutiste kulud	Mk. 178.487.854.50
riigivõlad	„ 3.500.900.—

Kokku Mk. 181.988.754.50

B. Operatsiooni fondid Mk. 162.712.100.—

Kokku erakorralised kulud Mk. 344.700.854.50

Kokku kulud Mk. 1.875.271.314.83

§ 2. Riigi 1926. a. jaanuari-, veebruari- ja märtsikuu tulud kinnitatakse järgmistes kogusummas:

1) Korralised tulud:

sisse tulnud 1926. a. jaanuari-, veebruari- ja märtsikuul	Mk. 1.900.664.985.—
tagasi makstud eelmiste aastate tuludest	„ 14.911.657.22

Jääb korralisi tulusid Mk. 1.885.753.327.78

2) erakorralised tulud „ 10.114.795.22

Kokku tulud Mk. 1.895.868.123.—

§ 3. 1926. a. jaanuari-, veebruari- ja märtsikuuks riigikeskasutistele määratud krediitidest korraliste kulude alal paragrahvide piiridest ülekulutatud summad kaetakse sama perioodi vastavate keskasutiste krediitide ülejääkidega kogusummas järgmiselt:

Riigivanem, portfelli minister ja riigikantselei	Mk. 177.231.50
Haridusministeerium	„ 379.002.—
Välisministeerium	„ 338.659.44
Töö-hoolekandeministeerium	„ 954.409.79

Kokku Mk. 1.849.302.73

§ 4. Riigi 1926. a. jaanuari-, veebruari- ja märtsikuuks riigikeskasutistele määratud krediitide kogusummad vähendatakse sulgemisele kuuluvate ülejääkide võrra järgmiselt:

1) Korraliste kulude alal:

Riigikogu	Mk. 1.344.769.—
Riigivanem, portfelli minister ja riigikantselei	„ 884.263.50
Riigikontroll	„ 123.425.—
Rahaministeerium	„ 39.647.411.—
Kaubandus-tööstusministeerium	„ 335.878.50
Haridusministeerium	„ 7.668.442.—
Kohtuministeerium	„ 6.895.106.50

Siseministeerium	„	5.777.054.—	
Sõjaministeerium	„	34.035.972.—	
Põllutöoministeerium	„	9.191.601.—	
Teedeministeerium	„	36.240.836.50	
Välisministeerium	„	2.808.474.10	
Töö-hoolekandeministeerium	„	5.290.739.80	
Riigi võlad	„	35.476.—	
Kokku korraliste kulude alal			Mk. 150.279.448.90

2) erakorraliste kulude alal:

A. riigikeskasutiste kulud:

Riigivanem, portfelli minister ja riigikantselei	Mk.	587.140.—
Rahaministeerium	„	13.938.363.—
Kaubandus-tööstusministeerium	„	29.750.—
Haridusministeerium	„	1.000.000.—
Sõjaministeerium	„	32.219.563.50
Põllutöoministeerium	„	3.706.203.50
Teedeministeerium	„	3.261.482.50
Töö-hoolekandeministeerium	„	4.491.553.—
Riigi võlad	„	1.499.100.—
Kokku riigikeskasutiste kulud		Mk. 60.733.155.50

B. Operatsiooni fondid:

Töö-hoolekandeministeerium	„	1.670.000.—
Kokku operatsiooni fondid		Mk. 1.670.000.—

Kokku erakorraliste kulude alal Mk. 62.403.155.50
K o k k u Mk. 212.682.604.40

Kui maha arvutada käesolevas seaduses § 3 tähendatud summad „ 1.849.302.73
Jääb vähendusi Mk. 210.833.301.67

§ 5. Riigi 1926. a. jaanuari-, veebruari- ja märtsikuu kassa aruanne ja riigikassa bilanss 31. märtsil 1926. a. kinnitatakse järgmistes kogusummades:

A. Riigi 1926. a. jaanuari-, veebruari- ja märtsikuu kassa aruanne.

1) kassa saldo 1. jaanuaril 1926 a.	Mk.	3.118.238.743.68
2) sissetulek 1926. a. jaanuari-, veebruari-, märtsikuul	„	1.902.200.514.50
3) väljaminek 1926. a. jaanuari-, veebruari- ja märtsikuul	„	1.886.284.954.33
4) kassa saldo 31. märtsil 1926. a.	„	3.134.154.303.85

B. Riigikassa bilanss 31. märtsil 1926. a. tasakaalus

§ 6. Käesoleva seaduse §§ 1 ja 2 tähendatud kulu- ja tulusummade kinnitamine kulude-tulude aruande korras ei takista tähendatud summade selgitamist vastavate asutiste poolt ega sel puhul kerkinud asjade otsustamist vastavalt seadustele.

SELETUSKIRI.

Riigi majapidamise aruande komisjon tegi valitsuse poolt esitatud seaduseelnõu § 5 järgmised parandused: 1) jättis välja kassa aruandest väärtpaberid põhjusel, et väärtpaberid ei ole puhasraha; 2) võttis üles § 5-dasse B osana riigikassa bilansi kinnitamise.

Vastavalt esimesele muudatusele kujuneb riigi 1926. a. jaanuari-, veebruari- ja märtsikuu kassa aruanne järgmiselt:

Sissetulek.

Kassa saldo 1. jaanuaril 1926. a.	
Jooksev arve Eesti Pangas	Mk. 296.312.736.—
Laen kullas Eesti Pangale	„ 746.070.852.—
Välisvaluuta ja väärtmetallid	„ 2.028.498.349.50

Avansside ülejäägid riigiasutuste kassades	„	47.317.258.18	
Mitmesugused väärtused	„	39.548.—	Mk. 3.118.238.743.68
Tulud	„		1.895.868.123.—
Mitmesugused tulud.			
Kursivahed riigikassa väärtustelt ja arvetelt	Mk.	6.255.991.50	
Väärtpaberid	„	76.400.—	Mk. 6.332.391.50
		Kokku	Mk. 5.020.439.258.18
Väljaminek.			
Kulud	Mk.		1.875.271.314.83
Mitmesugused kulud.			
Asutuste ja isikute vahelised arved	„		11.013.639.50
Kassa saldo 31. märtsil 1926. a.			
Jooksev arve Eesti Pangas	Mk.	297.365.962.—	
Laen kullas Eesti Pangale	„	746.070.852.—	
Välisvaluuta ja väärtmetallid	„	2.034.993.393.50	
Avansside ülejäägid riigiasutuste kassades	„	55.684.548.35	
Mitmesugused väärtused	„	39.548.—	Mk. 3.134.154.303.85
		Kokku	Mk. 5.020.439.258.18

Valitsuse eelnõu seletuskirjas oli kassa saldodes 1. jaanuaril 1926 ja 31. märtsil 1926 näidatud Eesti Pank, kuid selgema ülevaate saamiseks rahaliste tagavara-de kohta on see punkt jaotatud kahte liiki: jooksev arve Eesti Pangas ja laen kullas Eesti Pangale.

Riigikassa bilanss 31. märtsil 1926 kujuneb järgmiselt:

Aktiva:			
1. Jooksev arve Eesti Pangas	Mk.	297.365.962.—	
2. Laen kullas Eesti Pangale	„	746.070.852.—	
3. Välisvaluuta ja väärtmetallid	„	2.034.993.393.50	
4. Väärtpaberid	„	2.267.460.—	
5. Mitmesugused väärtused	„	39.548.—	
6. Operatsiooni fondid ja kapitalid	„	3.486.259.550.87	
7. Mitmesugused asutused ja isikud — deebitorid	„	100.716.750.—	
8. Avansside ülejäägid riigiasutuste kassades	„	55.684.548.35	
9. Üleminevad summad	„	502.096.—	
10. Eelarve korras tasutavad välis- ja siselaenud	„	9.152.257.724.50	
11. Liikvele lastud emissioon ja vahetuseraha	„	2.100.379.977.65	
		Kokku aktiva	Mk. 17.976.537.862.87
Passiva:			
1. Riigi tagavarafond:			
a) Riigikassa tagavara	Mk.	3.112.205.467.68	
b) Operatsiooni fondid ja kapitalid	„	3.486.259.550.87	Mk. 6.598.465.018.55
2. Välislaenu	„	9.062.235.224.50	
3. Siselaenu	„	90.022.500.—	
4. Emissioon ja vahetuseraha	„	2.100.379.977.65	
5. Mitmesugused asutused ja isikud — kreditorid	„	97.506.750.—	
6. Lunastamata maksukäsud	„	7.225.808.—	
7. Üleminevad summad	„	105.776.—	
8. Ülejääk riigi 1926. a. esimese kolme kuu eelarve täitmisest	„	20.596.808.17	
		Kokku passiva	Mk. 17.976.537.862.87

Riigikassa bilansis on komisjon teinud järgmised muudatused:

1) Selgema ülevaate saamiseks rahaliste tagavarade kohta on nimetus „Eesti Pank“ jaotatud kahte liiki, ja nimelt: jooksev arve Eesti Pangas ja laen kullas Eesti Pangale.

2) Välisvaluuta on täiendatud sõnadega „ja väärtmetallid“ põhjusel, et vastaval arvel on peale välisvaluuta ka väärtmetallid.

3) „Operatsiooni võlad“ on ümber nimetatud otstarbekohasemalt „Operatsiooni fondid ja kapitalid“.

4) „Mitmesugused asutused ja isikud“ — juurde lisatud selgituseks sõna „deebitorid“ resp. „kreditorid“.

5) Aktivas näidatud üleminevatest summadest on eraldatud „Avansside ülejäägid riigiasutuste kassades“ põhjusel, et need kassa aruandes samuti eraldatud.

6) Passivas näidatud „Riigikassa tagavarafond“ on asendatud sõnaga „Riigi tagavarafond“ põhjusel, et riik on kreditor, mitte riigikassa. Tagavarafond koosneb riigikassa likviidsest tagavarast

ja riigiasutustele väljaantud operatsiooni fondidest ja kapitalidest.

7) Riigi laenu on selgema ülevaate saamiseks näidatud suuremate üksuste järgi ja nimelt: Välislaenu ja siselaenu ning eraldi võetud emissioon ja vahetusraha.

Kõigi ülalmainitud parandustega on ühinenud riigikassa ja Riigikontrolli esindajad.

Riigimajapidamise aruande komisjon esitab seaduseelnõu Riigikogule vastuvõtmiseks.

279.

Redaktsiooni komisjoni

ETTEPANEK.

(Pealkiri vt. lisa nr. 278.)

Redaktsiooni komisjon paneb Riigikogule ette, võtta vastu „Eesti Vabariigi 1926. a. jaanuari-, veebruari- ja märtsikuu kulude, tulude ning kassa aruande ja riigikassa bilansi kinnitamise seaduse“ lõplik redaktsioon Riigikogu poolt III lugemisel vastuvõetud kujul muudatusteta.

280.

Riigi majapidamise aruande komisjoni ettepanek.

EESTI VABARIIGI 1925. A. EELARVE TÄITMISE JA KASSA ARUANDE NING RIIGIKASSA BILANSI KINNITAMISE SEADUS.

§ 1. Riigi 1925. a. kulud kinnitatakse järgmistes kogusummades.

1) korralised kulud:		
riigikeskasutiste kulud	Mk.	5.854.481.400.29
riigivõlad	„	32.553.426.—
	Kokku korralised kulud	Mk. 5.887.034.826.29
2) erakorralised kulud:		
A. riigikeskasutiste kulud:		
riigikeskasutiste kulud	Mk.	999.228.033.—
riigivõlad	„	68.334.062.—
	Kokku	Mk. 1.067.562.095.—
B. operatsiooni fondid	Mk.	464.313.800.—
C. emissiooni vähendamine	„	62.186.779.—
	Kokku erakorralised kulud	Mk. 1.594.062.674.—
	Kokku k u l u d	Mk. 7.481.097.500.29

§ 2. Riigi 1925. a. tulud kinnitatakse järgmistes kogusummades:

1) korralised tulud:		
sisse tulnud 1925. a.	Mk.	7.650.242.342.22
tagasi makstud eelmiste aastate tuludest	„	16.563.417.—
	Jääb korralisi tulusid:	Mk. 7.633.678.925.22
2) erakorralised tulud	„	30.431.036.—
	Kokku t u l u d:	Mk. 7.664.109.961.22

§ 3. Riigi 1925. a. eelarve põhjal riigikeskasutistele määratud krediitidest paragrahvide piiridest ülekulutatud summad kaetakse sama aasta krediitide ülejääkidega järgmiselt:

1) korraliste kulude alal:

Riigivanem, portfelli minister ja riigikantselei	Mk.	18.166.50	
Rahaministeerium	"	1.370.—	
Haridusministeerium	"	83.672.—	
Kohtuministeerium	"	31.258.50	
Sõjaministeerium	"	16.435.—	
Põllutöoministeerium	"	—50	
Teedeministeerium	"	515.810.—	
Välisministeerium	"	673.398.49	
Töö-hoolekandeministeerium	"	212.642.46	
Kokku korraliste kulude alal:			Mk. 1.552.753.45

2) erakorraliste kulude alal:

A. riigikeskasutiste kulud:

Riigivanem, portfelli minister ja riigikantselei	Mk.	3.710.50
Teedeministeerium	"	402.533.—
Kokku A.		Mk. 406.243.50

B. emissiooni vähendamine „ 62.186.779.—

Kokku B. Mk. 62.186.779.—

Kokku erakorraliste kulude alal: Mk. 62.593.022.50

K o k k u : Mk. 64.145.775.95

§ 4. Riigi 1925. a. eelarve põhjal riigikeskasutistele määratud krediitide kogusummad vähendatakse sulgemisele kuuluvate ülejääkide võrra järgmiselt:

1) korraliste kulude alal:

Riigikogu	Mk.	2.819.565.—
Riigivanem, portfelli minister ja riigikantselei	Mk.	393.872.—
Riigikontroll	"	122.922.—
Rahaministeerium	"	17.199.243.50
Kaubandus-tööstusministeerium	"	648.414.—
Haridusministeerium	"	6.870.138.—
Kohtuministeerium	"	3.398.047.45
Siseministeerium	"	2.570.222.50
Sõjaministeerium	"	3.045.980.—
Põllutöoministeerium	"	3.996.014.50
Teedeministeerium	"	50.446.551.50
Välisministeerium	"	3.202.083.70
Töö-hoolekandeministeerium	"	11.268.630.01
Riigi võlad	"	260.022.674.—

Kokku korraliste kulude alal: Mk. 366.004.358.16

2) erakorraliste kulude alal:

A. Riigikeskasutiste kulud:

Riigikogu	Mk.	1.353.745.—
Riigivanem, portfelli minister ja riigikantselei	"	926.471.—
Rahaministeerium	"	8.928.971.50
Kaubandus-tööstusministeerium	"	987.—
Haridusministeerium	"	3.815.627.—
Kohtuministeerium	"	5.326.—
Siseministeerium	"	925.418.—
Sõjaministeerium	"	42.626.343.—
Põllutöoministeerium	"	124.617.—

Teedeministeerium	„	40.986.915.50
Töö-hoolekandeministeerium	„	5.289.061.—
Riigi võlad	„	<u>18.960.638.—</u>

Kokku riigikeskasutiste kulud Mk. 123.944.120.—

B. Operatsiooni fondid:

Rahaministeerium	Mk.	26.200.000.—
Haridusministeerium	„	2.478.200.—
Teedeministeerium	„	<u>16.625.000.—</u>

Kokku operatsiooni fondid Mk. 45.303.200.—

Kokku erakorraliste kulude alal: Mk. 169.247.320.—

Kokku: Mk. 535.251.678.16

Kui maha arvutada käesoleva seaduse § 3. tähendatud summad Mk. 64.145.775.95

Jääb vähendusi Mk. 471.105.902.21

§ 5. Riigi 1925. a. kassa aruanne ja riigikassa bilanss 31. detsembril 1925. a. kinnitatakse järgmistes kogusummades:

A. Riigi 1925. a. kassa aruanne:

1) kassa saldo 1. jaanuaril 1925. a.	Mk.	2.897.090.987.—
2) sissetulek 1925. aastal	„	7.745.541.169.15
3) väljaminek 1925. aastal	„	7.524.393.412.47
4) kassa saldo 31. detsembril 1925. a.	„	3.118.238.743.68

B. Riigikassa bilanss 31. detsembril 1925. a. tasakaalus . Mk. 17.821.609.697.42

§ 6. Käesoleva seaduse §§ 1 ja 2 tähendatud kulu- ja tulusummade kinnitamine eelarve täitmise aruande korras ei takista tähendatud summade selgitamist vastavate asutiste poolt ega sel puhul kerkinud asjade otsustamist vastavalt seadustele.

SELETUSKIRI.

Riigi majapidamise aruande komisjon tegi valitsuse poolt esitatud seaduseelnõu § 5 järgmised muudatused: 1) jättis välja kassa aruandest väärtpaberid põhjusel, et väärtpaberid ei ole puhasraha; 2) võttis üles § 5-dasse B osana riigikassa bilansi kinnitamise.

Vastavalt esimesele muudatusele kujuneb riigi 1925. a. kassa aruanne järgmiselt:

Sissetulek.

Kassa saldo 1. jaanuaril 1925. a.

Jooksev arve Eesti Pangas	Mk.	114.236.195.50
Laen kullas Eesti Pangale	„	759.109.452.—
Välisvaluuta	„	1.968.420.190.50
Riigiasutuste kassades	„	<u>55.325.149.—</u>
	Mk.	2.897.090.987.—

Eelarve täitmise tulud Mk. 7.664.109.961.22

Mitmesugused tulud:

Ülejäägid eelmiste aastate krediididest	Mk.	64.901.407.55
Kursivahed riigikassa väärtustelt ja arvetelt	„	16.529.800.38
	Mk.	<u>81.431.207.93</u>
	Kokku:	Mk. 10.642.632.156.15

Väljaminek.

Eelarve täitmise kulud Mk. 7.481.097.500.29

Mitmesugused kulud:

Asutiste ja isikute vahelised arved	Mk.	43.140.632.53
Riigilaenude arvel kustutatud 5% lühiajal. laenu	„	64.193.65
Väärtpaberid	„	<u>91.086.—</u>
	Mk.	43.295.912.18

Kassa saldo 31. dets. 1925. a.

Jooksev arve Eesti Pangas	Mk.	296.312.736.—	
Laen kullas Eesti Pangale	„	746.070.852.—	
Välisvaluuta	„	2.028.498.349.50	
Riigiasutuste kassades	„	47.317.258.18	
Mitmesugused väärtused	„	39.548.—	Mk. 3.118.238.743.68
			Kokku: Mk. 10.642.632.156.15

Valitsuse eelnõu seletuskirjas oli kassa saldodes 1. jaanuaril 1925 ja 31. detsembril 1925 näidatud „Eesti Pank“, kuid selgema ülevaate saamiseks rahaliste tagavarade kohta on see punkt jaotatud kahte liiki: jooksev arve Eesti Pangas ja laen kullas Eesti Pangale.

Riigikassa bilanss 31. detsembril 1925 kujuneb järgmiselt:

Aktiiva.

1. Jooksev arve Eesti Pangas	Mk.	296.312.736.—
2. Laen kullas Eesti Pangale	„	746.070.852.—
3. Välisvaluuta ja väärtmetallid	„	2.028.498.349.50
4. Väärtpaberid	„	2.343.860.—
5. Mitmesugused väärtused	„	39.548.—
6. Operatsiooni fondid ja kapitalid	„	3.345.715.556.59
7. Mitmesugused asutused ja isikud — deebitorid	„	102.265.538.—
8. Avansside ülejäägid riigiasutuste kassades	„	47.317.258.18
9. Eelarve korras tasutavad välis- ja siselaenud	„	9.152.667.196.50
10. Liikvele lastud emissioon ja vahetuseraha	„	2.100.378.802.65
		Kokku aktiiva Mk. 17.821.609.697.42

Passiiva.

1. Riigi tagavarafond:		
a) Riigikassa tagavara	Mk.	2.922.937.015.25
b) Operatsiooni fondid ja kapitalid	„	3.345.715.556.59
		Mk. 6.268.652.571.84
2. Välislaenud	„	9.059.143.796.50
3. Siselaenud	„	93.523.400.—
4. Emissioon ja vahetuseraha	„	2.100.378.802.65
5. Mitmesugused asutused ja isikud — kreditorid	„	100.412.750.—
6. 1925. a. lunastamata maksukäsud	„	16.197.077.50
7. Üleminevad summad	„	288.838.—
8. Ülejääk riigi 1925. a. eelarve täitmisest	„	183.012.460.93
		Kokku passiva Mk. 17.821.609.697.42

Riigikassa bilansis on komisjon teinud järgmisi muudatusi:

1) Selgema ülevaate saamiseks rahaliste tagavarade kohta on nimetus „Eesti Pank“ jaotatud kahte liiki, ja nimelt: jooksev arve Eesti Pangas ja laen kullas Eesti Pangale.

2) Välisvaluuta on täiendatud sõnadega „ja väärtmetallid“ põhjusel, et vastaval arvel on peale välisvaluuta ka väärtmetallid.

3) „Operatsiooni võlad“ on ümber nimetatud otstarbekohasemalt „Operatsiooni fondid ja kapitalid“.

4) „Mitmesugused asutused ja isikud“ — juurde lisatud selgituseks sõna „deebitorid“ resp. „kreditorid“.

5) Aktivas näidatud üleminevatest summadest on eraldatud „Avansside ülejäägid riigiasutuste kassades“ põhjusel, et need kassa aruandes samuti eraldatud.

6) Passivas näidatud „Riigikassa tagavarafond“ on asendatud sõnaga „Riigi tagavarafond“ põhjusel, et riik on kreditor, mitte riigikassa. Tagavarafond koosneb riigikassa likviidsest tagavarast ja riigiasutustele väljaantud operatsiooni fondidest ja kapitalidest.

7) Riigi laenud on selgema ülevaate saamiseks näidatud suuremate üksuste järgi ja nimelt: Välislaenud ja siselaenud, ning eraldi võetud emissioon ja vahetuseraha.

Kõigi ülalmainitud parandustega on ühinenud riigikassa ja Riigikontrolli esindajad.

Riigi majapidamise aruande komisjon esitab seaduseelnõu Riigikogule vastuvõtmiseks.

281.

Redaktsiooni komisjoni

ETTEPANEK.

(Pealkiri vt. lisa nr. 280.)

Redaktsiooni komisjon paneb Riigiko-

gule ette, võtta vastu „Eesti Vabariigi 1925. a. eelarve täitmise ja kassa aruande ning riigikassa bilansi kinnitamise seaduse“ lõplik redaktsioon Riigikogu poolt III lugemisel vastuvõetud kujul muudatusteta.

282.

Rahaasjanduse komisjoni
laiendatud koosseisu**PARANDUSE-ETTEPANEK**

Eesti Vabariigi 1930/31. aasta kulude ja tulude lisaelarve nr. 1 juurde.

Eesti Vabariigi 1930/31. a. kulude ja tulude lisaelarve nr. 1 vastu võtta järgmiste muudatustega:

Muudetud peatükkide ja paragrahvide nimetus.	Vabariigi Valitsuse ettepanek.	Komisjoni ettepanek.		
		Vähendada.	Suurendada.	Määrata.
KULUD.				
I.				
Kulude vähendamine.				
KORRALISED KULUD.				
Riigikogu.				
Peatükk III.				
Riigikogu valimised ja rahvahääletused.				
§ 17. Valimine ja hääletamine	14.100	—	350	14.450
Riigikogu valimised ja rahvahääletused	14.100	—	350	14.450
Riigikogu	14.100	—	350	14.450
Teedeministeerium.				
Peatükk III.				
Raudteevalitsus.				
§ 1. Teenistusetasu	63.630	—	6.400	70.030
§ 67. Rongide liikumine ja kaubavedu .	105.700	13.000	—	92.700
§ 68. Veerevate abinõude korrashoidmine	30.000	—	6.600	36.600
Raudteevalitsus	242.230	13.000	13.000	242.230
Peatükk V.				
Veeteede valitsus.				
§ 1. Teenistusetasu	12.000	—	4.000	16.000
Veeteede valitsus	18.400	—	4.000	22.400
Teedeministeerium	366.403	13.000	17.000	370.403

Muudetud peatükkide ja paragrahvide nimetus.	Vabariigi Valitsuse ettepanek.	Komisjoni ettepanek.		
		Vähendada.	Suurendada.	Määrata.
Välisministeerium.				
Peatükk II.				
Välisesindused.				
A. Üldised kulud.				
§ 86. Eestimaalaste võõrsilt kojutamine	2.000	2.000	—	—
A. üldised kulud	8.000	2.000	—	6.000
Välisesindused	37.500	2.000	—	35.500
Välisministeerium	39.000	2.000	—	37.000
Korralised kulud	1.302.695	15.000	17.350	1.305.045
Kulude vähendamine	1.316.195	15.000	17.350	1.318.545
Kulude suurendamine.				
KORRALISED KULUD.				
Riigikogu.				
Peatükk II.				
Kantselei.				
§ 3. Riigiteenijate toetused	600	—	350	950
Kantselei	14.100	—	350	14.450
Riigikogu	14.100	—	350	14.450
Välisministeerium.				
Peatükk I.				
Keskasutus.				
§ 80. Rahvusvaheliste lepingute sõlmimine ja täitmine	3.000	2.000	—	1.000
Keskasutus	6.000	2.000	—	4.000
Välisministeerium	12.875	2.000	—	10.875
Korralised kulud	1.126.145	2.000	350	1.124.495
ERAKORRALISED KULUD.				
A. Riigikeskasutuste kulud.				
Teedeministeerium.				
Peatükk V.				
Veeteede valitsus.				
§ 4. Hüdrotehnilised ehitused sisemistel veeteedel	1.000	—	4.000	5.000
Veeteede valitsus	1.000	—	4.000	5.000
Teedeministeerium	1.000	—	4.000	5.000
Riigikeskasutuste kulud	6.479.756	—	4.000	6.483.756
Erakorralised kulud	6.479.756	—	4.000	6.483.756
Kulude suurendamine	7.605.901	2.000	4.350	7.608.251
Kulude vähendamine	1.316.195	—	—	1.318.545
Kulude absoluutne suurendamine	6.289.706	—	—	6.289.706

II osa

vastu võtta järgmises redaktsioonis:

„Käesolev lisaelarve hakkab maksma avaldamisega.“

Lisas Eesti Vabariigi 1930/31. a. kulude ja tulude lisaelarve nr. 1 juurde võtta lõpus juurde:

II.

„Käesolevad lisaelarved hakkavad maksma avaldamisega.“

SELETUSKIRI.

Vabariigi Valitsuse poolt esitatud riigi 1930/31. a. lisaelarve nr. 1 sisaldas kulude suurendusi Kr. 7.605.901.—, mille katteks oli näidatud kulude vähendamisi Kr. 1.316.195.—, nõnda et kulude absoluutne suurendamine oli Kr. 6.289.706.—, mille katteks samas summas uusi tulusid oli näidatud.

Rahaasjanduse komisjoni laiendatud koosseis tegi lisaelarves valitsuse esindajate ettepanekul kulude suurendamise kui ka vähendamise osas mõningaid ümberpaigutusi, mille tagajärjel kulude suurendamise osa suurenes Kr. 2.350.— võrra. See suurendus kaeti kulude vähendamise osa vastava suurendamisega, nõnda et lõpusummas lisaelarve ei muutunud.

283.

Rahaasjanduse komisjoni ettepanek.

KANAMUNADE SISSE- JA VÄLJAVEO KONTROLI SEADUS.

I. Üldeskirjad.

§ 1. Eestist võib kanamune välja vedada ja neid Eestisse sisse vedada ainult käesolevas seaduses ettenähtud korras.

Käesoleva seaduse alla ei kuulu kanamunade saadetised kuni 5 kg bruttoraskuseni ega kanamunad, mis reisijad kaasa võtavad isiklikuks tarvitamiseks, kuni 5 kg brutto ühe reisija kohta.

II. Kontrolli teostamine ja erimaks.

§ 2. Kanamunade sisse- ja väljaveo kontrolli teostab Põllutöoministeeriumi põllumajanduse osakond.

§ 3. Kontrolli teostajatel isikutel on õigus jälgida munade kogumist, sortimist ja pakkimist ning pääseda kontrollimise eesmärgiga kõigisse eksport-importärede ruumidesse ning kogumis- ja sortimispunktidesse, kus hoitakse, sorditakse või pakitakse kanamune.

§ 4. Kanamunade kontrolli kulude katteks võetakse kanamunade sisse- või väljavedajatelt sisse- ja väljaveetavate kanamunade pealt erimaksu, mis ei tõuse üle 1% nende väärtusest. Erimaksu normid kinnitab Vabariigi Valitsus Põllutöoministri ettepanekul.

Kontrollimise kuludest ülejäänud summad kasutatakse linnukasvatuse edendamiseks ja linnukasvatus-saaduste ekspordi arendamiseks.

Käesoleva seaduse põhjal sissetulnud summade tarvitamise eelarve ja aruande vaatab läbi komisjon, mis koosneb Põllutöoministeeriumi ja Majanduseministeeriumi esindajatest ning nende põllumajanduslikkude organisatsioonide ja eksporditöörde esindajatest, kelle osavõttu komisjoni tööst Põllutöominister tunnustab tarvilikuks.

Komisjoni poolt läbivaadatud eelarve ja aruande kinnitab Vabariigi Valitsus Põllutöoministri ettepanekul.

III. Kanamunade väljavedu.

§ 5. Eestist võib välja vedada kanamune, mis Põllutöoministri määruste nõuete kohaselt on hoitud, sorditud, pakitud, väljaveoks kõlblikuks tunnustatud ning varustatud kanamunade väljaveo kontrolli märgiga.

§ 6. Kanamunade väljavedajatel kui ka nende munakogumis- ja sortimispunktide pidajatel peavad olema kanamunade ekspordi nõuetele vastavad ruumid ning sisseseaded ja asjatundjad sortijad. Isikud ja ettevõtted, kes teotsevad eksportmunade kogumise, sortimise ja väljaveo alal, on kohustatud põllumajanduse osakonnas registreerima kohad, kus teostatakse eksportmunade hoidmist ja sortimist.

§ 7. Kanamune võivad välja vedada ainult need isikud ja ettevõtted, kes on varustatud sellekohase väljaveoaloaga. Load annab välja Vabariigi Valitsus Põllutöoministri ettepanekul.

IV. Kanamunade sissevedu.

§ 8. Eestisse võib sisse vedada toiduks kõlblikke kanamune maadest, kus ei ole levinud hädaohtlikke kanahaigusi.

§ 9. Sisseveetavad kanamunad peavad olema märgitud päritolu-maa nimega.

§ 10. Sisseveetud kanamune ei ole lubatud välja vedada eesti kanamunade nime all.

§ 11. Isikud ja asutised, kes soovivad Eestisse kanamune sisse vedada, peavad registreeruma Põllutöoministeeriumi põllumajanduse osakonnas.

V. Karistused.

§ 12. Süüdlast selles, et ta rikkus seaduse või sundmääruse eeskirju kanamunade sisse- või väljaveo kohta, karistatakse rahatrahviga mitte üle ühetuhande krooni või arestiga mitte üle kuue kuu.

Peale selle võib kohus süüdlaselt võtta kanamunade sisse- või väljaveo õiguse ühest kuni viie aastani ja sarnase üleastumise kordumisel — jäädavalt.

§ 13. Vabariigi Valitsus võib käesoleva seaduse ja selle seaduse alusel antud määruste rikkujatelt ajutiselt ära võtta kanamunade väljaveo loa kuni kohtu otsuse jõusseastumiseni.

§ 14. Käesoleva seaduse § 12. ette nähtud süüteoed alluvad rahukohtunikule ja nende kohta kohaldatakse Uue Nuhtluseaduse üldosa.

VI. Lõppeeskirjad.

§ 15. Põllutöoministril on õigus välja anda määrusi käesoleva seaduse teostamiseks.

§ 16. Käesoleva seaduse maksmahakamisel kaotab maksvuse Kanamunade väljaveo kontrolli seadus (RT 83/84 — 1925).

SELETUSKIRI.

Kanamunade sisse- ja väljaveo kontrolli seadus võeti peale V osa, karistused, muutmata rahaasjanduse komisjoni poolt vastu. V osa aga anti üldkomisjoni Uue Nuhtluseadusega kokkukõlastamiseks. Üldkomisjon kustutas selles osas § 13 endisel kujul ning muutis teisi paragrahve, kohaldas neid Uue Nuhtluseadusega ning kõrgendas karistusenorme, esitades §§ 12—14 vastuvõtmiseks järgmises redaktsioonis:

„§ 12. Süüdlast selles, et ta rikkus seaduse või sundmääruse eeskirju kanamunade sisse- või väljaveo kohta, karistatakse rahatrahviga mitte üle ühetuhande krooni või arestiga mitte üle kuue kuu.

Peale selle võib kohus süüdlaselt võtta kanamunade sisse- või väljaveo õiguse ühest kuni viie aastani ja sarnase üleastumise kordumisel — jäädavalt.

§ 13. Vabariigi Valitsus võib käesoleva seaduse ja selle seaduse alusel antud määruste rikkujatelt ajutiselt ära võtta kanamunade väljaveo loa kuni kohtuotsuse jõusseastumiseni.

§ 14. Käesoleva seaduse § 12 ette nähtud süüteoed alluvad rahukohtunikule ja nende kohta kohaldatakse Uue Nuhtluseaduse üldosa.“

Rahaasjanduse komisjon ühines üldkomisjoni seisukohtadega seaduse V osa suhtes ning esitab seaduse Riigikogule vastuvõtmiseks üldkomisjoni poolt tehtud muudatustega seaduse V osas.

284.

Redaktsiooni komisjoni

ETTEPANEK.

(Pealkiri vt. lisa nr. 283.)

Redaktsiooni komisjon paneb Riigikogule ette, võtta vastu „Kanamunade sisse- ja väljaveo kontrolli seaduse“ lõplik redaktsioon Riigikogu poolt III lugemisel vastuvõetud kujul järgmiste muudatustega:

1. § 4, kolmas rida: ei tõuse üle, p. o. ei ületa.

2. § 4, kolmas lõige, teine rida: mis, p. o. kes.

3. § 7 võtta järgmiselt: „§ 7. Kanamune võivad välja vedada ainult need isikud ja ettevõtted, kes varustatud sellekohase väljaveoalaga. Load annab Vabariigi Valitsus Põllutöoministri ettepanekul.“

4. § 8, esimene rida: kustutada „sisse“.

5. § 15, esimene rida: kustutada „välja“.

285.

Rahaasjanduse komisjoni ettepanek.

KREENHOLMI PUUVILLASAADUSTE MANUFAKTUURI OSAÜHISUSELE VEEJÕUJAAMA LAIENDAMISE JA ENERGIA EDASIANDMISE KONTSESSIOONI PÕHILAUSETE SEADUS.

§ 1. Vabariigi Valitsus sõlmib Kreenholmi Puuvillasaaduste Manufaktuuri Osaühisusega kontsessioonilepingu viimase jõujaama laiendamiseks ja energia edasiandmiseks sellest jaamast käesoleva seaduse §§ 2—18 määratud piirides ja alustel.

§ 2. Kreenholmi Puuvillasaaduste Manufaktuuri Osaühisusele antakse kontsessioonilepinguga luba asendada kaks vana turbiini, nr. 3 ja 4, nominaalvõimsusega kokku 900 HP, mis annavad Kreenholmi saarel asuvale vabriku osakonnale jõudu, kahe uue turbiiniga nominaalvõimsusega kokku 4680 HP. Viimaste abil saavutatud energiat võib kontsessioonäär elektrivoolu näol edasi müüa tarvitajatele või kasutada omaks tarviduseks.

§ 3. Kontsessioonileping sõlmitakse 30-aastase tähtajaga.

§ 4. Välja arvatud § 10 nimetatud juht, ei ehita Vabariigi Valitsus ise ega anna kellelegi luba kontsessioonilepingu kestel teostada mingisuguseid ehitusi, mis tehniliselt võiksid takistada või võimatuks

teha § 2 põhjal ülesseatud jõusaavutamiseadiste tegevust või ära juhtida vett neilt seadistelt.

§ 5. Kontsessioonilepingu kestel on kontsessioonäär õigustatud oma olemasolevates kanalites teostama vajalikke parandamise-, puhastamise- ja ümberehitamistööid. Töid aga, mis võimaldaksid veejõu kasutamist edaspidi üle nende piiride, milleks kontsessioonääril seaduse ja kontsessioonilepingu järgi õigus, ei või kontsessioonäär teostada teisiti kui erilise kontsessiooni põhjal. Tööde teostamine peab sündima seaduslikus korras kinnitatud kavade ja projektide alusel.

§ 6. Selle kontsessioonilepingu alusel tarvitajatele müüüdud voolu iga KWt. pealt peab kontsessioonäär maksma riigile 0,07 senti kontsessioonimaksu. Sama maksu peab kontsessioonäär maksma ka selle voolu iga KWt. pealt, mida ta kasutab omaks tarviduseks üle selle määra, mis kuulub sundvõõrandamisele, kuni selle määra kindlakstegemiseni aga — energia hulga eest, mis tõuseb üle 9152 HP võimsuse.

Tähendatud turbiinide võimsus ei määra veejõu hulka, mille eest kontsessioonäärile peab tasu makstama sundvõõrandamisel või juhul, kui ta ilma veejõuta jäetakse.

Kontsessioonimaks peab tasutama Majanduseministeeriumi arvele kaks korda aastas: 1-se poolaasta eest — 1. augustiks samal aastal, ja 2-se poolaasta eest — 1. veebruariks järgneval aastal. Maksu korraliku tasumise kindlustuseks peab kontsessioonäär maksma kontsessioonilepingu sõlmimisel Majanduseministeeriumi arvele Kr. 5.000.— või esitama viimase poolt vastuvõetavaks tunnustatud väärt-pabereid selle summa väärtuses.

§ 7. Kontsessioonäär peab voolu suur-tarvitajatele edasiandmise lepingute sõlmimisel, kui ka nende lepingute täitmisel hoolitsema selle eest, et vooluhind, madalpingepoolsel alajaamade lülituslual mitte vähem kui 300 KW, maksimaalse koormatusega elektrivoolu 1 KWt. eest suurmüügil 100% kasutuse juures ($\cos=1$) ei oleks üle 3,75 senti. Sama hinnaülem-määr peab olema maksev ka kontsessio-nääri enese jaoks, kui ta hakkab voolu edasi andma oma alajaamadest.

Majanduseministri nõusolekul võib eelmises lõikes määratud hindu erilistel juhtudel ka tõsta.

§ 8. Kontsessioonäärile jääb õigus edasi anda kontsessioonilepingu alusel saadud õiguste kasutamist kas osalt või täies ulatuses Virumaa Elektri-aktsiaseltsile, kusjuures nimetatud seltsile laienevad kontsessioonääri lepingujärgsed kohustu-

sed riigi ja teiste isikute ees, ilma et kontsessioonäär ise vabaneks vastutusest nende kohustuste täitmise eest.

§ 9. Ehitiste, seadiste ega muude kulude eest, mis kontsessioonäär kontsessiooni kasutamiseks on teinud ja teeb, samuti käesoleva kontsessiooniga antud veejõu kasutamise õiguse eest ei ole kontsessio-näär sundvõõrandamise puhul, ja juhul, kui Vabariigi Valitsuse korraldusel kontsessioonäärilt võetakse õigus ning võima-lus kasutada veejõudu, õigustatud saama muud tasu kui seda, mis on ette nähtud käesolevas seaduse §§ 11 ja 12. Pärast § 3. ettenähtud kontsessioonitähataja möödu-mist langeb ära igasugune tasusaamise õigus ka nimetatud kulude ja õiguste eest.

Kanali laiendamise, süvendamise ja puhastamise tööd, samuti jõujaama ehi-tiste laiendamise ning uuendamise tööd, mis kontsessioonäär on teostanud pärast 1930. a. 1. augusti, loetakse tehtuks kontsessiooni kasutamise eesmärgil.

§ 10. Vabariigi Valitsusele jäetakse kontsessioonilepinguga õigus lõpetada selle lepingu maksvust ka igal ajal enne kontsessiooni tähtaja (§ 3) möödumist juhul, kui Vabariigi Valitsus või tema loal keegi kolmas isik asub Narva kose ja allpool asuvate karestikkude ühes astmes ühen-damise teel Narva jõe veejõu väljaehita-misele. Sel juhul ei või kontsessiooni põh-jal teostatud jõujaama tegevust lõpetada enne, kui valitsuse või nimetatud ettevõtja seadised võivad anda korralikult voolu kontsessioonäärile § 12. ettenähtud ula-tuses.

§ 11. Vabariigi Valitsus või kolmas isik, kellele valitsus annab loa Narva kose veejõu väljaehitamiseks eelmises paragrahvis (§ 10) nimetatud viisil, peab käesoleva kontsessiooni kasutamise lõpetamisel kontsessioonäärile tasuma kontsessioonilepingu alusel ehitatud ehitiste, seadiste ja reser-vide amortiseerimata osad, kusjuures amortisatsiooni aluseks loetakse käesoleva paragrahvi juurde lisatud tabelis ettenäh-tud ajanormid. Hoolimata sellest tasust võib Vabariigi Valitsus jätta nimetatud ehitised, seadised ja reservid kontsessio-nääri kasutamisele veejõu kasutamise tagavaradena, kuivõrt see on vajalik tema lepingujärgsete vooluandmiskohustuste täitmise ja oma tööstuse kindlustamiseks.

§ 12. Peale selle peab Vabariigi Valit-sus või kolmas isik, kellele valitsus annab loa Narva kose väljaehitamiseks § 10 ni-metatud viisil, andma kontsessioonäärile kuni 1961. aasta lõpuni elektrivoolu tur-biinide võimsuse 4680 HP piirides sel määral, kui kontsessioonäär lepingu alusel seda kontsessioonilepingu lõpetamise ajal tarvitajatele annab ja ühtlasi lepingute

järgi on kohustatud ka edaspidi andma. Selle voolu eest maksab kontsessioonäär veejõu uuele kasutajale hinda, mille arvutamise aluseks võetakse järgmised kontsessioonilepingu põhjal tehtud ehitiste, seadiste ja reservide kohta käivad andmed:

1) töötamiskulud: vesiehitiste, masinate ja lülitusseadiste talituskulud, materjalide kulud, mis on tarvilikud seadise töötamisel, paranduskulud kolme viimase aasta keskmise kulu järgi, ülemise ja alumise kanali korrashoiu kulud;

2) ehitiste ja seadiste järelvalve, kindlustus, riigi- ja kogukondlikud maksud;

3) amortisatsioonid ja seadiste uuenduskulud § 11 juurde lisatud amortisatsioonitabeli järgi;

4) 8% aastas kontsessioonilepingu põhjal ehitatud seadiste väärtusest.

Amortiseerimata osade väärtus arvutatakse selle päeva järgi, mil uus jõujaam algab vooluandmist (§ 10). Voolu hind arvutatakse ülaltoodud alustel iga aasta kohta selle aasta lõpul, olenevalt sel aastal müüdü voolu KW-tundide arvust.

Ülaltähendatud arvutuse täpseks teostamiseks peab kontsessioonäär kontsessioonilepingu kohaselt väljaehitatud ehitiste ja seadiste kohta pidama eri ärraamatuid.

Majanduseministeeriumil on õigus nõuda pärast 15 aasta möödumist, arvestes kontsessiooni algusest, käesolevas paragrahvis ettenähtud voolu hinna tõstmist kuni 30% võrra, kui kontsessioonääri jõujaama koormatus ja tema ärriline tasuvus seda võimaldab.

§ 13. Lahkarvamuste korral sünnib tasumäära arvutamise amortiseerimata seadiste osade eest (§ 11) ja § 12 ettenähtud vooluhinna kindlakstegemine vahekohtu kaudu, mis koosneb ühest Majanduseministeeriumi ja ühest kontsessioonääri esindajast ja ühest nende esindajate poolt valitud erapooletust esimehest. Kui vahekohtu esimehe valiku kohta ühe kuu jooksul kokkuleppele ei jõuta, siis määrab selle Tallinna-Haapsalu Rahukogu esimees. Kui keegi pooltest ei nimeta oma esindajat kahe nädala jooksul pärast teise poole nõudmise avaldamist esindaja nimeamise kohta, siis määrab ka esimese poole esindaja Tallinna-Haapsalu Rahukogu esimees. Vahekohtu kulude suuruse määrab vahekohus ise, samuti ka, mil määral ja kelle kanda need jäävad. Vahekohtu kulude suuruse kinnitab Tallinna-Haapsalu Rahukogu esimees. Vahekohtu otsuste peale kaebamisele ja nende otsuste täitmisele kohaldatakse Tsiviilkohtupidamise seaduse vastavad eeskirjad.

§ 14. Kõigis küsimustes, mis käesolevas seaduses ei ole ette nähtud, allub kontsessioonäär ja kontsessioonilepingu

alusel teostatud ettevõtte ning tööd teistele maksvatele ja edaspidi maksmapandavatele seaduste ja määruste eeskirjadele, kuid nende viimaste eeskirjadega ei kohustata kontsessioonääri muutma või ümber tegema mõnda ettevõtte osa pärast selle teostamist käesoleva seaduse alusel.

§ 15. Kontsessioonilepingu tähtaja lõppemisel (§ 3) võib Vabariigi Valitsus lepingut pikendada kuni viie aastani. Lepingu pikendamisel võib valitsus suurendada kontsessioonimaksu, kusjuures suurendamise ulatus määratakse vaidluse korral § 13. ettenähtud vahekohtu poolt.

Kui kontsessioonäär ei ole nõus lepingu tähtaja pikendamisega, siis läheb jõujaam nominaal võimsusega 3780 HP piirides Vabariigi Valitsuse korraldusse kasutamiseks ilma mingi vastutasuta valitsuse poolt.

§ 16. Peale veejõu, mis kontsessioonilepingu alusel kontsessioonäärile kasutada antakse, jääb kontsessioonäärile õigus kasutada Narva jõe veejõudu ainult tema poolt seni väljaehitatud turbiinide võimsuse piirides.

§ 17. Vahekorrad kontsessioonääri ja riigi või § 10. ettenähtud uue kontsessioonääri vahel § 16. nimetatud veejõu ja selle kasutamise seadiste suhtes lahendatakse sundvõõrandamisel ja kontsessioonääri veejõuta jätmise juhul maksvate seaduste põhjal. Vahekorra lahendamisel arvestatakse nimetatud veejõud § 16. määratud piirides tõelikult saavutatavate kasude ulatuses.

Sama on maksev selle veejõu kohta, mis saavutatakse turbiinide abil nominaalvõimsusega 900 HP, mis kontsessioonäär kontsessioonilepingu põhjal uutega asendab.

§ 18. Käesoleva seaduse põhjal sõlmitava kontsessioonilepingu teostamise tagajärjel kolmandatele isikutele tekkida võivate kahjude eest vastutab kontsessioonäär.

§ 19. Käesoleva seaduse põhjal sõlmitava kontsessioonilepingu kasutamise otsustarbel sisseseadeteks ja ehitusteks tarvilikud masinad ja materjalid vabastab Majanduseminister sisseveetollist, välja arvatud masinad ja materjalid, mis valmistatakse ja on saadaval Eestis vajalikuks ajaks, tarvilikul arvul ning nõutud määral ja headuses.

§ 20. Tempelmaks selle kontsessioonilepingu pealt tasutakse kontsessioonääri poolt Tempelmaksu seaduse tariif nr. 35 korras iga poole aasta möödumisel ühes kontsessioonimaksu tasumisega.

§ 21. Käesolev seadus hakkab maksuma avaldamisega Riigi Teatajas.

Lisa § 11. juurde.

Ehitiste ja seadiste amortiseerimise tabel.

	Väärtuse alammäär kroonides	Amortisee- rimise aeg aastates
1. Vesiehitised	220.000.—	50
2. Turbiinid	410.000.—	20
3. Elektrigeneraatorid ja -mootorid		
4. Lülitusseadis	100.000.—	15
5. Transformaatorid		
6. Hooned	170.000.—	30
K o k k u		900.000.—

SELETUSKIRI.

Narva jõgi omab Narva linna ligi suurema veelangu, mis esineb ülevalpool kosena ja allpool kärestikuna. Kose lang on juba aastakümneid pandud osalisse teenistusse temal asuvate tekstiilvabrikute poolt, kes jõe peavoolust väljajuhitud kanalite abil vee juhivad turbiinidele, mis vabrikute jõutarvidust rahuldavad. Need vanad vabrikute vesiehitised ei vajanud peale lühikeste lahtiste kanalite mingeid muid vesiehitisi.

Allpool koske asuv kärestik kujutab suuremat langu ning seega suuremat jõutagavara, kuid tema kasutamine nõuab kallimaid vesiehitisi: pikemat kanalit või rõhktoru ja paisu. Kui selle veelangu energia kasutajaid leiduks, võiks teda tarvitusele võtta jõujaamas, mis paisutaks üles jõevee ainult kärestiku kõrguseni, jättes kose kasutamise niisuguseks, nagu ta on praegu, nii et oleks kaks jõujaama: vana — tekstiilvabrikute oma — ja uus.

Kuid säärase kahe jaama kogujõud oleks tehnilistel põhjustel vähem kui jaamal, mis paisutaks üles vee nii kärestiku kui ka kose ulatuses ja nõnda ära kasutaks kogu veehulga ja kogu veelangu ühes mõeldavas uues jõujaamas. Sellepärast valmistatigi juba 1922. a. riigi kulul säärase hüdroelektrijaama projekt.

Projekti teostamiseks riigil raha anda ei olnud. Katsuti anda jõujaama ehitust erakontsessioonärile. Kuid ei leidunud kedagi, kes kontsessiooni oleks võtnud, olgugi et läbirääkimisi peeti mitmeid aastaid mitmesuguste isikutega ja töötati juba välja ka kontsessiooni tingimused. Nii on suure, ühise jõujaama asutamine jäänud tuleviku otsustada.

Praegu on aga Narva kose naabruses, õlikiviraioonis, käsil õlivabrikute ehitamine, millised peavad näitama, kas meie

õlikivi võib oma õliga lähemal ajal ilmaturile ilmuda või ei. Õlikivikontsessioonärid, kes neid katseid teha tahavad, peavad mahutama oma ettevõtetesse suuremaid summasid, mis neil kaduma lähevad, kui asi ei õnnestu. Ja ei õnnestu ta siis, kui õlikiviõli omahind nii kõrgeks osutub, et ei saa ilmaturul võistelda.

Sellepärast on vaja võtta tarvitusele kõik abinõud õli omahinna allasurumiseks. Üks neist abinõudest on — õlivabrikus tarvitatava jõu võimalikult odav hind. Kuna meil praegu aurujõul töötavates elektrijaamades energia KWT. omahind on keskmiselt 7—10 senti ja nad seda tarvitajatele müüvad keskmiselt 8—25 senti KWT., on praeguse suurima Narva kose jõu tarvitaja, Kreenholmi manufaktuuri poolt Narva koset saavutatud elektrienergia omahind 0,8—1,25 s. KWT. ja müügihinnaks alajaamadest suurtarvitajatele 2—3,75 s. KWT. Õlivabrikute ehitajad on pöördunud Kreenholmi manufaktuuri osauhisuse poole voolu saamiseks. Et viimasel vananenud turbiinid niikui nii nõudsid asendamist uutega, oli ta nõus, kuid kuna õlitöösturite energiatarvidus võib ületada manufaktuuri senist vaba vooluhulka ja siin tegemist on elektrienergia müügiga väljaspoole oma tarvidust, siis pöördus ta riigivõimu poole, et temale lubataks suurendada oma jõujaama võimsust ning müüa energiat väljaspoole oma tööstust.

Peale läbirääkimist Kreenholmi manufaktuuri juhatusega kiitis veejõudude kasutamise komitee heaks ligiolevad põhilauseid, mille alusel võiks Kreenholmi manufaktuurile anda luba oma jõujaama võimsuse suurendamiseks. Need põhilauseid kaitsevad tulevase ühise (suure) jõujaama ehitaja huvisid selles mõttes, et teevad kindlaks need alused, mille järgi uue jaama omanik peab rahuldama

Kreenholmi manufaktuuri viimaselt uue jaama poolt äravõetava veejõu eest.

Mis puutub seaduse üksikutesse eeskirjadesse, siis tuleb järgmist silmas pidada:

Valitsuse eelnõu §§ 1—3 ei olnud ei rahaasjanduse ega üldkomisjonile vastuvõetavad järgmistel põhjustel: 1) eelnõu järgi peaksid tarviduse korral kuuluma võõrandamisele maksvate seaduste põhjal Narva jõe säng ja veekukkumine ühes sellest tekkiva veejõuga. Küsimus aga, kellele kuulub avalikkude jõgede, nende hulgas ka Narva jõe säng ja veejõud, kas riigile või kallaste omanikkudele, ei ole selgesti lahendatud meie maksvates seadustes. Igatahes võib eduga kaitsta seisukohta, et riigil on meie seaduste järgi ülem õigus jõgede sängi ja veejõudu ainuõiguslikult kasutada ning nende objektide kasutamisele võtmiseks riigi poolt ei ole tarvis mingit sundvõõrandamise akti; 2) eelnõus kõneldakse mingisugusest tasuta sundvõõrandamisest (§ 3), kuid maksvad seadused sarnast sundvõõrandamist ei tunne, sest tasuta sundvõõrandamist nimetavad meie seadused konfiskeerimiseks; 3) eelnõu tahab tunnistada Narva jõe sängi ja veekukkumise kuuluvaks võõrandamisele jõe kallaste ja jões asuvate saarte omanikkudelt. Et aga käesoleva seaduse otstarbe on ainult Kreenholmi manufaktuuriga sõlmitava kontsessioonilepingu põhilause te kindlakstegemine, siis ei ole kohane selles seaduses puudutada õiguslikke vahekordi riigi ja teiste isikute vahel.

Nendel kaalutlustel said seaduseelnõu §§ 1—3 kustutatud.

§ 1 (uus numeratsioon) muudab Vene ajutise valitsuse seaduse 19. septembrist 1917. a. art. 1570 § 8 selles mõttes, et kavatsetava kontsessioonilepingu sõlmib mitte veejõudude kasutamise komitee esimees, vaid Vabariigi Valitsus. Veejõudude kasutamise komitee koosseis on ette nähtud Riigikogu poolt 20. märtsil 1925. a. vastuvõetud seaduses (RT 45/50 — 1925). Käesolev paragrahv märgib ära, eeltähendatud Vene ajutise valitsuse seaduse nõuete kohaselt, kontsessioonilepingu otstarbe: kontsessionääri „jõujaama laiendamine ja energia edasiandmine“. Paragrahvi mõtte järgi tekib õiguslik vahekord riigi ja kontsessionääri vahel mitte põhilause te seaduse vastuvõtmisega Riigikogu poolt, vaid kontsessioonilepingu allakirjutamisega Vabariigi Valitsuse ja kontsessionääri poolt.

§ 2 määrab ära kontsessioonilepingu objekti. Seda objekti tuleb näha mitte kontsessionääri õiguses asendada kaks vana turbiini kahe uuega, nagu seda paragrahvi tekstist võiks välja lugeda, vaid

riigi poolt kontsessionäärile antavas õiguses kasutada Narva kose veejõudu suuremas ulatuses, kui see temal seni kasutamiseks oli. See suurendatud lisaveejõud teeb välja 3.780 HP (4.680 HP—900 HP = 3.780 HP) ning seda veejõu hulka (3.780 HP) tuleb lugeda kontsessioonilepingu objektiks. Kuid kontsessionäär võib kasutada nii oma tarviduseks kui ka edasiandmiseks kolmandatele isikutele veejõu hulka 4.680 HP suuruses.

§ 3. Kontsessioonileping sõlmitakse kindla tähtaja peale. Tema lõpetamiseks ei ole tarvis etteütlemist kumbagilt poolt. Kuigi käesoleva paragrahvi järgi lepingu tähtaeg on 30 aastat, siiski ei või pikemat lepingu tähtaega määrata, kui 1961. a. lõpuni (§ 12).

§ 4 garanteerib kontsessionäärile ainuõigusliku lepingu objekti kasutamise.

§ 5. Selle paragrahvi määrustes on muu seas ette nähtud, et kontsessionääril õigust ei ole, ilma valitsuse poolt antava loa ta, veejõudu kasutama hakata suuremas ulatuses, kui see temale maksvate seaduste ja kontsessioonilepingu põhjal lubatud on. Selle määrusega on kindlustatud riigi õigus keelata kontsessionäärile tema vee-ehitiste laiendamist ja suurendamist üle seadustes ja lepingutes ette nähtud piiride.

§ 6. teeb kõigepealt kindlaks kontsessioonimaksu suuruse (0,07 senti KWT pealt) ning tema võtmise alused. Need alused on kahesugused: 1) maks elektri voolu eest, mida kontsessionäär kolmandatele isikutele müüb, ja 2) maks voolu eest, mida ta kasutab oma tarviduseks. Esimene maks kuulub tasumisele igal tingimusel, teine ainult sel juhul, kui kontsessionäär hakkab tarvitama oma ettevõtte jaoks energiat, mille produtseerimiseks rohkem kui 9.152 HP tarvis on. Selle teise maksu arvutamiseks on seaduses peale selle ka veel teine alus ette nähtud, nimelt energia tarvitamine kontsessionääri poolt üle selle määra, mis kuulub sundvõõrandamisele, kuid seda maksu arvutamise alust saab vaevalt kasutada, sest et veejõu hulka, mille kasutamiseks kontsessionääril õigus on, saab kindlaks teha sundvõõrandamise faktiliselt teostamisel, mitte aga selle järgi, kuipalju sellest veejõust „kuulub sundvõõrandamisele“. Kui ühenduses kontsessioonimaksu arvutamisega selle energia hulga eest, mida kontsessionäär kasutab oma tarviduseks ja kui ta seda maksu hakkab maksma alles selle energia hulga eest, mis „tõuseb üle 9.152 HP võimsuse“, siis võiks siit välja lugeda seda, nagu tahaks käesolev seadus kontsessionääri õigused kose veejõu peale nimelt selles ulatuses (9.152 HP) lõplikult

kindlaks teha. See ei ole aga mitte nii. Tähendatud määr teeb kindlaks ainult kontsessioonääri praeguste turbiinide (nende hulgas ka kahe vana turbiini nr. nr. 3 ja 4, võimsusega kokku, 900 HP, v. § 2) nominaalvõimsuse, mis võimsus mitte aluseks ei saa olema tasu arvutamiseks sundvõõrandamise korral. See mõte on väljendatud paragrahvi teises lõikes, mida täiendab § 17 esimese lõike teine lause, mille sisu seisab selles, et sundvõõrandamise korral saab kontsessioonäär tasu veejõust „tõelikult saavutatavate kasude ulatuses“. See korraldus on sõnasõnalises kooskõlas Vene ajutise valitsuse poolt 19. septembril 1917. a. antud seaduse § 4 p. 2 ettenähtud korraldusega. Teisestküljest on seaduse eeskirjaga väljendatud seisukoht, et tasu arvutamine kontsessioonäärile temalt võõrandatava veejõu eest sünnib sundvõõrandamise faktilisel teostamisel, mitte aga mõne teise momendi järgi.

§ 7. Selles paragrahvis on ette ära määratud, missuguse maksimaalhinnaga kontsessioonäär elektrienergiat tarvitajatele müüma peab. Kontsessioonäär peab „hoolitsema“ selle eest, et tema poolt võetav hind mitte ei ületaks seaduses ettenähtud normi (3,75 senti 1 KWT.). Asjastundjate arvamise järgi ei või faktiliselt see hind millalgi tähendatud normini tõusta, mille tõttu selle paragrahvi eeskirjadel vaevalt praktiline tähtsus olema saab.

§ 8. Kontsessioonääril on õigus kontsessiooni õigusi ja kohustusi edasi anda Virumaa elektriaktiaseltsile, ilma et kontsessioonäär ise vabaneks vastutusest kontsessioonilepingu tingimuste täitmise eest. Sarnasest sõnastusest peab järeldama, et kontsessioonilepingu edasiandmisel tõttu astub Virumaa elektriaktiaselts otsekoheesse juriidilisse vahekorda riigiga, kuna kontsessioonäär muutub subsidiäärseks vastutajaks lepingu tingimuste täitmise eest.

§ 9. See paragrahv piirab kontsessioonääri õigusi tasu kohta sundvõõrandamise korral ehitiste, seadiste ja muude kulude eest, mis kontsessioonäär kontsessiooni kasutamiseks on teinud ja veel teeb. Selle eeskirja järgi on kontsessioonääril sarnasel korral õigus tasu saada ainult sellel määral, mis kindlaks tehtud seaduse §§ 11 ja 12: mingid teised kahjutasunõuded kontsessioonääri poolt ei või aset leida. Kontsessioonitähataja lõpul ei ole kontsessioonääril ülepea õigust mingit tasu nõuda.

§ 10. Valitsus võib lõpetada kontsessioonilepingu igal ajal enne tähtaja (§ 3) lõppemist, kui valitsus või tema loal

keegi teine isik asub Narva kose ja allpool asuvate karestikkude ühes astmes ühendamise teel Narva jõe veejõu väljaehitamisele. Seda määrust tuleb nii mõista, et kui valitsus mingisugusel teisel viisil, kui kose ja karestikkude ühendamine teel, näiteks ainult karestikkude väljaehitamise teel, hüdroelektri jõujaama ehitama hakkab ehk selleks kellelegi teisele isikule luba annab, siis ta mitte kohustatud ei ole sõlmitava kontsessioonilepingu alusel tehtud ehitisi välja ostma või kontsessioonäärile eritasu maksuma, muidugi eeldusel, et selle läbi kontsessioonäärile mõnesugune kahju ei teki (§ 4). Kahjutasu nõudmise õigus tekib kontsessioonäärile siis, kui tema kasutamises olevat või tema kasutamisele antavat veejõu hulka vähendatakse või tervelt ära võetakse. Kui aga kosk tervelt ja karestikud jõujaama ehitamiseks ühendatud saavad, siis jääb kontsessioonäär üldse ilma veejõuta ning selle asjaolu loomulik tagajärg on sõlmitava kontsessioonilepingu lõpetamine ning kontsessioonäärile tasumaksmine seaduses ettenähtud alustel. Paragrahvi teise lause põhjal ei või aga ka sel juhul valitsus kontsessioonääri jõujaama tegevust lõpetada enne, kui valitsuse seadised „võivad“ anda korralikult voolu kontsessioonäärile. Ühenduses § 12 eeskirjaga tuleb eelmist lauset nii mõista, et veel vähe on sellest, et valitsuse seadised võivad anda voolu kontsessioonäärile, vaid et nad seda ka tegelikult annavad.

§ 11 määrab kindlaks alused, millal tasumaksmine kontsessioonäärile tema ettevõtte sundvõõrandamise korral enne tähtaega (§ 3) peab sündima. Nimelt kuulub tasumisele kontsessioonilepingu põhjal tehtud ehitiste, seadiste ja reservide amortiseerimata osa. Amortiseerimise aluseks loetakse selle paragrahvi juurde lisatud tabelis ettenähtud üldised ajanormid (15 kuni 50 aastat). Küsimus aga, kas sünnib ehitiste ja seadiste iga-aastane amortiseerimine proportsionaalselt kontsessioonilepingu tähtajale või milgil teisel viisil (näiteks liitprotsentide alusel, progressiivselt), on seaduses lahtiseks jäetud. Selle järgi tuleb iga-aastane amortiseerimise protsent sõlmitavas kontsessioonilepingus kindlaks teha. Paragrahvi juurde lisatud tabelis on kontsessioonääri ehitiste ja seadiste minimaalne väärtus ette nähtud. Kui tähendatud väärtus peaks ületama nende ehitiste ja seadiste tõelise väärtuse, siis saaks see vahe kontsessioonääri kahjuks kompenseeritud kõrgema hinna läbi, mida kontsessioonäär valitsusele või teisele isikule ettevõtte sundvõõrandamise korral elektrienergia eest § 12. ettenähtud andmete alustel maksuma peaks. Sellepärast ei peaks kontsessioonääril eri-

list huvi olema ehitiste ja seadiste väärtust liiga kõrgelt hinnata. Kuid siiski ei tohi tähendatud väärtuse hindamine kontsessioonääri poolt mitte täiesti omavoliline olla, sest sarnasel korral kaotaks § 12 kolmanda lõike eeskiri oma tõelise mõtte, sest et selle lõike põhjal on kontsessioonäär kohustatud ehitiste ja seadiste kohta pidama eriariraamatuid. Paragrahvi teine lause annab valitsusele volituse amortiseerimata osas tasutud ehitised, seadised ja reservid kontsessioonääri kasutamisele jätta või mitte jätta, see on nende kasutamist mitte lubada, ilma et sarnase keelu eest mingit tasu kontsessioonäärile tuleks maksta.

§ 12 määrab ära alused elektrienergia hinna kindlakstegemiseks, mille eest uus kontsessioonäär endisele elektrivoolu andma peab, sel korral kui ettevõtte kontsessioonäärilt enne lepingu tähtaega ära võõrandatakse. Sellejuures on uus kontsessioonäär kohustatud voolu andma endisele ainult sel määral, kui endine kontsessioonäär oli kohustatud lepingu järgi tarvitajatele voolu andma. Igäl juhul ei ole uus kontsessioonäär kohustatud endisele kontsessioonäärile voolu andma üle kontsessioonääri turbiinide võimsuse 4.680 HP piiride. Tähendatud vooluhinna arutamise aluseks on järgmised andmed: töötamiskulud, järelevalve ja kindlustuse kulud ning avalikud maksud, amortisatsiooni protsent ja 8% aastas seadiste väärtusest. Sarnaste aluste ülesseadmine põhjeneb eeldusel, nagu töötaks kontsessioonääri jõujaam edasi, kuid see ei ole mitte nii. Sundvõõrandamise läbi saab kontsessioonääri ettevõtte likvideeritud ning eeltähendatud andmed on ainult teoreetilised. Vooluhinna arutamisel, peale nimetatud andmete, ei ole mitte vähem tähtsus veel ühel faktoril, mis paragrahvi teise lõike teises lauses ette on nähtud. Selle eeskirja järgi arvutatakse vooluhind nimetatud alustel iga aasta lõpul, olenevalt müüdü voolu KWT. arvust. Sarnase arvutuse järgi kujuneb vooluhinna suurus ümberpöörduvalt proportsionaalseks müüdü voolu KWT. arvule: mida väiksem KWT. arv, seda suurem vooluhind. Et võimalik oleks tähendatud arvutust täpselt teostada, peab kontsessioonäär ehitiste ja seadiste kohta pidama eriariraamatuid (III lõige). Selle eeskirja mõtte järgi ei ole kontsessioonäär mitte ainult kohustatud ärraamatuid pidama, vaid neid ka tarbekorral valitsusevõimudele tutvunemiseks esitama.

§ 13. Lahkarvamisi poolte vahel tasu suuruse kohta ehitiste ja seadiste amortiseerimata osa kohta (§ 11) ja endisele kontsessioonäärile antava vooluhinna kindlakstegemise kohta (§ 12) lahendab vahekohus. Kuigi paragrahvis on piiratud öel-

dud, et vahekohtu otsuste peale kaebamisele ja nende otsuste täitmisele kohaldatakse Tsiviilkohtupidamise seaduse vastavad eeskirjad, siiski tuleb arvata, et ka teised eeskirjad, mis Tsiv. Kohtupid. sead. §§ 1367—1400 ette on nähtud, tulevad kohaldamisele, kuivõrt need eeskirjad ei ole muudetud käesoleva paragrahviga. Ei ole näiteks kahtlust, et käesoleval korral ei jää maksvaks Tsiv. Kohtup. sead. § 1368 p. 3, mille järgi vahekohtule ei või alluda asjad, millesse on segatud riigi huvid. Aga ka Tsiv. Kohtup. sead. § 1374, mille järgi vahekohtuleping peab notaariuse poolt tõestatud olema, ei või käesoleval korral maksev olla, sest et vahekohtu konstrueerimise viis on juba seaduses eneses kindlaks tehtud. Kõik teised eeskirjad, mis Tsiv. Kohtup. seaduses leiduvad ning vahekohtu koostamist ja tema õigusi ja kohustusi reguleerivad, on kohaldatud oluliselt ka sellele vahekohtule, mida käesolev paragrahv ette näeb.

§ 14. Selle paragrahvi peamõtte seisab määruks, et uute seadustega ei või kohustada kontsessioonääri muutma või ümber tegema mõnda ettevõtte osa pärast tema teostamist käesoleva seaduse alusel. Selles määruks tähendatud kontsessioonääri õigusega ja riigi kohustusega on piiratud tulevane seaduseandlik korraldus. Peale nimetatud kontsessioonäärile antud garantiid on riigivõimul õigus igasuguseid seadusi anda ja seaduslikke korraldusi teha kontsessioonääri ettevõtte kohta kas eriseaduste või üldiste seaduste näol.

§ 15 (uus redaktsioon). Valitsusele antakse õigus kontsessioonilepingut pikendada kuni viie aastani ühes õigusega kontsessioonimaksu suurendada. Selle õiguse alusel avaneb valitsusel võimalus ettevõtte edaspidist eksploateerimist korraldada nii, et voolutarvitajad mitte kahju ei saaks. Selles samas sihis antakse valitsusele õigus jõujaama oma korraldusesse võtta ilma mingi vastutasuta, kuid tasuta ülevõtmine võib sündida ainult jõujaama selle osa suhtes, mille kasutamiseks turbiinide 3.780 HP võimsus tarvilik on. Pikenduse tähtaja lõpul hiljemalt viie aasta jooksul, ning analoogiliselt sellesama aja jooksul, kui jõujaam valitsuse korraldusesse on võetud, peab vahekord riigi ja kontsessioonääri vahel lõplikult lahendatud olema.

§ 16 fikseerib ära kontsessioonääri praegused õigused Narva jõe veejõu kasutamiseks, kooskõlas Vene ajutise valitsuse seadusega 19. septembrist 1917. a. Selle paragrahvi alusel võib kontsessioonäär Narva jõe veejõudu kasutada ainult tema poolt seni väljaehitatud turbiinide võimsuse piirides (9.152 HP). Muid kontsessioonääri õigusi ja kohustusi ei taha see paragrahv mitte puudutada.

§ 17. Selle paragrahvi järgi lahendatakse vahekorrad riigi ja kontsessioonäri vahel sundvõõrandamise ja kontsessioonäri veejõuta jätmise korral maksvate seaduste põhjal. Siit järgneb, et kui sarnaste sundvõõrandamiste kohta uus seaduslik kord maksma pannakse ja kui see uus kord kitsendaks kontsessioonäri õigusi, siis see kord kontsessioonäri suhtes mitte maksev ei ole. Vahekorra lahendamisel ei ole mitte mõõduandev praegune kontsessioonäri päralt olevate turbiinide nominaalvõimsus (9.152 HP), vaid ainult tema poolt tõelikult saavutatavate kasude ulatus ning mitte mingisugune oodatav kasu (tsit. Vene ajut. val. seaduse § 4 p. 2).

§ 18 kindlustab kolmandate isikute õigusi selleks juhuks, kui kontsessioonäär nendele mingit kahju teeb, olgugi et ta kontsessioonilepingu piirides teotseb. Kolmandate isikute õigused Narva jõe veejõu kasutamise suhtes peavad puutumatuks jääma, vaatamata sellele, et jõe veejõu osalise kasutamise õigus kontsessioonäärile antakse. Käesoleva kontsessiooni andmisega ei tohi praeguste Narva jõe veejõu kasutajate juriidiline status quo mitte muutuda.

§ 19 annab Majanduseministrile õiguse kontsessioonäärile tarvilikke masinaid ja materjale tollivabalt sisse tuua lasta. Majanduseministri otsustada jääb ka, missugused masinad ja materjalid on saadaval Eestis ja missugused sellepärast sisseveotollist vabastamisele ei kuulu.

§ 20. Tempelmaks sõlmitava kontsessioonilepingu ja tema alusel maksetava kontsessioonimaksu pealt tuleb võtta võrdselt maapõue varanduste kohta käivate kontsessioonilepingute pealt võetava tempelmaksuga. Selles sihis on antud käesolevale paragrahvile sellekohane täpne redaktsioon (tempelm. seaduse tariifi nr. 35 ühenduses selle seaduse § 7-daga). Ainult tempelmaksu tasumise tähtaeg on muudetud (iga poole aasta möödumisel).

286.

Rahaasjanduse komisjoni ettepanek.

KÜÜTIDE SEADUSE MUUTMISE SEADUS.

Küütide seaduse (RT 32 — 1926) § 6 muudetakse ja pannakse maksma järgmises redaktsioonis:

§ 6. Kõik kütüdid on maksulised. Tasu maksetakse kütüdi eest hobusemehele iga hobuse ja kilomeetri pealt 20 senti, ras-

kuste veo eest 30 senti hobuse ja kilomeetri pealt ja jalamehele 12 senti kilomeetri pealt.

Ühe hobuse kohta tuleb lugeda sõidumääraks peale kütüdimehet üks inimene käsipakkidega, mille raskus ei ole üle 50 klg., veomääraks kuni 325 klg. raskusi.

SELETUSKIRI.

Kuna vangide vedamisel arvesse ei võeta kütütijate sõite oma kodukohast kuni vangide edasikütütimiseks vastuvõtmiskohani ning halbadel ilmastikuoludel ka maksvad kütütitasu normid kõrged ei ole, ei pidanud rahaasjanduse komisjon kütütitasu normide vähendamist põhjendatuks. Ka ei lahenda käesolev eelnõu vangide kütütimisküsimust raudteedel. Nimetatud põhjustel asus rahaasjanduse komisjon käesoleva seaduseelnõu kohta eitavale seisukohale.

287.

Vabariigi Valitsuse

ETTEPANEK.

(Vt. lisa nr. 286.)

Vabariigi Valitsus
31. jaanuaril 1931. a.
Nr. 1512.
Tallinn, Toompea loss.

Riigikogule.

Vabariigi Valitsuse 28. jaanuari s. a. otsuse põhjal palun tagasi saata Riigikogule esitatud Küütide seaduse muutmise seaduseelnõu.

Lisa: Vab. Val. otsus ja seletuskiri.
(O. Strandman.)
Riigivanem.

(K. Terras.)

Riigisekretär.

Vabariigi Valitsuse otsus 28. jaanuarist 1931.

Tagasi võtta Riigikogust Vabariigi Valitsuse poolt 5. novembril 1930. a. Riigikogule esitatud Küütide seaduse muutmise seaduseelnõu.

SELETUSKIRI

Vabariigi Valitsuse ettepaneku juurde Küütide seaduse muutmise seaduse tagasi võtmise kohta.

Vabariigi Valitsuse otsusega 5. novembrist 1930 Riigikogule esitatud Küütide seaduse muutmise seadus on tekitanud lahkarvamisi Riigikogu vastavas komisjonis, millepärast valitsus tarvilikuks pidas eelarve koostamisel praeguse korra juurde üldiselt jääda ja võttis ka selle-

kohased summad uuesti eelarvesse üles. Sellekohaselt oleks esitatud eelnõu esitamine üleliigne, millepärast Vabariigi Valitsus 28. jaanuaril s. a. ka otsustas eelnimetatud seaduse Riigikogust tagasi võtta.

288.

Üldkomisjoni ettepanek.

LOOTSIASJANDUSE SEADUS.

I. Üldeskirjad.

§ 1. Lootsiasjanduse üldine juhtimine ja korraldamine kuulub Teedeministrile, kes seda teostab Veeteede Valitsuse kaudu.

Teedeministril on õigus anda juhtnõore lootsimise kui ka lootside tegevuse järelevalvetestamise kohta.

§ 2. Lootside tegevuse kohapealset järelevalvet teostavad sadamakaptenid. Kohatadel, kus ei ole sadamakaptenit, võib Teedeministri määramisel seda ülesannet panna ka teiste isikute peale. Juhul, kui viimased on teise ametkonna teenistuses, siis määratakse nad kokkuleppel vastava ministriga.

II. Lootsid.

§ 3. Lootsiks võib olla isik:

1) kes on kuulunud vähemalt viis viimast aastat Eesti kodakondsusse;

2) kes omab vähemalt ligisõidutüürimehe kutse, kusjuures kaugeloots peab olema vähemalt 6 kuud sõitnud tüürimehena auru- või mootorlaeval mahuga üle 500 brutto-registerttonni;

3) kes on vähemalt 25 aastat vana;

4) kelle tervisline seisukord ei takista lootsimist ja kellel hea nägemine ja kuulmine, nii et ta kauge maa tagant võib eraldada tulede ja lippude värve ja kõlasignaale;

5) kes on korralikkude eluviisidega;

6) kelle õigusi ei ole kohtuotsusega kitsendatud riigi- või omavalitsusteenistusse astumiseks;

7) kes on õiendanud erikomisjoni ees vastava katse, mille ulatuse ja komisjoni koosseisu määrab kindlaks Veeteede Valitsuse direktor, kusjuures komisjoni esimeheks on merekooli direktor;

8) kes on Lootside ühingusse vastu võetud, kusjuures vastuvõtmine võib toimuda p. p. 1—7 tingimustel, välja arvatud § 58 ettenähtud juhud;

9) kes on andnud Veeteede Valitsuse direktorile ametivande Vabariigi Valitsuse poolt kinnitatud vormi järgi.

§ 4. Erandina võib kohalikuks lootsiks Veeteede Valitsuse direktori loal olla isik rippumatult eelmise paragrahvi p. 2

nõudest, kui ta vastab muudele eelmise paragrahvi nõuetele ja kui ta on olnud lootsiõpilaseks vähemalt viie navigatsiooniaasta kestel ning rahuldavalt atesteeritud vähemalt kolme lootsi poolt, kelle juures ta on lootsiõpilasena teetsenud.

§ 5. Kohtades, kus ei ole määratud alalist lootsijaama, kuid kus tuleb ette juhuslikke lootsimistarvidusi, võib Veeteede Valitsuse direktor, ära kuulates Lootside ühingu arvamuse, anda lootsimisoa kohalikkudele asjatundjatele isikutele rippumatult § 3 p. p. 2, 7 ja 8 tingimustest. Niisuguses loas märgitakse ära lootsi tegevuspiirkond. Kui aga Lootside ühing niisugusesse kohta asutab alalise lootsijaama, siis kaotab antud luba maksvuse selle navigatsiooniaasta lõppemisega, mille jooksul Lootside ühing alalise lootside kohta asutas.

§ 6. Tunnistusi lootsimisõiguse kohta annab Veeteede Valitsus.

§ 7. Vabariigi piirides teotsevad lootsid jagunevad:

- 1) kohalikkudeks lootsideks ja
- 2) kaugelootsideks.

Kohaliku lootsi ülesandeks on laevade lootsimine § 13 alusel kindlaksmääratud raioonides ja sisse- ning väljalootsimine tema raiooni sadamast ning laevade paigutamine neile määratud kohtadele.

Kaugelootsi ülesandeks on laevade lootsimine kõigis Eesti territoriaalvetes, nii laeva liikumisel sadamast sadamasse kui ka läbisõidul Eesti vetest.

§ 8. Kohalikul lootsil on õigus laeva lootsida ainult oma raionis. Kui vastava raiooni lootsi ei ole saadaval, siis võib lootsi säärasel juhul laevajuhi sellekohasel soovil lootsida ka väljaspool oma raiooni.

Kaugelootsil on õigus laeva lootsida kõigis lootsiraioonides kui ka väljaspool neid.

Lootside ühing vastutab lootsimise eest: kohaliku lootsi suhtes — ainult tema raiooni, kaugelootsi suhtes — kõigis lootsiraioonides kuulvatel veeteedel. Sellest peab loots neist raioonidest kaugemale minekul laevajuhile teatama.

§ 9. Peale laevade lootsimise on lootsid kohustatud:

1) tegema lootsimiseks tarvilikke sadama piirkondade, reidide ja läbikäikude sügavuse mõõtmisi oma raionis;

2) kaasa aitama meremärkide paigutamise töödele oma raionis;

3) jälgima, et läbikäigud oleksid meremärkidega õigesti varustatud ja märktuled korralikult põleksid;

4) laevade lootsimisel valvama selle järele, et laevadelt läbikäikudes, reididel,

sadamates ja jõgedes prügi või ballasti välja ei visataks.

Peale selle võib Veeteede Valitsus lootse nende raioones kohustada näitama signaale veesügavuse kohta kanalites, jõesuudes ja teistes läbikäikudes, samuti valvama hoiatussignaale.

§ 10. Igast muudatusest sõiduvees, mis ähvardab laevasõidu julgeolekut, peab loots teatama esimesel võimalusel asjaomasele asutisele.

§ 11. Lootsid on kohustatud oma tegevuspiirkonnas igale merehädalisele laevale võimalust mööda abi andma, kui laev seda nõuab ning abi on tarvilik.

§ 12. Lootsidele on keelatud kõrvalistele isikutele teateid anda läbikäigumärkide ja muude sõidutee iseärasuste kohta.

§ 13. Lootside tegevusraioonid, lootsijaamade arvu ning nende asukohad ja lootside koguarvu määrab kindlaks Teedeminister ära kuulates lootskapteni arvamuse. Lootside ühingu võib lootsijaamu pidada ka väljaspool Teedeministri poolt kinnitatud lootsijaamade võrku.

§ 14. Eesti lootside ainuõiguseks on lootsida laevu § 13 alusel määratud raioonides.

Nendes Eesti vetes võib teisi juhte kasutada ainult siis, kui loots ei ilmu kutse peale.

§ 15. Lootsid kannavad ametikohuste täitmisel märki, mille kuju kinnitab Teedeminister.

§ 16. Lootsimisõigus lõpeb:

1) lootsi lahkumisega Eesti kodakondsusest;

2) lootsi soovil peale ühekuulist teatamist Veeteede Valitsusele või viimase looga ka varemalt;

3) kui loots saab 65 aastat vanaks ning Veeteede Valitsuse direktor ei ole temale kaaluvatel põhjustel andnud luba edasi lootsida, olles ära kuulunud lootskapteni arvamuse;

4) Veeteede Valitsuse direktori otsusel järgmistel juhtudel:

a) parandamatu haiguse tõttu, kui see haigus takistab lootsimist;

b) jooibnud oleku pärast teenistuskohuste täitmisel või püsivalt ebakorrekte käitumise pärast;

c) lootskapteni ettepanekul püsivalt ametikohuste lohaka täitmise pärast;

5) jõusseastunud kohtuotsuse järgi, mis võtab õiguse olla riigi- või omavalitsuseteenistuses;

6) Lootside ühingu väljaastumise või väljaheitmise korral ühingu põhikirjas ettenähtud alustel.

III. Lootside ühing.

§ 17. Kõik Vabariigi piirides teotsevad lootsid, välja arvatud § 5 tähendatud lootsid, ja lootsiõpilased moodustavad ühe Lootside ühingu.

§ 18. Ühing teotseb eripõhikirja alusel, mis kinnitatakse Teedeministri poolt.

Ühingu põhikirja võib muuta Teedeminister Veeteede Valitsuse direktori ettepanekul, kas viimase enese või lootskapteni või ühingu üldkoosoleku algatusel.

§ 19. Lootside ühingu on oma pitsat ja lipp; nende kuju kinnitab Teedeminister.

§ 20. Lootside ühingu esimeheks on järgnevatel paragrahvides ettenähtud korras määratav lootskapten.

Muud juhatusel liikmed valitakse kinnisel hääletamisel 3 aastaks. Valida võib lootse, kes on vähemalt 3 aastat lootsina teotsenud.

§ 21. Lootskapten juhhib lootside tegevust ja valvab selle järele, et lootsid täidaksid seaduste ja Lootside ühingu põhikirja eeskirju ning lootside ametikohuste alal antud juhtnööre ja et lootsijaamades oleks tarvilik arv lootse.

Lootskapteni võimupiirid määratakse üksikasjalikult kindlaks Lootside ühingu põhikirjas.

Lootskapten vastutab oma ametitegevuse alal ühel alusel riigiteenijatega.

§ 22. Lootskapteni nimetab ametisse Veeteede Valitsuse direktor Lootside ühingu poolt esitatud kolmest kandidaadist. Juhul, kui ühtegi neist kandidaatidest ametisse ei kinnitata või kui kandidaate ei esitata, võib Teedeminister omal äranägemisel lootskapteni asetäitja määrata kuni lootskapteni nimetamiseni eelpool ettenähtud korras.

Lootskapteni teenistustasu määra kinnitab Teedeminister. Teenistustasu maksakse Lootside ühingu üldkapitalist.

§ 23. Lootskapteniks võib olla Eesti kodanik, kes omab kaugesõidu-tüürimehe kutse või mereväe vanemohvitseri astme, valdab kõnes ja kirjas peale riigikeele Inglise keelt, tunneb nõuetele vastavalt lootsiasjandust ja on sõitnud vähemalt 12 kuud laevajuhina või tüürimehena auru- või mootorlaeval mahuga üle 500 bruttoregistertoni.

Lootskapteniks määratav isik ei tarvitse olla loots.

§ 24. Lootskapteni teenistusvahekord lõpeb:

1) surma läbi;

2) Veeteede Valitsuse direktori otsusel;

a) lootskapteni omal soovil peale ühekuulist etteütlemist Veeteede Valitsusele või viimase loaga ka varemalt,

b) parandamata haiguse pärast, kui see takistab kohuste täitmist,

c) Eesti kodakondsusest lahkumise korral,

d) jõusseastunud kohtuotsuse järgi, mis võtab õiguse olla riigi- või omavalitsusteenistuses,

e) Lootside ühingu kolme neljandiku häälteenamusega tehtud ettepanekul.

3) Teedeministri otsusel, kui lootskapten ilmselt ei suuda täita oma ülesandeid.

§ 25. Lootside raioonides teostavad § 21 tähendatud ülesandeid ülemlootsid.

Ülemlootsid valitakse Lootside ühingu juhatuse poolt lootside hulgast kolmeks aastaks, kusjuures valimised kinnitab Veeteede Valitsuse direktor.

Iga lootsimisraiooni kohta valitakse üks ülemloots.

Üks ülemlootsist on Lootside ühingu juhatuse valikul lootskapteni asetäitjaks viimase äraolekul.

Ülemlootside võimupiirid kui ka neile tasumaksmise alused ja kord määratakse lähemalt Lootside ühingu põhikirjas.

§ 26. Lootsi õpilaseks vastuvõtmine sünnib Lootside ühingu otsusel ja lootskapteni nõusolekul.

Lootsi õpilaste atesteerimise korra ja atestraamatute vormi määrab Veeteede Valitsus.

Lootsi õpilase teenistustasu määrab määrab Lootside ühingu peakoosolek.

§ 27. Lootside ühingu kapital jaguneb: üldkapitaliks ja avariikapitaliks.

§ 28. Üldkapitalist tasutakse Lootside ühingu 1) jooksvad kulud — palkade ja ühingu kinnisvara korrashoiu alal, 2) erakorralised kulud ja 3) kulud lootsidele ja nende perekondadele pensioni maksmise alal põhikirjas ettenähtud alustel, ning see kapital jaguneb vastavalt jooksvateks, erakorralisteks ja pensionisummadeks.

Üldkapitali kujundamise, täiendamise ja kasutamise alused ning kord määratakse kindlaks Lootside ühingu põhikirjas.

§ 29. Iga loots on kohustatud lootsimistunnistuse saamisel Lootside ühingu kassasse sisse maksma põhikirjaga kindlaksmääratud tagatissumma, igal juhul mitte alla kaheksa krooni. Tähendatud summadest ja nende protsentidest moodustatakse Lootside ühingu avariikapital.

Kui avariikapital ületab 10.000 krooni, võib sisseastujatele lubada tagatissumma sissemaksmist ka jaokaupa, kusjuures esimene sissemaks ei või olla alla 50% tagatissummast ja kogusumma peab tasutama vähemalt ühe aasta jooksul. Maksmata jäänud summa peale peab maksja

andma küllaldase kindlustise. Maksmata summa pealt võetakse ühingu poolt seasduislik võlaprotsent.

Lootsi lahkumisel ühingust makstakse tagasi tema poolt esitatud tagatis selles summas, mis tema arvel seisab avariikapitalis tema ühingust lahkumise päeval. Tagatissumma pealt lootsile protsente ei maksta.

§ 30. Avariikapital on määratud laevaperemeestele kahjutasu maksmiseks lootsi, välja arvatud § 5 ettenähtud isikud, süü läbi tekitatud avariide puhul.

Avariikapitali hoidmise kord määratakse Lootside ühingu põhikirjas.

§ 31. Laevaperemehele lootsi süü läbi tekitatud kahju katteks tarvitatakse kõige esiteks lootsi poolt esitatud tagatissumma, kui tagatissummast ei jätku kahjude katteks, kaetakse puuduv osa avariikapitalist, kuid mitte rohkem kui avariikapitali poole määrani avarii momendil, hulka arvatud süüdlase lootsi tagatissumma. Sellega piirdub Lootside ühingu aineeline vastutus.

Süüdi olev loots täiendab oma tagatissumma ühingu põhikirjas ettenähtud korras ja määral.

Avariikapitali väljamakstud muu osa tasutakse avariikapitalile Lootside ühingu üldkapitalist ühingu põhikirjas ettenähtud alustel, kusjuures see tasumine peab toimuma hiljemalt viie aasta jooksul arvates avariikapitalist väljamaksu tegemise päevast.

Juhul, kui avariikapital jääb peale väljamaksu suuremaks kui 10.000 krooni, võib tema täiendamine üldkapitali arvel ära jääda.

§ 32. Oma ülesannete edukaks täitmiseks on Lootside ühing kohustatud omal kulul muretsema ning korras hoidma kõik lootsimiseks tarvilikud liikumis- ja signaalivahendid.

Lootsijaamade tarvis kui ka Lootside ühingu asjaajamise ruumideks võib Veeteede Valitsuse direktori korraldusel anda tasuta kasutada Veeteede Valitsuse valitsemisel olevaid hooneid ja ujuvabinõusid.

§ 33. Iga aasta esimeseks aprilliks esitab lootskapten Veeteede Valitsusele Lootside ühingu aruande läinud kalendriaasta tegevuse kohta. Aruandes näidatakse:

- 1) lootsitud laevade arv ja üldtonnaž;
- 2) lootsimise eest saadud summa;
- 3) lootsimisel ettetulnud avariijuhud;
- 4) ühingu tulud ja kulud ning bilanss.

IV. Lootside tarvitamisest ja lootside ja laevajuhi vahekorrast.

§ 34. Laevad peavad sisse- ja väljasõidul nende sadamate ja reidide piirides,

mis Vabariigi Valitsuse poolt kindlaks määratakse, sunduslikult tarvitama lootse.

§ 35. Eelmises paragrahvis tähendatud kohusest on vabastatud järgmised Eesti lipu all sõitvad laevad:

- 1) kohaliksõidu laevad;
- 2) jäämurdjad ja päästelaevad, kui neid säärastena tarvitatakse;
- 3) liinilaevad, mil laevajuhiks või tüürimeheks on isik, kes lootsimises on õiendanud katse § 3 p. 7 korras liinilaeva sõidupiirkonna jaoks;
- 4) sõja- ja administratiivlaevad.

§ 36. Teedeministril on õigus vastastikkusel alusel vabastada sunduslikust lootsi tarvitamisest välisriikide sõja- ja administratiivlaevu.

§ 37. Sõja- ja administratiivlaevadel on igal juhul lootsi saamiseks eesõigus, nendele järgneval kohal on reisijatelaevad, siis laevad, kellel lootsi võtmine on sunduslik; viimases järjekorras — kõik teised laevad.

§ 38. Merelt tulevate või merele minevale laevale peab loots ilmuma laevajuhil esimese nõude peale, samuti siis, kui laev sadamas oma seisukohta muudab.

§ 39. Lootsi laevale võttes peab laevajuht tarvitama kõiki võimalikke abinõusid, et teda hädaohuta võtta laevapardale ja tema paati hoida rikkumise eest.

§ 40. Laevale minnes esitab loots laevajuhile sellekohase blanketi, kuhu viimane tähtedega sisse kirjutab: 1) laeva süvise jalgades ja tollides või meetermõõdudes; 2) laeva mahu brutto-registertonides või kantmeetrites. Samale lehele märgib laevajuht hiljem lootsile makstud või maksta tuleva tasusumma. Peale selle võib laevajuht, kui ta seda loeb tarvilikuks, sinna lehele märkida asjaolud, mis lootsimise ajal läbisõidul ette tulnud. Lehe sisu kinnitab laevajuht oma allkirjaga.

§ 41. Kui laevajuht annab lootsile valetateid laeva süvise ja mahu kohta, võetakse õigete andmete põhjal tuleneva tasu asemel sadamakapteni otsusel selle tasu kahekordne summa. See aga ei vabasta laevajuhti vastutusest teiste seaduste järgi.

Trahvisumma läheb Lootside ühingu kasuks.

§ 42. Lootsimise eest maksavad laevad tasu Tariifinõukogu poolt maksmapandud tariifi järgi.

Sel teel sissetulnud summad, välja arvatud järgmises lõikes tähendatud erand, lähevad lootside ühingu korraldusse lootsidele teenistustasu maksmiseks ning muudeks käesolevas seaduses ja lootside ühingu põhikirjas ettenähtud otstarveteks.

Sundusliku lootsi tarvitamise eest (§ 34) sissetulevatest summadest eraldatakse Vabariigi Valitsuse poolt kindlaks määratud osa, mis läheb Lootside ühingu korraldusse eelmises lõikes tähendatud otstarbeks, kuna ülejääv osa läheb riigi tuludeks.

§ 43. Kui lootsi mitteilmumise puhul laevajuht tarvitab lootsina mõnd muud isikut, on ta kohustatud sellele vaatamata lootsijaamast möödumisel ülal hoidma lootsi väljakutse signaali ja juhul, kui loots laevale ilmub enne laeva jõudmist sihtkohale, temale üle andma lootsimise.

Säärasel korral makstakse lootsimistasu lootsi poolt lootsitud tee pikkuse järgi, lähtekohaks võttes lootsi laevale ilmumise koha.

§ 44. Kui laevajuht sadamates või reididel, kus lootsivõtmine on tunnustatud sunduslikuks (§ 34) ja lootsi saamine on võimalik, sõidab lootsita või kasutab kõrvalist isikut lootsina, maksab ta sellele vaatamata täieliku lootsimismaksu.

Samuti maksab laevajuht täielikult laevalt tuleneva lootsimismaksu, kui ta laeva juhtimiseks läbi lootsiraiiooni tarvitab kõrvalist isikut, kuigi lootsi saamine oli võimalik.

§ 45. Kui laevajuht merelt tulevate laevade lootsi nõuab ja viimase kohale jõudmisel tema tarvitamisest keeldub, maksab ta täielikult lootsimismaksu. Kui aga loots välja kutsutakse ankrus seisvale või silla ääres olevale laevale ja loobutakse lootsi tarvitamisest, peab laevajuht maksma lootsile edasi-tagasi sõidukulud ja päevarahad.

§ 46. Lootsi laevalolek ei vabasta laevajuhti laeva juhtimise vastutusest.

Loots vastutab selle eest, et näidatud tee on lootsitavale laevale hädaohuta.

§ 47. Kui laevajuht ära läheb komandokohalt, peab ta lootsile näitama isiku, kes vastutab tema äraolekul laeva juhtimise eest.

§ 48. Ilma laevajuhil loata ei tohi loots enne laevalt ära minna, kui laev on asetatud määratud kohale, viidud lahti-sele merele, või loots asendatud teise lootsiga.

§ 49. Kui laevajuht nõuab lootsilt laeva merele viimist vaatamata sellele, et loots ei pea seda võimalikuks, lahendatakse niisugune vaidlus lähema sadamakapteni poolt.

§ 50. Kui laevajuht ei talita laevale võetud lootsi juhatause järgi või nõuab laeva lootsimist, kui viimane leiab selle olevat hädaohutlikku, võib loots kolmanda isiku juuresolekul või vastava sissekandega laeva päevaraamatus end lahti öelda

igasugusest vastutusest selle eest, mis laevale võib juhtuda, kuid on kohustatud laevajuhile tema nõude peale andma kõik teated, mis on laeva läbiviimiseks tarvilikud.

§ 51. Kui loots märkab, et laevajuht kavatseb lootsimispiirkonnas rikkuda määrusi laevasõidu alal, on ta kohustatud sellele juhtima laevajuhi tähelepanu ja teda hoiatama. Kui laevajuht maksvaid määrusi rikub, on loots kohustatud esimesel võimalusel sellest teatama vastavale võimule.

§ 52. Lootsidele on keelatud teha laevajuhtide ja laeva või laadungi pere-meestega lepinguid laeva tühendamise ja täitmise alal, samuti toimetada ka igasuguseid teisi kaubanduslikke vahetalitusi nimetatud isikutega.

§ 53. Laevajuht on kohustatud lootsile ja lootsiõpilasele laevaloleku vältel andma tasuta toitu tarvilikul määral ja tarbekorral magamiseks korraldama meeskonnast eraldi ruumi võimalust mööda.

§ 54. Kui vastutuulte, udu, madala vee, karanteeni või teiste sarnaste põhjuste tõttu loots on sunnitud jääma laevale, saab ta kõige selle aja eest, peale maksuta söögi ja lootsimisraha, veel eritasu, mille suurus on märgitud tariifis. Kui loots oma tegevuspiirkonnast on välja viidud, peab laevajuht temale tasuma reisi- ja elatuskulud kuni lootsijaama jõudmiseni.

§ 55. Lootsiraha, tasu lootsi kinnipidamise eest laeval ja § 41 ettenähtud trahviraha sissenõudmine sünnib tõrku-mise puhul sadamakapteni korraldusel administratiivkorras, kusjuures sadamakaptenil on õigus raha väljamaksmiseni või rahuldava tagatise andmiseni laeva sadamas kinni pidada.

§ 56. Kõik kokkulepped lootsi ja laevajuhi vahel, mis vastolus käesoleva seaduse §§ 37—55 eeskirjadega, on maksusetud.

V. Lõpp- ja elluviimis-eeskirjad.

§ 57. Enne käesoleva seaduse jõussetumist väljaantud lootsimistunnistused ja load kaotavad oma maksvuse 1. aprilliks 1931. a.

§ 58. Peale käesoleva seaduse maks-mahakkamist võivad kohalikkude lootsi-dena teotseda rippumatult § 3 p.p. 2 ja 7 tingimustest seni lootsideks registreeritud isikud, kui nad viimast kolm aastat on pidanud tegelikku lootsimisametit või seaduse maksmahakkamisel on seni teotse-nud lootsiseltsi liikmena või on riigilootsi-deks ja omavad vähemalt kipparikutse

või on viimase puudumisel õiendanud erikatse Veeteede Valitsuse direktori poolt määratud ulatuses viimase poolt määratud komisjoni ees või vahetpidamata laitmatult tegutsenud lootsina viimase kümne aasta kestel ja rahuldavalt atesteeritud vähemalt viie usalduseväärilise kauge-sõidu laevajuhi poolt.

§ 59. Senini riigiametnikkudena teot-senud lootse, kes on omandanud lootsimis-õiguse tunnistused 1. aprilliks 1931. a., ei arvata ametnikkude reservi ja nad ei saa reservitasu. Ametnikkude reservi arvatud loots kaotab õiguse vastava reservitasu peale arvates sellest päevast, mil ta on omandanud lootsimisõiguse tunnistuse (§ 6).

§ 60. Käesoleva seaduse väljakuulu-tamisest arvates:

1) on Teedeministril õigus kinnitada Lootside ühingu põhikirja (§ 18), lootside rinnamärgi ja Lootside ühingu pitsati ning lipu kuju (§§ 15 ja 19); määrata lootskapteni asetäitjat (§ 22) ja anda tarvilikke määrusi käesoleva seaduse ellu-viimiseks;

2) on Veeteede Valitsusel õigus käes-olevas seaduses ettenähtud alustel korral-dada lootside katseid (§ 3 p. 7 ja § 58) ja anda välja lootsimistunnistusi (§ 6), kusjuures neid tunnistusi võib kuni Loot-side ühingu tegevuse alustamiseni anda rippumatult § 3 p. 8 nõudest;

3) võib Lootside ühing alata tegevust peale põhikirja kinnitamist ja viie isiku poolt eelmise punkti alusel lootsimistun-nistuse omandamist, kusjuures need isi-kud loetakse Lootside ühingu esimesteks liikmeteks.

§ 61. Käesolev seadus hakkab maks-ma arvates 1. aprillist 1931, välja arvatud § 60, mis hakkab maksma käesoleva sea-duse väljakuulutamisega.

Käesoleva seaduse maksmahakkami-sega kaotavad maksvuse Kaubanduse sea-duse (VSK XI k. 2. j. 1903. a. väljaanne) §§ 298—371.

SELETUSKIRI.

Üldkomisjon ühineb Vabariigi Valit-suse ettepaneku seletuskirjas toodud põh-jendustega.

Üldkomisjon on Vabariigi Valitsuse ettepanekus teinud peale redaktsiooniliste paranduste mõned konstruktiivsed paran-dused (§§ 1, 2, 3, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 60 ja 61).

Puhtsisuliseks paranduseks tuleb pi-dada § 42 kolmanda lõike ülesvõtmine. Kuna riik teostab oma asutuste kaudu lootsiasjanduse järelevalvet ja kuna riik nõuab sisse lootsimaksud, siis on loomu-lik, et riik järelevalvega ja maksude

sissenõudmisega seotud kulud lootsimak-sudest katab.

Üldkomisjon esitab Lootsiasjanduse seaduse Riigikogule vastuvõtmiseks.

289.

Omavalitsuse komisjoni

ETTEPANEK.

Omavalitsuse komisjon paneb ette Omavalitsuste ja üldkasulikkude organisatsioonide maaga varustamise seaduseelnõu arutamist III lugemisel jätkata.

SELETUSKIRI.

Omavalitsuste ja üldkasulikkude organisatsioonide maaga varustamise seaduse II lugemisel võttis Riigikogu vastu rkl. Leps'i ettepaneku, täiendada § 1 järgmise kolmanda lõikega:

„Maa-alad, mis omavalitsused valdasid Maaseaduse maksmahakkamisel ja mida nemad valdavad praegu, või peavad rendi alusel, ja mis seisavad kinnistusraamatutes vabariigi nimel, kinnistatakse vastavate omavalitsuste nimele Põllutöeministri teadaande ning tema poolt kinnitatud, omavalitsuse kulul valmistatud, kaardi alusel.“

Selle paranduse tagajärjel otsustas Riigikogu eelnõu III lugemisel, 20. detsembril 1930, anda seaduseelnõu omavalitsuse komisjoni.

Omavalitsuse komisjon 23. jaanuaril 1931 seisukohta võttes eelnõu II lugemisel vastuvõetud paranduse suhtes, otsustas mitte ühineda Riigikogus II lugemisel vastuvõetud parandusega, kuna Põllutöeminister saab selles ettepanekus tähendatud küsimusi lahendada maksvate seaduste ja määruste alusel. Teiselt poolt on juba Põllutöeminister asunud omavalitsuste maade senini lahendamata küsimuste lahendamisele sellest neile ringkirjaliselt teatades.

Neil põhjustel soovib omavalitsuse komisjon eelnõu III lugemisel § 1 kolmas lõige välja jätta.

290.

Redaktsiooni komisjoni

ETTEPANEK

omavalitsuste ja üldkasulikkude organisatsioonide maaga varustamise seaduse redaktsiooni kohta.

Redaktsiooni komisjon paneb Riigikogule ette, võtta vastu „Omavalitsuste ja üldkasulikkude organisatsioonide maaga

varustamise seaduse“ lõplik redaktsioon Riigikogu poolt III lugemisel vastuvõetud kujul muudatusteta.

291.

Rahaasjanduse komisjoni

SELETUSKIRI

Peipsi veepinna reguleerimiseks krediidi määramise seaduse muutmise seadusele.

Rahaasjanduse komisjon, ühinedes valitsuse seletuskirjas toodud motiividega, esitab üllatähendatud seaduse muutmatult Riigikogule kinnitamiseks.

292.

Redaktsiooni komisjoni

ETTEPANEK.

(Pealkiri vt. lisa nr. 291.)

Redaktsiooni komisjon paneb Riigikogule ette, võtta vastu „Peipsi veepinna reguleerimiseks krediidi määramise seaduse muutmise seaduse“ lõplik redaktsioon Riigikogu poolt III lugemisel vastuvõetud kujul muudatusteta.

293.

Rahaasjanduse komisjoni ettepanek.

PIIRITUSE JA ALKOHOLILISTE JOOKIDE MÜÜGI SEADUSE MUUTMISE JA TÄIENDAMISE SEADUS.

I.

Piirituse ja alkoholiliste jookide müügi seaduse (RT 50 — 1927) §§ 5, 6, 8, 11, 14, 15, 17, 18, 20, 27, 28, 30, 33, 34, 35, 36, 37 ja 39 muudetakse ja pannakse maksma järgmises redaktsioonis:

§ 5. Alkoholiliste jookide müügiluba restorani- või einelauapidajale antakse kõigi alkoholiliste jookide või ainult veini, või ainult õlle, või ainult veini ja õlle müügiks; rannasõidu laevade, raudteejaamade, näituste ja heategeva või üldkasuliku otstarbega pidude einelaudadele — ainult veini või ainult õlle, või ainult veini ja õlle müügiks.

§ 6. Alkoholiliste jookide müügi avamiseks § 5 nimetatud müügikohtades maksuvalitsus annab loa: ohvitseride, piirivalve, politseinikkude ja kaitseliitlaste kogudes, sõdurite ja üleajateenijate kodudes, raudteejaamades, rahvusvahelistes vagunites ja laevadel — vastava ministri nõusolekul; muudes müügikohtades: lin-

nades — kohaliku linnavolikogu, alevites — kohaliku alevivolikogu ja valdades — kohaliku valla- ja maavolikogu nõusolekul.

Need omavalitsuste nõusolekuandmised otsustatakse vastavates volikogudes oktoobrikuul peetavatel volikogu koosolekutel. Juhul kui § 5 nimetatud alkoholiliste jookide müügikoha pidaja lõpetab jäädavalt alkoholiliste jookide müügi või kaotab õiguse müügiks, võivad kohalikud linna-, alevi-, valla- ja maavalitsused uuele pidajale samas kohas alkoholiliste jookide müügiks nõusoleku anda igal ajal.

Näituste ja pidude einelaudadele annab alkoholiliste jookide müügiloa maksudevalitsus kohaliku politseiprefekti nõusolekul.

§ 8. Load on isiklikud. Müügiõiguse üleandmine teisele isikule või müügikoha üleviimine teise kohta võib sündida ainult maksudevalitsuse loal: ohvitseride, piirivalve, politseinikkude ja kaitseliitlaste kogudes, sõdurite ja üleajateenijate kodudes, raudteejaamades, rahvusvahelistes vagunites ja laevadel — vastava ministri nõusolekul; muudes müügikohtades: linnades — kohaliku linnavalitsuse, alevites — kohaliku alevivalitsuse ja valdades — kohaliku valla- ja maavalitsuse nõusolekul. Neid nõusolekuandmisi võib otsustada igal ajal.

Loata üleandmise või üleviimise korral võetakse luba maksudevalitsuse korraldusel ära ja tunnustatakse maksuvustuks.

§ 11. Alkoholiliste jookide müügikohad ei või asuda lõhkeainete, laskemoona kui ka sõjariistade tehastele ja ladudele lähemal kui 500 meetrit. Erandid on lubatud Kaitseministri nõusolekul.

§ 14. Kohtu- ja siseministril on õigus sulgeda alkoholiliste jookide müügikohti, kui neis korduvalt on tulnud ilmsiks avaliku korra või julgeoleku rikkumisi. Samuti on temal õigus korra alahoidmiseks sulgeda ajutiselt alkoholiliste jookide müüki ja piirata müügi aega kohalikkudele nõuetele vastavalt.

§ 15. Alkoholiliste jookide müügikohtade pidajateks ja juhtijateks ei või olla isikud:

1) kes alla 20 aasta vanad;

2) kes karistatud õiguste kaotamisega — senikaua kuni puuduvad õigused, samuti isikud, kes on kohtu või eeluurimise all süütegude eest, mis karistavad õiguste kaotamisega;

3) kes karistatud varastatud asjade pandina või vahetuskaubana teadvast võtmise eest — 5 aasta jooksul, arvates kohtuotsuse seadusejõusse astumisest;

4) kes karistatud piirituse või alkoholiliste jookide loata müügi või salakau-

baveo eest, kolme aasta jooksul, arvates karistuse otsuse seadusejõusse astumisest;

5) kes teist korda karistatud Aktsiisimaksu seaduse § 1133 ja RNS § 51° nimetatud süütegude eest ja kolmat korda alkoholiliste jookide valmistamise, müügi või hoidmise kohta käivate muude seaduste rikkumise eest, kui eelmisest karistamisest ei ole möödunud üle ühe aasta, — kahe aasta jooksul, arvates viimase kohtuotsuse või administratiivtrahvimääruse seadusejõusse astumisest;

6) kelle müügikoht suletud korduvalt ilmsikstulnud avaliku korra või julgeoleku rikkumise pärast (§ 14) või kellelt võetud ära luba alkoholiliste jookide müügiks (§ 8) — kahe aasta jooksul, arvates müügikoha sulgemise või loa äravõtmise otsuse seadusejõusse astumisest.

Samuti ei või olla alkoholiliste jookide müügikohtade pidajateks ja juhtijateks käesoleva paragrahvi p.p. 2—6 nimetatud isikute lahutamata perekonnaliikmed.

Kui tuleb ilmsiks, et isik, kes peab alkoholiliste jookide müügikohta, on kaotanud õiguse alkoholiliste jookide müügikoha pidamiseks, siis võetakse temale väljaantud alkoholiliste jookide müügi luba maksudevalitsuse korraldusel ära.

§ 17. Kohaltarvitamise õigusega alkoholiliste jookide müügikohtades ei või olla teenijateks isikud, kes alla 18 aasta vanad.

§ 18. Kohaltarvitamise õigusega alkoholiliste jookide müügikohtade naisteenijatel on keelatud omal teenistusekohal juua kaasa või istuda lauas võorastega.

§ 20. Alkoholiliste jookide müügiluba peab olema müügikoha ruumis nähtaval kohal. Samuti on müügikoha pidaja maksudevalitsuse nõudmisel kohustatud panna müügikoha ruumis nähtavale kohale teadaandeid alkoholiliste jookide müügiaja ja -korra ja piirituse ja viina hindade kohta.

§ 27. Piiritust, viina, napsi, või likööri ja veini üle 3 liitri igast liigist on lubatud kanda või vedada ainult vigastamata pitsatiga või panderolliga või muul viisil kindlustatud nõudes.

§ 28. Müügikohtades, kus alkoholiliste jookide müük lubatud kohaltarvitamiseks lahtiselt, võib hoida lahtiselt viina kuni 3 liitrini riigi viina pudelites, lauaviina, napse, likööri ja veine ainult üks pudel igast sordist, tingimusel, et nudedilt etikette ega panderolli jäänuseid ei kõrvaldataks.

Need määrad ei käi alkoholiliste jookide kohta, mis on tarvitajate käes tarvitusel.

Piirituse müük ja hoidmine kohaltarvitamise õigusega müügikohtades on keelatud.

§ 30. Veinikauplusi võib lubada ka kohaltarvitamise õigusega. Nendest kauplustest võib veine müüa väljaviimiseks kinnistes panderollitud pudelites.

§ 33. Õllekauplusi võib lubada ka kohaltarvitamise õigusega. Nendest kauplustest võib õlut müüa väljaviimiseks kinnistes pudelites.

§ 34. Restoranid ja einelauad kõigi alkoholiliste jookide müügiga liigitatakse maksudevalitsuse poolt I, II ja III järku.

I järgu restoranides ja einelaudades alkoholiliste jookide müük kohaltarvitamiseks võib sündida lahtiselt § 28 ettenähtud korras ja vaba hinnaga.

II järgu restoranides ja einelaudades alkoholiliste jookide müük kohaltarvitamiseks sünnib samuti, nagu I järgus, kuid tarvitaja nõudmisel sünnib see ka pitseeritud või panderollitud pudelites, kusjuures riigi viina, arvatud välja lauaviina müük, — Vabariigi Valitsuse poolt üldmüügiks määratud hinnaga.

III järgu restoranides ja einelaudades alkoholiliste jookide müük kohaltarvitamiseks sünnib ainult pitseeritud ja panderollitud pudelites, kusjuures riigi viina, arvatud välja lauaviina müük, — Vabariigi Valitsuse poolt üldmüügiks määratud hinnaga.

Õllemüük kõigis restoranides ja einelaudades võib sündida kinniselt ja lahtiselt.

III järgu restoranidele ja einelaudadele maksetakse riigi viina müügi eest tasu Majanduseministri poolt määratud suuruses.

§ 35. II ja III järgu restoranide ja einelaudade pidajad on kohustatud müüma ostja nõudmisel alkoholilisi jooke ka väljaviimiseks.

I järgu restoranides ja einelaudades alkoholiliste jookide müük väljaviimiseks on lubatud, kuid ei ole sundslik.

Väljaviimiseks sünnib alkoholiliste jookide müük kõigis müügikohtades kinnistes, panderollitud või pitseeritud pudelites, kusjuures riigi viina, arvatud välja lauaviina müük, — Vabariigi Valitsuse poolt üldmüügiks määratud hinnaga.

II ja III järgu restoranides peab igal ajal olema tagavaras tarvilikul määral riigi viina, välja arvatud lauaviin, kinnistes $\frac{1}{4}$ - ja $\frac{3}{4}$ -liitrilistes pudelites.

§ 36. Piirituse ja alkoholiliste jookide müük on keelatud alaealistele alla 16 aasta, alg- ja keskkooli õpilastele kooli välismärgiga ja nähtavalt joobnud isikutele.

Alaealised alla 16 aasta võivad viibida kohaltarvitamise õigusega alkoholiliste jookide müügikohtades ainult omade vanemate või eestkostjatega.

§ 37. Alkoholiliste jookide müük kõigis müügikohtades on keelatud täielikult palvapäeval, suurel reedel, esimesel kevadepühäl, esimesel jõulupühäl, Riigikogu valimiste ja rahvahääletuse päeval üle riigi, kohalikkude omavalitsuste volikogude valimispäeval — valimispiirkonnas.

Muudel päeval võib alkoholiliste jookide müük kohaltarvitamise õigusega müügikohtades kesta: äripäeval kella 8 hommikust, pühapäeval ja pühadel kella 12 päevast kuni kella 12 öösi, suvituskohdades suvituse hooajal ja teatrimajades — kuni kella 1 öösi.

Kohaltarvitamise õigusega müügikohtades võivad võõrad enne alkoholiliste jookide müügiaja lõppu ostetud jooke veel tunni aja jooksul arvates müügiaja lõpust tarvitada ja müügikohtade ruumides viibida. Enne müügiaja algust on keelatud võõrastel viibida müügikohtade ruumides.

Alkoholiliste jookidega kauplemise korra ja aja nendel päeval, mil see lubatud, määrab kindlaks ohvitseride, piirivalve, politseinikkude ja kaitseliitlaste kogudes, sõdurite ja üleajateenijate kogudes, raudteejaamade, rahvusvaheliste vagunite ja laevade einelaudades — vastav minister.

§ 39. Maksudevalitsus ei anna enne luba alkoholiliste jookide müügiks, kui müügikoha ruumid vastava aktiga on tunnustatud kõlblikuks komisjoni poolt, kuhu kuuluvad kohaliku maksuameti, politsei ja omavalitsuse esindajad.

Käesolev paragrahv ei käi ohvitseride ja kaitseliitlaste kogude, sõdurite ja üleajateenijate kodude, politseinikkude ja piirivalve kogude, raudteejaamade, rahvusvaheliste vagunite, laevade, näituste ja pidude einelaudade kohta.

II.

Sama seadust täiendatakse § 37¹ järgmises redaktsioonis:

§ 37¹. Linnades kohaliku linnavolikogu nõusolekul võib maksudevalitsus, kokkuleppel politseivalitsusega, lubada üksikutel restoranidel ja einelaudadel kaubelda alkoholiliste jookidega nendel päeval, mil see lubatud kogu öö-päeva jooksul, arvatud välja pühapäeval ja pühadel kella 6 hommikust kuni kella 12 päeval.

III.

Sama seaduse §§ 12 ja 13 kaotavad maksvuse.

SELETUSKIRI.

Rahaasjanduse komisjon, läbi arutades piirituse ja alkoholiliste jookide müügi seaduse muutmise ja täiendamise seadus-

eelnõu, tegi valitsuse poolt esitatud eelnõus järgmised parandused:

§ 17 võeti 20 a. asemele vanuse alamääraks 18 aastat, et võimaldada teenistust ja teenistuseõppimist isikuile 18 a. vanusest peale.

II osas § 37¹ kustutati sõnad „— alevites kohaliku alevivolikogu ja valdades kohaliku valla- ja maavolikogu —“. Komisjoni redaktsiooni järgi jääks maksudevalitsusele õigus linnades linnavolikogu nõusolekul üksikutele olemasolevatele restoranidele ja einelaudadele lubada kaubelda kogu öö-päeva jooksul. Põhjendamatuks leiti sarnaste oölokaalide avamine alevites ja valdades.

Seaduseelnõu IV osa kustutati, kuna selles ettenähtud tähtaeg möödunud. Muus osas võeti eelnõu komisjoni poolt muutmata vastu ja ühineti valitsuse seletuskirjas toodud motiividega.

294.

Redaktsiooni komisjoni

ETTEPANEK

põllumajandusliku kutsehariduse korraldamise seaduse redaktsiooni kohta.

Redaktsiooni komisjon paneb Riigikogule ette, võtta vastu „Põllumajandusliku kutsehariduse korraldamise seaduse“ lõplik redaktsioon Riigikogu poolt III lugemisel vastuvõetud kujul järgmiste muudatustega:

1. § 3, teine rida: erakoolide avamine sünnib p. o. erakoolid avatakse.

2. § 4 võtta järgmiselt: „§ 4. Iga kooli lähem korraldus määratakse kooli põhikirjas, mille kinnitab Põllutöominister. Põhikirjas peavad olema märgitud eriti: kooli eesmärk ja abinõud selle saavutamiseks, õppeaja kestus ja sunduslikud õppeained, õpilaste kooli vastuvõtmise tingimused, kooli lõpetamise kord, kooli kuratooriumi korraldus, ning omavalitsuste- ja erakoolide põhikirjades ka kooli ülalpidaja kohustused.“

3. § 5, viies rida: kustutada „kindlaks“.

3-a. § 7 teine lõige võtta järgmiselt: „Riigikogu poolt selleks lubatud krediidist antakse toetust: 1) Vabariigi Valitsuse otsusel Põllutöoministri ettepanekul — avalikkude koolide õigusteta põllumajanduslikkudele erakoolidele õppejõudude palkadeks ja 2) Põllutöoministri otsusel — omavalitsuste- ning erakoolidele kuni 50% kooli sisseseade muretsemise ja õppetegevusega seotud kulude katmiseks ning koolidele, kellel ei ole kasutada riigimaid ja

—ehitisi, kuni 50% kooliülalpidamiseks tarvisminevaist summadest.“

4. § 10 võtta järgmiselt: „§ 10. Avalikkude ja avalikkude koolide õigustega erakoolide puuduskannatavaile andekaile õpilasile õppimise võimaldamiseks annab riik koolidele toetust Põllutöoministeriümile selleks lubatud krediitidest. Toetuse andmise korra ja tingimused määrab Põllutöominister.“

5. § 11 võtta järgmiselt: „§ 11. Avalikkudes koolides ei ole õppemaksu. Riigilt ülalpidamiseks toetustsaavaid erakoolides määrab kooli kuratoorium, või selle puudumisel kooli ülalpidaja, Põllutöoministeriümi kinnitamisel õppemaksu suuruse — kui õppemaksu võetakse — kui ka õppemaksust vabastatavate kehvemate õpilaste protsendi alammäära.“

6. § 13, teine lõige, teine rida: kui p. o. samuti.

7. § 14, kolmas rida: kustutada „olemas“.

8. § 15, teine lõige, kolmas rida: selles p. o. käesolevas.

9. § 19 teise lõike algus võtta järgmiselt: „Kooli õppetalu juhtimist (punktid 3 ja 5) võib Põllutöoministeriümi nõusolekul teostada...“

10. § 22, teine rida: niivõrd kui käesolev seadus p. o. niivõrd käesolev seadus.

11. Sealsamas, kolmas rida: pärast „Riigiteenistuse seaduse“ võtta „(RT 149 — 1924)“.

12. § 23 p. 2: kustutada „tegemist“.

13. Sealsamas p. 3 kustutada „allpool“.

14. Sealsamas p. 4, kolmas rida: selle p. o. käesoleva.

15. Sealsamas p. 4, viies rida: tagandavate p. o. teenistusest vallandatavate.

16. § 24 p. 3 võtta järgmiselt: „3) omavalitsuste- ja erakoolides ka kuratooriumi või, kui viimast ei ole, ülalpidaja esindaja. Õpilaste tervishoidlikkudes küsimustes võtab osa õppenõukogu koosolekuist hääleõigusega ka kooliarst“.

17. § 26, teine rida: kustutada „üks“.

18. Sealsamas, kuues rida: kustutada „osa“.

19. § 29, kolmas ja neljas rida: ülesanded ja tegevuskord määratakse Põllutöoministeriümi poolt, p. o. ülesanded ja tegevuskorra määrab Põllutöoministeriümi.

20. § 31, esimene rida: sel korral p. o. juhul.

21. § 37. lõpp, alates 7. reast, võtta järgmiselt: „...tagasimakstavaist summadest, laenuidelt saadavaist protsentidest, annetustest, parandustest, näitemüükidest ja pidudest saadavaist summadest.“

22. § 41, kuues rida: — viimaste p. o. nende.

23. Sealsamas: avaldada p. o. teha.
24. § 42, viimne lause võtta järgmiselt: „Raskemate süütegude puhul tagandatakse õppejõud ametist Põllutöoministri otsusel põllumajanduse osakonna direktori ettepanekul.“
25. § 44, kuues rida: sündida p. o. teostuda.
26. § 46, kolmas rida: põllumehe p. o. nende.
27. § 47, esimene rida: kustutada „õpilastele“.
28. Sealsamas, neljas rida: neid p. o. õpilasi.
29. § 48, teine rida: pärast „kestab“ võtta „kooli juures“.
30. Sealsamas, viimne rida: järelevalve all p. o. järelevalvel.
31. § 49 võtta järgmiselt: „§ 49. Kaheaastase põllutöökoolis teoreetiline õpetus ühes õppe- ja tööpraktikaga talvel kestab kummalgi aastal kooli juures vähemalt 25 õppenädalat. Kaks suve töötavad õpilased praktiliselt kooli õppenõukogu määramisel kas kooli õppetalus või harjutustalus kooli juhatusel ja järelevalvel.“
32. § 52, esimene rida: peale p. o. pärast.
33. § 55, esimese lause lõpp: kustutada „õpetamist ja arendamist“.
34. § 57, teine rida: kuid ka tegelikudele..., p. o. kuid anda ka tegelikudele...
35. § 60, esimene lõige võtta järgmiselt: „§ 60. Karjakontrollassistendite kooli ülesandeks on valmistada ette tööjõude karjamajanduse alal, kuid anda ka karjapidajaile karjamajanduslikku eriharidust.“
36. § 61, teine lõige: pärast sõnu „2-aastase põllutöökooli“ panna punkt ja järgneva osa võtta § 62-ks järgmiselt: „§ 62. Karjatalitajate kooli või 2-aastase põllutöökooli lõpetanud isikute ettevalmistamiseks kontroll-assistentideks võib põllutöökoollide juures avada eriklasse või -kursusi.“
- Vastavalt sellele muuta järgnevate paragrahvide nummeratsioon.
37. § 65 võtta järgmiselt: „§ 65. Piimandusekooli astujad peavad olema vähemalt 18-aastased, 6-kl. algkooli või sellele vastava eelharidusega ja kaheaastase praktikaga piimatalituses.“
38. § 69, teine ja kolmas rida võtta järgmiselt: „... , samuti ka tegelikkudele põllumeestele ja perenaistele anda põhjalikumat...“.
39. § 70, kolmas rida: kustutada „tegelikkude“.
40. § 73, esimene rida: peale p. o. pärast.
41. § 75, teine rida: kursus p. o. õpetus.

42. § 77, teine rida: taluettevõtete p. o. talumajapidamisharude.

43. § 83, kolmas rida: kui p. o. samuti.

44. § 87 esimene lõige võtta järgmiselt: „§ 87. Põllumajandusliku kutsehariiduse levitamist ja edendamist väljaspool kooli teostatakse: 1) põllumajanduslike kursuste; 2) agronoomilise nõuande asutiste ja büroode; 3) katse- ja kontrolljaamade, laboratooriumide, katse ja näitepõldude; 4) harjutus-, õppe- ja katsetalude; 5) põllumajanduslikkude muuseumide ja kirjanduse; 6) põllumajanduslikkude näituste ja võistluste; 7) sise- ja välismaaliste põllumajanduslikkude õppereiside; ja 8) muude asutiste, ettevõtete ja vahendite kaudu.“

45. § 93 võtta järgmiselt: „§ 93. Käesoleva seaduse maksamahakkamisega kaotavad maksvuse Vene Mitmesuguste võimkondade teaduse- ja õppeasutuste seaduse (VSK XI köide, I jagu) §§ 2261—2746.“

295.

Redaktsiooni komisjoni

ETTEPANEK

raudteede seaduse redaktsiooni kohta.

Redaktsiooni komisjon paneb Riigikogule ette, võtta vastu „Raudteede seaduse“ lõplik redaktsioon Riigikogu poolt III lugemisel vastuvõetud kujul järgmistele muudatustega:

1. I peatükk. Üldmäärused, p. o. Üldeskirjad.

2. § 1, esimene lõige, üldtarvitusele, p. o. üldtarvitamiseks.

3. § 2, kolmas ja neljas rida: peab toimetatama kõikide jaamade vahel, p. o. toimetatakse kõigi jaamade vahel.

4. § 2 teine lõige võtta järgmiselt: „Kaitseväe ja ta varade, vangide ja posti vedu ning raudteede ettevalmistamine kaitseväe vedudeks toimub Vabariigi Valitsuse erimääruste järgi.“

5. § 3, p. 1, teine rida: selle, p. o. käesoleva.

6. § 3, p. 5, teine rida: kustutada „on“.

7. § 3, p. 6, kolmas lõige, esimene rida: Peaks jaamaülem keelduma, p. o. Kui jaamaülem keeldub.

8. § 4, kolmas rida: pagasiveo toimetamisega, p. o. pagasiveoga.

9. § 7 teine lõige võtta järgmiselt: „Ametkohtade nimetused Teedeministri määrusega, p. o. Teedeministri määrusega“.

tesse kokkuleppel vastavate ministritega, Riigikontrolli ametkohtade suhtes kokkuleppel Riigikontrolöriga.“

10. § 8, esimene lõige, viimne rida: kustutada „välja“.

11. § 10 viimse lõike algus: P. p., p. o. PUNKTID.

12. § 12 esimese lõike lõpp võtta järgmiselt: „...astuvad jõusse pärast kinnitamist. Kinnitamise korra määrab Vabariigi Valitsus.“

13. § 16, kolmas rida: üle, p. o. kohta.

14. §§ 17 ja 18 võtta järgmiselt: „§ 17. Maksud kaupade veo eest erakaubavagunites määratakse tariifi järgi. Samuti määratakse tariifi järgi maks tühjade vagunite veo eest, samuti ka juhud, mil võetakse seda maksu.“

§ 18. Käesoleva seaduse põhjal raudteeteenijate hoolekande otstarbeks määratud summad kantakse Raudteelaste kodu seaduses (RT 104 — 1928) ettenähtud abiandmise fondi.“

15. § 20, teine lõige, viimne rida: reisiliiklemise suurust, p. o. reisiliiklemist.

16. § 21, teine lõige, teine rida: Punase Risti, p. o. Eesti Punase Risti.

17. § 22, esimene lõige, viimne rida: näitama, p. o. esitama.

18. § 24 teine lõige võtta järgmiselt: „Reisija, kes leitakse omavoliliselt sõitmas alama klassi piletiga kõrgemas klassis, maksab klasside piletihinna vahe 15 kilomeetri eest ja trahviraha üks kroon; sama piletihinna vahe ja trahviraha maksab reisija, kes esitab alandatud hinnaga pileti, kui tal ei ole õigust sellega sõitmiseks.“

19. § 24, kolmas lõige, esimene rida: üle, p. o. vastu.

20. § 25, p. 1, eelviimane ja viimne rida: antakse välja kuni jaama korraldaja poolt käsu andmiseni, p. o. antakse seni, kuni jaama korraldaja annab käsu.

21. § 25 p. 4 võtta iseseisva lõikena järgmiselt: „Samuti vabanevad trahviraha maksimisest erakorralisel ametisõidul sõidupileti muretsemisega hiljaksjäänud politseiametnikud, posti-telegraafi-telefoni valitsuse mehaanikud ja montöörid, kui nad esitavad ametitunnistuse“.

22. § 26, neljas rida: seatakse kokku, p. o. koostatakse.

23. § 26, teine lõige, esimene rida: kokkuseadmisel, p. o. koostamisel.

24. § 26, teine lõige, teine rida: tõeks teha, p. o. tõestada.

25. § 26, kolmas lõige, viimne rida: äramaksmist, p. o. tasumist.

26. § 26, neljas lõige, esimene rida: ühes sõitvaid, p. o. kaasassõitvaid.

27. § 26, neljas lõige, neljas rida: kustutada „ilma“.

28. § 27 esimese lõike lõpp võtta järgmiselt: „... üldises vagunis sõites on haiguses, mis teistele reisijaile hädaohtlik või mis äratub üldist vastikusetunnet, ja võimalus puudub teda mahutada eraldi“.

29. § 29 esimese lõike lõpp võtta järgmiselt: „Tariifis määratakse käsipakkide raskus ja kogu. Käsipagas veetakse makсутa ja selle järelevalve ning alalhoid jääb reisija enese hooleks.“

30. § 29 teise lõike p. 2 esimene lause võtta järgmiselt: „halvalõhnalisi asju ja üldse asju, mis võivad tekitada tüli või kahju kaasreisijaile või raudteele“.

31. § 29, viimne lõige, teine rida: peale, p. o. pärast.

32. § 30, teine lõige, esimene rida: ettenäitamisel, p. o. esitamisel.

33. § 30 kolmas ja neljas lõige võtta järgmiselt: „Pakkimist vajav pagas peab olema korralikult pakitud.“

Pagasi, mille pakend puudulik või kõlbmatus seisukorras, võib jätta veoks vastu võtmata. Võetakse see siiski veoks vastu, on raudteel õigus teha vastav märkus pagasikviitungile.“

34. § 30 kaheksas lõige võtta järgmiselt: „Tariifis antakse üksikasjalised määrused käesoleva paragrahvi täitmise kohta, samuti ka asjade vastuvõtmise korra kohta veoks pagasikaubana (kiirkaubana) pagasivagunites ilma sõidupiletit esitamata ning koerte ja teiste väikesemate loomade veo kohta pagasi- ja reisivagunites.“

35. § 31, esimene rida: anda üles, p. o. teatada.

36. § 33 algus võtta järgmiselt: „Pagasi vastuvõtmise kohta antakse kviitung, millele märgitakse“.

37. § 33 p. 2 võtta järgmiselt: „2) saatejaam ja saatetee ning sihtjaam ja sihttee“.

38. § 34 kolmanda lõike lõpp võtta järgmiselt: „...saatekirja duplikaati asendab pagasikviitung“.

39. § 34, neljas lõige, teine ja kolmas rida: kokkuseadmist, p. o. koostamist.

40. § 35, viimne rida: ees-ja perekonnanimi, p. o. nimi ja perekonnanimi.

41. § 36 esimene lõige võtta järgmiselt: „Pagas, mis pärast sihtjaama jõudmist on jäetud välja võtmata tariifis määratud aja jooksul, hoitakse alal raudtee vastutusel tariifis määratud tasu eest.“

41. § 38 võtta järgmiselt: „Kaupade vastuvõtmiseks ja väljaandmiseks on jaa-

mad iga päev avatud määratud tunni-
aegadel. Tunnid, mil jaam peab olema
avatud, samuti ka pühade nimestiku, mil
jaama avamine pole sunduslik, avaldab
Teedeminister Riigi Teatajas. Teated
jaama lahtioleku aja kohta pannakse
välja kaubakassa juures.“

42. § 42, viies ja kuues rida: riigi-
valitsuse poolt on tehtud korraldus, p. o.
riigivalitsus teinud korralduse.

43. § 44, kolmas lõige, teine rida:
pealepanemise, p. o. löömise.

44. § 44, viimne lõige, esimene rida:
tähendatakse, p. o. märgitakse.

45. § 48, esimene rida: Saatekirjas
tähendatakse, p. o. Saatekirja märgitakse.

46. § 48, p. 5: ees- ja perekonnanimi,
p. o. nimi ja perekonnanimi.

47. § 48, viimne lõige, teine rida:
ülesantud, p. o. teatatud.

48. § 49, teine rida: mitterikkinevat,
p. o. mitterikkiminevat.

49. § 49, teine lõige võtta järgmiselt:
„Raudteel on õigus nõuda ka iga vaguni
kohta eraldi saatekirja, kui veoks esitatud
saadeti ei mahu oma kogu või raskuse
poolest ühte vagunisse. Sellele nõudele ei
allu kaubad, mida veetakse ühendatud
platvormidel.“

50. § 51, teine lõige, esimene rida:
Kui ilmestub, et saadetise sisu saatekir-
jas tähendatud, p. o. Kui tuleb avalikuks,
et saadetise sisu ei vasta saatekirjas mär-
gitud j.n.e.

51. § 51, kolmas lõige, esimene ja teine
rida: mingisuguseid, p. o. mingeid.

52. § 53, kolmas rida võtta järgmi-
selt: „... kuupäeva- ja aastatempli löömi-
sega saatekirjale.“

53. § 55, teine rida: sellest tekkinud
tagajärgede eest, p. o. pakendi puudulik-
kusest tekkinud tagajärgede eest.

54. § 58 võtta järgmiselt: „Veoraha
ja lisamaksud arvatakse maksvate tarii-
fide järgi ja nende summad märgitakse
saatekirja.“

55. § 59 võtta järgmiselt: „Peale
§ 58 ettenähtud maksude tasub kauba-
omanik raudteele kulud, mis tehtud tema
arvel 1) tollimaksude õiendamiseks ja 2)
pakendi korraldamiseks, kui see võetud
ette kauba alalhoiu huvides ning tingitud
kauba omadustest.“

Pakendi korraldamise ja parandamise
tarvilikkuse tõestuseks teeb vastava akti
(§ 3) selle jaama ülem, kus pakend paran-
datud.

Need kulud märgitakse saatekirja,
lisades juurde tõendavad dokumendid.“

56. § 61 neljanda lõike esimene lause
võtta järgmiselt: „Lunamaksuga saadeti
antakse välja ainult pärast lunamaksu
tasumist sihtjaama kassase.“

57. § 61 kuues, seitsmes ja kaheksas
lõige võtta järgmiselt: „Kauba väljaand-
mise eest eksikombel, sisse nõudmata lu-
namaksu summat, vastutab raudtee, kus-
juures vastutus ei ületa kauba väärtust
ja raudteele jääb regressiõigus kauba-
saaja vastu.“

Lunamaksud, mis jäänud nõudmata
aasta jooksul pärast nende sissemaksmist,
lähevad raudtee korraldusse raudteete-
nijate hoolekande otstarbeks.

Tariifis antakse üksikasjalised mää-
rused käesoleva paragrahvi täitmise kui
ka lunamaksu suurendamise, vähenda-
mise või muutmise kohta kaubasaatjate
poolt.“

58. § 62, teine lõige, teine rida: laa-
dimist toimetama, p. o. laadima.

59. § 62, kolmas lõige, esimene rida:
laadimistöid, p. o. laadimist.

60. § 64, teine lõige, kolmas rida:
teadaanne, p. o. teade.

61. § 64, kolmas lõige, viimne rida:
aramaksmist, p. o. tasumist.

62. § 64 viimne lõige võtta järgmi-
selt: „Tariifis antakse üksikasjalised ees-
kirjad käesoleva paragrahvi täitmiseks.“

63. § 65 esimese lõike lõpp võtta järg-
miselt: „... kui kaup on saabunud enne
kohaletoimetamise tähtaaja lõppu“.

64. § 65 teise lõike esimene lause
võtta järgmiselt: „Teates tuleb märkida
saadetiselt tasumisele kuuluv summa, vä-
hemalt umbkaudsel.“

65. § 65 teise lõike viimse lause al-
gus võtta järgmiselt: „Kui sihtjaam ühel
või teisel põhjusel ei saa täita kauba-
saatja korraldust kaubasaajale teate saat-
mise suhtes, siis teatab ta... j.n.e.“

66. § 65 neljanda lõike algus võtta
järgmiselt: „Kaubasaaja võib sihtjaamas
teatada aadressi ja märkida korra, mille
järgi tulevad saata teated kaupade kohale-
jõudmise üle;“

67. § 67 esimese lõike lõpp võtta järg-
miselt: „... kusjuures kaupade veoks
vastuvõtmise keelu võib maksma panna
kas igasuguse kauba või mõne üksiku kau-
baliigi kohta. Nendeks juhtudeks võidakse
tariifis näha ette lühendatud aeg maksuta
kaubahoidmiseks ja vaguni seismiseks
ning kõrgendatud maks kaubahoju ja va-
guniseisu eest, nende korralduste maks-
vuse aja määrab Teedeminister.“

68. § 70, teine lõige, kolmas rida:
isiku kindlakstegemist, p. o. isikutõesta-
mist.

69. § 70 kolmas lõige võtta järgmi-
selt: „Ühes kaubaga antakse saajale ka
kauba saatekiri, kusjuures võetakse ära
nimetu saatekirja duplikaat. Saatekirja
märgitakse kõik kaubasaajalt sissenõu-
tud maksud.“

70. § 70, neljas lõige, viies ja kuues rida: sealsamas tähendades, p. o. märkides sellele.

71. Sealsamas, kaheksas rida: tähendatakse, p. o. märgitakse.

72. § 71 teise lause algus võtta järgmiselt: „Avalduse esitamisel tasutakse ka kulud, mis tekivad teate saatmisest duplikaadi kadumise kohta kaubasaatjale... j.n.e.“.

73. § 71, üheksas ja kümnes rida: tasutakse kulud avalduse saatmiseks sihtjaama, p. o. tasutakse kulud, mis tekivad avalduse saatmisest sihtjaama.

74. § 71, üheksateistkümnnes rida: kaup selles avalduses, p. o. kaup antakse välja avalduses.

75. § 71, kahekümne kolmas rida: Kümne päeva möödumisel, p. o. Kui möödunud kümne päeva.

76. § 71 lõpp võtta järgmiselt: „... ei loeta enam maksvaks; raudtee ei anna tagasi seesugust duplikaati tema esitajale. Soovikorral viimane võib saada juhu üle koostatud akti ära kirja“.

77. § 73 algus võtta järgmiselt: „Kauba väljaandmist duplikaadi kaotamise kohta tehtud avalduse alusel takistab“.

78. § 73 p. 2 teine lõige võtta järgmiselt: „Esimesel juhul antakse kaup välja duplikaadi esitajale, ilma et raudtee oleks kohustatud tegema kindlaks kauba vastuvõtja õigust selle saamiseks või vastutama väljaandmise eest, nõutav on ainult, et duplikaadi esitaja annaks kirjaliku palve kauba väljaandmiseks, märkides palves oma elukoha, samuti ka isiku, kes kauba saab — kui kauba vastuvõtja ei teotse oma nimel. Teisel juhul jäetakse kaup välja andmata kuni omanduseõiguse vaidluse kohtu korras lahendamiseni, kuid raudtee pole kohustatud niisugust kaupa hoidma kauem, kui on nähtud ette nõudmatute kaupade hoidmiseks, ja võib kauba pärast hoiutähtaja möödumist müüa ära § 80 ettenähtud korras, kuna § 68 ettenähtud kaubad müüakse samas paragrahvis ettenähtud korras.“

79. § 74, viimne rida: allkirja vastu teekirjal, p. o. teekirjale võetava allkirja vastu.

80. § 75, neljas rida: kohaletoimetamise tähtaja rikkumise, p. o. tähtajaks kohale mittetoimetamise.

81. § 76, teine rida: temalt, p. o. kaubasaajalt, ja kolmas rida: ei ilmestu, p. o. ei selgu.

82. § 77, kolmas rida: ilmestub, p. o. selgub.

83. § 77, teine lõige, teine rida: ja kui võimalik, p. o. ja võimaluse korral.

84. § 77, viimne lõige, teine rida: politsei või sanitaarsetel nõuetel, p. o. politsei nõudel või sanitaarseil põhjusil.

85. § 79, kolmas rida: nõudmatuks, p. o. nõudmata jäetuks.

86. Sealsamas, neljas rida: nõudmata, p. o. nõudmata jäänud.

87. § 80, teine lõige, kolmas rida: lunamaksu — saatekirjas, p. o. lunamaksu, siis — saatekirjas.

88. § 80 viimne lõige võtta järgmiselt: „Kui aasta jooksul, arvates müügi-päevast, keegi ei tõesta oma õigust selle ülejäägi saamiseks, siis läheb ülejääk raudtee korraldusse raudteeteenijate hoolkande otstarbeks.“

89. § 81, teine lõige, esimene rida: Õnnetusjuhtudel, p. o. Õnnetusjuhtude puhul.

90. § 82 esimene lause võtta järgmiselt: „Eelmises (81) paragrahvis tähendatud tasu makstakse kahjukannatanud isiku soovil kas terve kahjutasu summa ühekordse tasumise või iga-aastaste osamakude näol.“

91. § 86, neljas rida: ära läheb, p. o. sõidab ära.

92. § 86 esimese lõike viimne rida: tagasimaksmise nõue peab avaldatama, p. o. tagasimaksmise nõue tuleb avaldada.

93. § 87 teise lõike lõpp võtta järgmiselt: „Raudtee poolt kindlustatud pagasi kadumise puhul raudtee tasub kindlustuse summa. Kaotsiläinud pagasi veo- raha makstakse tagasi.“

94. § 94, teine lõige, esimene rida: Kauba terveoleku eest selle üleandmise ajast, p. o. Kauba terveoleku eest, arvates selle üleandmise ajast.

95. § 95 teine lõige võtta järgmiselt: „Kui asjaoludest selgub, et kahju võis tekkida ülalnimetatud põhjustest, siis jääb kahjutasunõudja tõestada, et need põhjused polnud kahju tekkimisel mõõduandvad.“

96. § 98, eelviimne ja viimne rida: paigutada „järgi“ järele „koma“ ja kustutada „ja“.

97. § 99 p. 3 lõpp võtta järgmiselt: „... kindlakstegemine (§ 77) raudtee süü läbi on jäänud teostama.“.

98. § 104, teine lõige, eelviimane ja viimne rida: kaubasaatja vahel, kindlustuseseltsidele, p. o. kaubasaatja vahel ning kindlustuseseltsidele.

99. § 106, üheteistkümnnes rida: sündinud, p. o. tekkinud.

100. § 107, teine ja kolmas rida: sündinud, p. o. tekkinud.

101. Sealsamas, eelviimane ja viimne rida: kustutada „poolt antud“.

102. § 108 võtta järgmiselt: „Juhul, kui raudtee, kelle vastu astus jõusse kohutuotsus kahjutasumise või lunamaksu

väljaandmise asjus, esineb kahjutasu tagasinõudmisega (§ 106), loetakse eel- tähendatud kohtuotsus maksu kohustuse kui ka maksu suuruse mõttes kohuslikuks ka kõigi teiste raudteede kohta — kui need olid kutsutud kolmandate isikutena asjast võtma osa (§ 118), kusjuures ei ole mõõduandev, kas nad asjast võtsid osa või jäid eemale.“

103. § 109, esimese lõike viimne lause võtta järgmiselt: „Vastasel korral kaotab raudtee tagasinõude õiguse kõigi tema poolt protsessi tõmbamata jäetud raudteede vastu.“

104. § 110 võtta järgmiselt: „Nõue veolepingu alal kui ka muu tasu nõue raudtee ekspluateerimisel tekkinud kahju eest tuleb kahjusaajal esitada raudteevalitsusele ning kohtulikku nõuet mitte enne alata, kui raudteevalitsus tasumaksmise kas täielikult või osaliselt lükanud tagasi või kui tasunõude esitamisest on möödunud üks kuu.“

105. § 111 esimese lõike lõpp võtta järgmiselt: „...soovib tasu väljamaksmist. Nõue antakse kas otsekohe raudteevalitsusse, kellelt kahjutasu nõutakse, või ühele selle raudtee jaamaülemale. Nõudel peavad juures olema nõuet tõendavad dokumendid või kinnitatud ärakirjad neist.“

106. § 117, viimne rida: asub kostja raudteevalitsus, p. o. asub kostjana esinev raudteevalitsus.

107. § 122 esimene lause võtta järgmiselt: „Paragrahvis 120 nimetatud üheaastane aegumise tähtaeg raudtee vastu sihitud nõuete suhtes on maksev ka alaealiste ja üldse eeskoste all olevate isikute kohta“.

108. § 127 lõpp võtta järgmiselt: „...kusjuures riik vastutab kolmandate isikute poolt esitatavate, ekspluateerimisest olenevate nõuete eest.“

109. § 130, teine rida: arvatud, p. o. avatud.

110. § 134, neljas ja viies rida: laskekaugusel, p. o. laskekauguse ulatuses.

111. § 135 p. 2 võtta järgmiselt: „Lõhkeainete- ja püssirohuvabrikute ja lõhkeainete kui ka püssirohu hoiukohtade ning pürotehniliste laboratooriumide ja tongide vabrikute kauguse raudtee maalaast määrab Lõhkeainete, kaltsiumkarbiidi, atsetüleen, laskeriistade ja püssitongide seadus (RT 39 — 1930).“

112. § 136 teine lause võtta järgmiselt: „Niisama ei ole lubatud ülemalpool raudtee veevärki veevõtte toru ümbruskonnas 2 km ulatuses juhtida jooksva- tesse vetesse mustust, raiskvett või muud, mille tõttu kahju tekib veduritele või vesi muutub tarvitamiseks kõlbmatuks.“

113. § 139, esimene rida: määruste, p. o. eeskirjade.

114. § 147 võtta järgmiselt: „Appi- kutsutuid veetakse raudteel õnnetuseko- hale ja sealt tagasi maksuta. Pärast töö lõpetamist saavad kutsutud isikud tööko- hal tasu raudteevalitsuse poolt iga päeva eest, mis sel puhul kodust ära oldud. See tasu ei tohi olla vähem töölise keskmisest normeeritud päevapalgast.“

115. § 148, viies ja kuues rida: kae- bajale ülesantud aadressi järgi, p. o. kae- bajale viimase poolt teatatud aadressi järgi.

116. II peatükk, pealkiri: Määrused raudteedele, p. o. Eeskirjad raudteedele.

117. § 153 p. 3 võtta järgmiselt: „Punktis 2 tähendatud ülesõidukohtade ehitusekulud tasutakse raudteele nende asutuste või isikute poolt, kes vajavad ülesõidukohta. Nende ülesõidukohtade kor- rashoiu kulud kannab: a) üldtarvitami- seks avatud ülesõidukohtadel — raudtee, b) eraülesõidukohtadel — vastava lepingu põhjal need asutused või isikud, kelle kulul ehitatud ülesõidukoht.“

118. § 153, p. 4, kolmas rida: val- gustus sünnib, p. o. valgustamine teos- tatakse.

119. § 155, teine lõige, kolmas rida: kustutada „kohta“.

120. § 158 esimene lõige võtta järg- miselt: „Raudtee korraldab, kus selleks tarvet, hoiukambrid reisijate käsipakkide ajutiseks hoidmiseks raudteejaamades. Hoiuleantud asjade eest võetakse maksu raudteevalitsuse poolt määratud taksi järgi. Raudtee vastutab hoiukambrisse kui ka raudtee poolt ametisse seatud paki- kandjate kätte antud asjade eest: 1) kui kahjusumma tõestatud — selle summa suuruses, kuid mitte rohkem kui 100 krooni iga kadumäläinud paki eest, 2) kui kahjusumma tõestamata — 10 krooni iga kadumäläinud paki eest, 3) kui pakk kindlustatud — kindlustusesumma suuru- ses“.

121. § 158, kolmas lõige, teine rida: vastavalt, p. o. korras.

122. § 159, kolmas lõige, teine rida: kuulu, p. o. allu.

123. Sealsamas, viimne rida: anta- vate sundmääruste alla, p. o. antavatele sundmäärustele.

124. § 163 võtta järgmiselt: „Kõik jaamaruumid, aidad ja laokohad, samuti ka vagunid peab hoidma puhtad. Teede- minister annab, kokkuleppel Hariduse- ja sotsiaalministriga, tervishoiu määrusi tä- hendatud ruumide kohta.“

125. § 173, kümnes rida: kustutada „ettenähtud“.

126. § 174, kolmas rida: kustutada „ettenähtud“.

127. § 175 võtta järgmiselt: „Käesoleva seaduse § 173 ettenähtud toimetustel peavad raudteeametnikud kandma kaassas raudteevalitsuse poolt antud ametitunnistuse ja nõude korral selle esitama.“

128. § 177 punkt 3 võtta järgmiselt: „Määrus üldlause raudteeseaduse § 37 (VSK XII köide I jagu — 1916. a. väljaanne) muutmise kohta (RT 61/62 — 1920);“.

129. Kustutada kõik marginaalid.

296.

Rahaasjanduse komisjoni laiendatud koosseisu

SELETUSKIRI

riigiasutuste koosseisude ja riigiteenijate palkade seaduse muutmise seadusele.

Rahaasjanduse komisjoni laiendatud koosseis ühineb Vabariigi Valitsuse seletuskirjas toodud motiividega ja esitab seaduseelnõu muutmata Riigikogule vastuvõtmiseks.

297.

Riigikogu liikmete K. Ast'i ja J. Klesment'i ettepanek.

RIIGIKOGU KODUKORRA TÄIENDAMISE SEADUS.

Riigikogu kodukord (RT 33 — 1921, 59 — 1922, 62 — 1926 ja 30 — 1929) täiendatakse peatükiga IV-a §§ 33^a—33^b järgmises redaktsioonis:

IV-a. Uurimiskomisjon.

§ 33^a. Uurimiskomisjonid valib Riigikogu tarviduse järgi. Uurimiskomisjonide koosolekud on avalikud. Uurimiskomisjon võib kuulutada koosoleku kinniseks, kui sellega nõus vähemalt $\frac{1}{2}$ komisjoni seaduslikust koosseisust. Vabariigi Valitsuse nõudmisel on komisjoni koosolek kinnine.

§ 33^b. Uurimiskomisjonid moodustatakse asjaolude puhul, mille selgitamiseks üldine huvi, või mille suhtes Riigikogu peab tarvilikuks uurimise kas seaduseandluse või avalikkude korralduste ettevalmistamiseks, ja süüdistusmaterjali läbivaatamiseks Riigivanema või ministrite kohtulikule vastutusele võtmiseks.

§ 33^c. Uurimiskomisjoni valimise nõudmine olgu kirjalik, vähemalt 25 Riigikogu liikme allkirjaga.

Nõudmine esitatakse Riigikogu juhatusele, kes määrab selle päevakorda.

§ 33^d. Komisjoni koosseisu määrab Riigikogu. Komisjonis peavad olema esindatud ka Riigikogu rühmad, kelle poolt esitatud uurimiskomisjoni moodustamise nõudmine.

§ 33^e. Kohtuid ja ametiasutusi kohustatakse tõendavate asjaolude leidmiseks tulema vastu komisjoni nõudmisile; uurimiskomisjonil on õigus välja nõuda ametiasutuste akte, kui see seadustes ei ole korraldatud teisiti. Puutumata jääb kirja-, posti-, telegraafi- ja telefonisaladus.

§ 33^f. Riigi- ja omavalitsuste ametnikud ning teenijad, keda kuulab üle uurimiskomisjon, on komisjoni suhtes vabastatud ametikohuslikust vaikimisest.

§ 33^g. Uurimise tulemusist esitatakse Riigikogule kirjalik aruanne.

SELETUSKIRI.

Eesti Riigikogul on harva tulnud tegemist uurimis- või ankeetkomisjonide loomisega, sellepärast ka seletatav, et maksev kodukord nende komisjonide kohta mindeid määrusi ette ei näe. See kodukorra puudus tuli aga avalikuks läinud aasta lõpul loodud riiklikkude ja Diskonto Panga vahekordade selgitamiseks loodud ankeetkomisjoni töodes, kus Vabariigi Valitsus, samuti ka riiklikkude pankade esindajad, keeldusid komisjonile andmast vajalikke seadusi, kuna seadus neid selleks ei kohusta. Sellepärast on tarvilik uurimiskomisjonide tööde kohta Riigikogu kodukorras lähemad määrused maksmat panna.

Käesolev eelnõu on võetud 12. mail 1930 Riigikogu juhatuse poolt esitatud Riigikogu kodukorra eelnõust mõningate vähemate muudatustega, mis tingitud vastava peatüki kodifitseerimise tarvidusest maksvasse Riigikogu kodukorda. Uue Riigikogu kodukorra eelnõu läbivaatamine võtab aga veel uue kodukorra maksmapanemist kõnealiolevas küsimuses ootama jääda. Uues kodukorra kavas leiduvad vastavad määrused §§ 64—71 all. Välja on jäetud § 68, kuna eelnõu esitajate arvates ei ole vajalik uurimiskomisjoni loomiseks kvalifitseeritud epamust.

Uurimiskomisjonide kohta on uue kodukorra eelnõu juures pikem seletus lhk. 10—11, millega eelnõu esitajad ühinevad, peale nende erandite, mis esitatud eelnõus teisiti nähtud.

Eelnõu esitajate arvates on käesolev eelnõu kiire iseloomuga, mille tõttu ta Riigikogu poolt juba kõige lähemal ajal peaks leidma vastuvõtmist.

Kodukorra komisjoni
ettepanek.

RIIGIKOGU ANKEETKOMISJONI SEADUS.

Riigikogu kodukorda (RT 33 — 1921, 159 — 1922, 62 — 1926 ja 30 — 1929) täiendatakse peatükiga IV-a §§ 33¹—33⁹ järgmises redaktsioonis:

IV-a. Ankeetkomisjon.

§ 33¹. Ankeetkomisjonid moodustatakse asjaolude selgitamiseks, mille Riigikogu, teostades põhiseadusega temale pandud ülesandeid, tunnustab vajalikuks riiklikkudes hvides.

§ 33². Ankeetkomisjoni valimise nõudmine olgu kirjalik, vähemalt 25 Riigikogu liikme allkirjaga.

Nõudmine esitatakse Riigikogu juhatusele, kes määrab selle päevakorda.

§ 33³. Ankeetkomisjoni koosseisu määrab Riigikogu. Komisjonis peavad olema esindatud ka need Riigikogu rühmad, kes esitanud ankeetkomisjoni moodustamise nõudmise.

§ 33⁴. Ankeetkomisjoni koosolekud on avalikud. Ankeetkomisjon võib kuulutada koosoleku kinniseks, kui selle poolt vähemalt pool komisjoni seaduslikust koosseisust. Vabariigi Valitsuse nõudmisel on komisjoni koosolek kinnine.

§ 33⁵. Ankeetkomisjoni valimise ettepanek loetakse vastuvõetuks, kui selle poolt vähemalt üle poole kõigi Riigikogu liikmete häältest. Hääletatakse nimeliselt.

§ 33⁶. Komisjonil on õigus kutsuda eksperte või tunnistajaid suusõnalisiks avaldusiks või nõuda neilt kirjalikku arvamust või seletust. Ekspertide ja tunnistajate kutsumisel ja ülekuulamisel toimitakse vastavalt korrale, mis maksev administratiivkohtus, misjuures kutse peale ilmumatajäämisel on samad tagajärjed, nagu ilmumatajäämisel administratiivkohtusse. Trahvi määramise peale võib kaevata Riigikogu juhatusele, kelle otsus on lõplik.

Kutsed komisjoni ilmumiseks toimetatakse ekspertidele ja tunnistajatele kätte politsei kaudu. Samuti nõutakse trahv tunnistaja või eksperdi ilmumatajäämise eest sisse politsei kaudu vastuvaidlematus korras.

Ankeetkomisjon võib oma esimehe kaudu võtta ekspertidelt ja tunnistajatelt vandetootuse, hoiatades neid valevande eest. Süüdlased valetunnistuse andmises langevad karistuse alla, mis nähtud ette valetunnistuse andmise eest kohtus.

Kui tunnistaja või ekspert toob ette põhjused, mis teda takistavad vastamast, siis otsustab komisjon, kas küsimusele tuleb anda vastus. Tunnistaja on vabastatud vastamise kohustusest juhtudel, mis nähtud ette Kriminaalkohtupidamise seaduses.

Vastava tasu arvamus-avalduse eest määrab Riigikogu juhatus komisjoni ettepanekul. Samuti määrab Riigikogu juhatus komisjoni ettepanekul sõidu- ja päevarahad ekspertidele ja tunnistajatele.

§ 33⁷. Kohtuid ja ametiasutusi kohustatakse tõendavate asjaolude leidmiseks esitama komisjonile viimase nõudmisel õiendusi, teateid ja ärakirju nende asitometuses leiduvatest aktidest. Ankeetkomisjonil on õigus nõuda välja ametiasutuste akte, kui vastavates seadustes ei ole selleks takistusi. Puutumatuks jääb kirja-, posti-, telegraafi- ja telefonisaladus.

§ 33⁸. Riigi- ja omavalitsuste ametnikud ning teenijad, keda kuulab üle ankeetkomisjon, on komisjoni suhtes vabastatud ametikohuslikust vaikimisest, misjuures tähtsate riiklikkude saladuste suhtes tuleb talitada § 33⁶ eelviimases lõikes ettenähtud korras.

§ 33⁹. Uurimise tulemusist esitatakse Riigikogule kirjalik aruanne.

SELETUSKIRI.

Rkl-te K. Ast'i ja J. Klesment'i poolt algatatud Riigikogu kodukorra täiendamise seaduse eelnõus tegi kodukorra komisjon rea muudatusi ja täiendusi, millest olulisemad on järgmised.

Redaktsioonilise iseloomuga on „uurimiskomisjoni“ ümbernimetamine „ankeetkomisjoniks“ Prantsuse ja Belgia parlamendi kodukordade eeskujul. Et see nimetus on kohasem, seda kinnitab muu seas asjaolu, et meie ajakirjanduseski on juba hakatud Riigikogu poolt valitud komisjoni, mis peab selgitama Diskonto Panga ja riiklikkude pankade vahekordi, nimetama ankeetkomisjoniks.

Sisuliselt täiendas komisjon eelnõu § 33⁶-ga, mis vastab uue kodukorra eelnõu § 45-le. Uue kodukorra eelnõu järgi on kõigil komisjonidel õigus tunnistajaid ja eksperte välja kutsuda ja üle kuulata. Käesoleval juhul antakse selline õigus vaid ankeetkomisjonile, kuna üldise normina hakkaks see maksma kõigi komisjonide suhtes uue kodukorra maksmahakkamisega. Seejuures arvas komisjon vajalikuks selguse mõttes ära tähendada, et kutsete kättetoimetamist ja trahvide sissenõudmist teostatakse politsei kaudu, ja et trahvi määramise asjas võib edasi kaevata Riigikogu juhatusele, kelle otsus on lõplik. Ühtlasi täiendas komisjon seda

paragrahvi määrusega, et tunnistaja on vabastatud vastamise kohustusest juhtudel, mis kriminaalkohtus vabastavad tunnistajat seletuste andmisest.

Samuti pidas komisjon tarvilikuks eelnousse üles võtta uue kodukorra eelnõust § 68, mille järgi ankeetkomisjoni valimise ettepaneku poolt peab hääletama, et seda lugeda vastuvõetuks, vähemalt üle poole kõigi Riigikogu liikmete arvust, ja et hääletamine toimub nimeliselt.

Sissejuhatavas § 33¹ ei lugenud komisjon tarvilikuks ära tähendada, et ankeetkomisjoni peale pannakse ka Riigivanema ja ministrite vastu tõstetud süüdistuste läbivaatamine, kuna Riigikogul alati võimalus on seda teha ankeetkomisjoni või mõne teise komisjoni ülesandeks.

Teised täiendused ja parandused, olles väikesema ulatusega, ei vaja lähemat põhendamist.

Kodukorra komisjon esitab Riigikogu ankeetkomisjoni seaduse Riigikogule vastuvõtmiseks.

299.

Riigi majapidamise aruande komisjoni

SELETUSKIRI

riigi 1924. a. eelarve täitmise aruande kinnitamise seadusele.

Riigi majapidamise aruande komisjon ühines Vabariigi Valitsuse seletuskirjas toodud motiividega ja esitab käesoleva seaduseelnõu muutmata Riigikogule vastuvõtmiseks.

300.

Redaktsiooni komisjoni

ETTEPANEK.

(Pealkiri vt. lisa nr. 299.)

Redaktsiooni komisjon paneb Riigikogule ette, võtta vastu „Riigi 1924. a. eelarve täitmise aruande kinnitamise seaduse“ lõplik redaktsioon Riigikogu poolt III lugemisel vastuvõetud kujul järgmise muudatusega:

1. Pealkiri võtta järgmiselt: „Eesti Vabariigi 1924. a. eelarve täitmise aruande kinnitamise seadus“.

301.

Rahaasjanduse komisjoni ettepanek.

SADAMAMAKSUDE SEADUS.

§ 1. Eesti mere- kui ka sisevete-sadamates võetakse sadamamaksud sadamat

kasutatavatelt laevadelt ja neile laaditavatelt või neilt mahalaaditavatelt kaupadelt.

Sisevete-sadamate all mõistetakse jõe- või järvesadamaid, mis on laevasõidu suhtes merest eraldatud.

§ 2. Sadamatesse tulevatelt ja neist väljaminevatelt laevadelt võetakse järgmisi maksusid:

- 1) laevamaks,
- 2) lootsimaks,
- 3) tervishoiumaks ja
- 4) jäälohkujamaks.

Neid maksusid võetakse igalt netto-registertonnilt laevadelt, mille bruttomaht on välissõidus 20 ja rohkem, rannasõidus 10 ja rohkem ning sisevete-sadamates 5 ja rohkem reg.-tonni.

Arvutamine sünnib seaduslike laevamootkirjade alusel.

§ 3. Paragrahvi 2 esimeses lõikes p. p. 1, 3 ja 4 nimetatud maksudest on vabastatud:

1) Eesti riigi- ja omavalitsuste laevad, kui neid ei tarvitata äriliseks otstarbeks (nagu: sõja- (ka piirivalve-), hüdrograafia-, kaabelipanija-, tuletorni-laevad, jäälohkujad, traalerid, tolli- ja punaseristilaevad, süvendamiskaravanid, ujukraanad, ujvdokid ja muud ujvabinõud), samuti vabastatakse maksudest välisriikide sõjalaevad ja vastastikusel kokkuleppel ka välismaa riigi- ja omavalitsuste laevad ning ujvabinõud, kui neid ei tarvitata äriliseks otstarbeks. Tähen-datud laevadele — välja arvatud sõjalaevad — kui ka ujvabinõudele antakse maksudest vabastamise tunnistus Veeteede valitsuse korraldusel;

2) oma- ja välismaa jahtklubides registreeritud jahtlaevad vastastikuse alusel;

3) laevad, mis liiguvad ainult ühe ning sama sadama piirkonnas;

4) laevad, mis peale väljasõitu merele pöörduvad tagasi samasse sadamasse tormi, jää, udu või teistel vääramatu jõu juhtudel vahepeal teistes sadamates sees käimata. Säärased vääramata jõu juhud tõendatakse vaidluste korral Veeteede valitsuse poolt laeva juhi palvel väljaantavate tunnistustega;

5) laevad, mis lähevad merele oma masinaid või muid oma laeva seadiseid proovima või reguleerima ja tulevad tagasi sadamasse, vahepeal teistes sadamates sees käimata, kusjuures sadamast ära-olek ei või kesta üle 12 tunni;

6) laevad, mis tulevad sadamasse dokkimiseks või kapitaal-, avarii- või ülevaatus-remonti (survey-remont), kui nad ei vaheta reisijaid ega toimetä kauba laadimise või lossimise operatsioone. Küsi-

muse, kas remont tuleb lugeda kapitaal-, avarii- või ülevaatusremondiks, otsustab eraldi igal juhul Veeteede valitsus laevajuhi palvel;

7) laevad, mis tulevad sadamasse orderi saamiseks reisi jätkamisel, oma kütte-, toidumoon- või veetagavarade täiendamiseks ning ka laevad, mis tulevad sadamasse tormi, avarii või jää tõttu, laevameeskonna täiendamiseks või haigete maale laskmiseks, tingimusel, et need laevad ei toimetaks kaubaoperatsioone ega vahetaks reisijaid. Asjaolu, et laev on tulnud sadamasse tormi, avarii või jää tõttu, peab kahtluse korral tõendatama Veeteede valitsuse tunnistusega;

8) ekskursiooni- ja turistide laevad Majanduseministri ja Teedeministri kokkuleppel;

9) laevad, mis jäävad seisma väljaspool sadamat, reidil, kui nad ei lase maha ega võta peale reisijaid ega toimetata kauba laadimise ja lossimise operatsioone. Turistide maalkäimist reidilt ei loeta reisi- jate mahalaskmiseks ega pealevõtmiseks.

Provianteerimist ja laeva varustuse täiendamist ei loeta kaubaoperatsioonide hulka.

§ 4. Lootsimaksust on vabastatud, kui nad ei tarvita tegelikult lootse, alljärgnevad laevad:

1) Eesti sadamate vahel Eesti lipu all sõitvad laevad, mahule vaatamata;

2) muud laevad, mille maht on alla 75 br.-reg.-tonni;

3) oma- ja välisriikide sõjalaevad ja nende abilaevad;

4) Eesti riigilaevad ning Eesti ja välisriikide jäälohkujad, kui neid ei tarvitata äriliseks otstarbeks;

5) laevad, mis jäävad seisma väljaspool sadamat, reidil, väljaspool sunduslikku lootsipiirkonda;

6) oma- ja välismaa jahtklubides registreeritud jahtlaevad vastastikkuse alusel.

§ 5. Tervishoiumaksu võetakse ainult nendes sadamates, kus riik peab omal kulul sadamaarste. Sadamaarstide ja riigi ambulatooriumi kasutamise korra määrab Vabariigi Valitsus.

§ 6. Jäälohkuja-maksust on vabastatud Eesti laevad Eesti sadamate vahelistel sõitudel.

§ 7. Laevadelt, mis üle kahe kuu sadamas viibivad, välja arvatud § 3 p. 6 ettenähtud juhud ja päästelaevad, võetakse seisumaksu.

Riigi laevad ja ujuvabinõud, mida äriliseks otstarbeks ei tarvitata, ning sadama vedurlaevad, mis osa võtavad

sadama tuletõrje valvekorrast, selle maksu alla ei kuulu.

§ 8. Laevadele laaditavatelt või neilt mahalaaditavatelt kaupadelt võetakse kaubakäsitajalt:

1) kaubamaksu ja

2) jäälohkuja-maksu.

Neid maksusid võetakse kauba kaalu, kantmöödu või üksuste arvu pealt kaubadokumentide põhjal. Kui kauba kaalu, möödu või üksuste arvu kohta kaubadokumentides täpsed andmed puuduvad või tähendatud andmed ei ole küllalt usaldusväärsed, siis toimetatakse kaupade ülekaalumist, -mõõtmist või -lugemist. See ülekaalumine, -mõõtmine ja -lugemine toimub kaubakäsitaja kulul, kui selle põhjuseks on täpsete andmete puudumine kaubadokumentides, samuti ka kui need andmed pole küllalt usaldusväärsed ning kui ülekaalumisel, -mõõtmisel või -lugemisel selgub, et dokumentides märgitud kaal, mõõt või arv on tõelisest kaalust, mõõdust või arvust üle 5% vähem, samuti tasub kaubakäsitaja ülekaalumise, -mõõtmise ja -lugemise kulud ka siis, kui ülekaalumine, -mõõtmine või -lugemine on ette võetud muudel põhjustel ning kui selgub, et kaubadokumentides tähendatud kaal, mõõt või arv on tegelikust kaalust, mõõdust või arvust üle 5% vähem.

Jäälohkuja-maksust on vabastatud kaubad, mida veetakse § 6 nimetatud laevadel, samuti ka § 9 loendatud kaubad.

§ 9. Kaubamaksu alla ei kuulu:

1) kaubad, mille raskus ei tõuse üle 100 kg ühe kaubadokumendi järgi, või ka mitme kaubadokumendi järgi, kui adresaat on ühine, samuti postisaadetised ja reisijatel kaasasolev pagas;

2) ballast, küte punkrites või tankides, toidumoon ja jää meeskonna ja reisijate tarvis ning laeva enese tarbed ja remontmaterjal;

3) spetsiaal-sõjavarustis, kivisüsi ja muud kütteained, mida veetakse Vabariigi kaitseväge või Veeteede valitsuse tarveteks, samuti Veeteede valitsuse ehitusmaterjalid;

4) kaubad, mis sadamasse on toodud ja edasi viiakse samal laeval või ümber laaditakse ühelt laevalt teisele, kaldale välja laadimata;

5) kaubad, mis sadamasse on toodud jäänud mööda;

6) kaubad, mis tuleb ära hävitada või tagasi välja vedada sellekohaste seaduste põhjal;

7) Kaubad, mis järelevaatusel on leitud vigastuse või rikkimineku tagajärjel tarvitamiseks kõlbmatuks, nii tervena kui ka materjali näol;

8) kaubad, mis on hävinenud või oma väärtuse täielikult kaotanud enne lõpliku tollijärelevaatuse akti kokkuseadmist;

9) metsik kivi, s. o. igasugused lihtsat sorti kivid, nagu põllukivi, raudkivi, pae-kivi, kaltsiit (lubipagu), kipskivi — nende toores, väljatöötamata olekus.

§ 10. Erasadamates võetavatest sadamamaksudest antakse erasadama omanikule kaubamaks täiel määral, laevamaksust aga Vabariigi Valitsuse poolt määratav osa, kuna ülejäänud osa laevamaksust ja kõik teised §§ 2 ja 8 ettenähtud maksud jäävad riigi kasuks.

§ 11. Riigisadamates asuvaid erasildu ei loeta erasadamateks ning laevadelt ja kaupadelt, mis neid sildu tarvitavad, võetakse riigi poolt kõik §§ 2 ja 8 ettenähtud maksud, kusjuures erasildade omanikkudele makstakse tagasi osa § 8 p. 1. ettenähtud kaubamaksust sillal laaditud või lossitud kauba pealt, vastavalt silla omandustele, varustisele ja tema üldtähtsusele, Vabariigi Valitsuse poolt määratud jaotusalustel.

§ 12. Meremeestekodu (RT 13 — 1928) ja päästejaamade ülalpidamiseks eraldatakse Vabariigi Valitsuse poolt osa laevamaksust, mis kantakse iga kuu lõpul nende asutiste arvele, kelle ülalpidamisel Meremeestekodu või päästejaamad teisevad.

§ 13. Paragrahvides 2, 7, 8 ja 11 ettenähtud maksude tariifid ning sadamate nimekirj, kus sadamamaksusid võetakse, kui ka maksustamise lähem kord määratakse kindlaks Tariifinõukogu poolt, Tariifinõukogu seaduses (RT 106 — 1923) ettenähtud korras, väljaarvatud juhud, kui selle kohta on konventsioonides teiste riikidega ette nähtud erikord.

§ 14. Sadamamaksud võetakse tolliasutiste kaudu, milleks Majanduseminister annab vajalikud juhtnõõrid ja määrused. Sadamates, kus ei ole tolliasutisi, võib Majanduseministeerium korraldada maksude võtmist ka teiste asutiste ja isikute kaudu.

§ 15. Lootsimaksust arvatakse 5% Veeteede valitsuse käsutuses olevasse erifondi lootsidele ergutustasu maksmiseks Vabariigi Valitsuse poolt antavate määruste kohaselt, seni kui Veeteede Valitsuse koosseisudes lootsid on ette nähtud.

§ 16. Käesoleva seaduse maksmahakkamisega kaotab maksvuse Sadamamaksude seadus 20. juunist 1924. a. (RT 83/84 — 1924).

§ 17. Käesolev seadus hakkab maksma 1. aprillist 1931. a. Tähtajalisi reisisi tegijate laevade poolt 1931. a. esimese

kolme kuu jooksul senise seaduse ja tariifide alusel makstud tonnaži-, tuletorni-, Meremeestekodu ja päästejaamade maksud arvatakse 1931. kalendri-aasta laevamaksude arvele, kui käesoleva seaduse põhjal määratakse nende laevade jaoks laevamaksu alammäärad, mille tasumisel nad vabanevad sellest maksust käesoleva aasta kestel.

SELETUSKIRI.

Valitsuse esindaja ettepanekul rahasjanduse komisjon tegi eelnõus järgmised parandused:

1) § 12 esimeses reas lisati peale sõna „Meremeestekodu“ juurde viide Meremeestekodu seaduse peale (RT 13 — 1928).

2) § 15 täiendati lausega, mille järgi lootsidele ergutusetasu maksmiseks lootsimaksust 5% mahaarvamine kestab „seni kui Veeteede valitsuse koosseisudes lootsid on ette nähtud“, arvesse võttes Riigikogule esitatud Lootsiasjanduse seaduseelnõu, mis näeb ette lootsiasjanduse ümberkorraldamise eralootside süsteemi alusel.

3) § 17. muudeti seaduse maksmahakkamise tähtaeg ja lisati sellele paragrahvile juurde teine lõige.

Sadamamaksude seaduse eelnõu § 17 täiendus on tarvilik aluseks laevamaksu arvestamisel tähtajalisi reisisid tegevate laevade poolt enne käesoleva seaduse maksmahakkamist makstud tonnaashi-, tuletorni-, Meremeestekodu ja päästejaamade maksude arvesse võtmisel.

Praegumaksva tariifi järgi arvestatakse sadamamaksud tähtajalisi reisisid tegevate laevade pealt kalendriaasta järgi. Kui niisugune laev on tasunud ühel kalendriaastal ligisõidus 8 reisi ja kaugesõidus 4 reisi eest tonnaashi-, tuletorni-, Meremeestekodu ja päästejaamade maksud, siis on tema neist maksudest vabastatud sama kalendriaasta lõpuni.

Et käesolevas seaduseelnõus ülemal loetletud sadamamaksud on koondatud ühiseks laevamaksuks, missugust nimetust praegumaksvas seaduses ei leidu, siis, seaduse maksmahakkamisel, tekiks niisugune seisukord, et laevad, mis on vabastatud ülemaltähendatud maksudest, uue seaduse järgi peaksid veel maksuma teistkordselt neid maksusid laevamaksu nimetuse all.

Et maksude nimetused erinevad endises ja uues seaduses, siis vastava täiendusega § 17 juures ei oleks alust tariifidega korraldada tähtajalisi reisisid tegevate laevade poolt endise seaduse põhjal makstud sadamamaksude arvesse võtmist uue seaduse alusel.

302.

Redaktsiooni komisjoni

ETTEPANEK.

(Pealkiri vt. lisa nr. 301.)

Redaktsiooni komisjon paneb Riigikogule ette, võtta vastu „Sadamamaksude seaduse“ lõplik redaktsioon Riigikogu poolt III lugemisel vastuvõetud kujul järgmiste muudatustega:

1. § 1, esimene lõige, kolmas rida: mahalaaditavatelt, p. o. lossitavalt.

2. § 2 viimne lõige võtta järgmiselt: „Maksud arvutatakse seaduslike laeva mõõtkirjade alusel.“

3. § 3, p. 1, teine rida: äriliseks otstarbeks (nagu: sõja- (ka piirivalve-), p. o. äriliseks otstarbeks, nagu: sõja-, piirivalve-.

4. § 3, p. 4, esimene rida: peale p. o. pärast.

5. Sealsamas, kolmas rida: Säärased, p. o. Seesugused.

6. § 3, p. 7, neljas ja viies rida võtta järgmiselt: „... jää tõttu, laevapere täiendamiseks või haigete maale laskmiseks, tingimusel, et need laevad ei toime-taks kauba laadimise ja lossimise operatsioone, j.n.e.“.

7. § 3, p. 9, neljas rida: reisijate mahalaskmiseks, p. o. reisijate laevalt mahalaskmiseks.

8. § 3, p. 9 teine lõige võtta järgmiselt: „Provianteerimist ja laeva varustuse täiendamist ei loeta kauba lossimise ega laadimise operatsioonide hulka“.

9. § 4 algus võtta järgmiselt: „Lootsimaksust on vabastatud, kui nad ei tarvita tegelikult lootse“.

10. § 7 teine lõige võtta järgmiselt: „Eesti riigilaevad ja ujuvabinõud, mida ei tarvitata äriliseks otstarbeks, ning sadama vedurlaevad, mis võtavad osa sadama tuletõrje valvekorrast, ei kuulu selle maksu alla“.

11. § 9, p. 1, esimene rida: ei tõuse üle, p. o. ei ületa.

12. § 9, p. 1 viimne lause võtta iseisva punktina: „2) postisaadetised ja reisijatel kaasasolev pagas;“.

13. § 9 endine p. 2 võtta p. 3-daks ja vastavalt sellele muuta käesoleva paragrahvi järgnevate punktide nummeratsioon.

14. § 9 p. 7, endine p. 6, võtta järgmiselt: „kaubad, mis sellekohaste seaduste põhjal tulevad hävitada või tagasi välja vedada;“.

15. § 9 p. 9, endine p. 8, teine rida: kokkuseadmist, p. o. koostamist.

16. § 11, kuues rida: kustutada „tema“.

17. § 13 võtta järgmiselt: „§ 13. Paragrahvides 2, 7, 8 ja 11 ettenähtud maksude tariifid ning sadamate nimekirja, kus võetakse sadamamaksusid, kui ka maksustamise lähema korra määrab tariifinõukogu, Tariifi nõukogu seaduses (RT 106 — 1923) ettenähtud korras, välja arvatud juhud, kui selleks nähtud ette erikord konventsioonides välisriikidega.“

18. § 16 paigutada pärast § 17 ja vastavalt sellele muuta nummeratsioon.

19. § 17, endine § 16, teine rida: kustutada „20. juunist 1924. a.“.

303.

Üldkomisjoni ettepanek.

TAPAMAJADE JA LIHAJÄRELVAATUSE SEADUSE §§ 13, 14 JA 29 MUUTMISE SEADUS.

Tapamajade ja lihajärelvaatuse seaduse (RT 108 — 1923, 115 — 1927 ja 96 — 1928) §§ 13, 14 ja 29 muudetakse ning pannakse maksma järgmises redaktsioonis:

§ 13. Avaliku tapamaja juhataja loomaarsti, samuti ka tegelikud lihajärelvaatajad loomaarstid neis avalikes tapamajus, kus lihasaadusi väljaveoks valmistatakse, kinnitab ametisse tapamaja omaniku ettepanekul loomatervishoiu osakond. Loomaarstid peetakse ülal tapamaja omaniku kulul. Loomatervishoiu osakond võib mõjuvatel põhjustel ametist tagandada ülaltähendatud tapamaja loomaarsti, hoiatades tapamaja omanikku loomaarsti tagandamise eel.

Põllutööministri loaga asutatud eraeksporttapamajade juhataja-loomaarst kui ka tegelikud lihajärelvaatajad loomaarstid on vabapalgelised riigiteenijad ja määratakse ametisse selleks ettenähtud ametisse määramise korras. Nimetatud loomaarstide palk ja teenistusvanuse tasu maksatakse loomatervishoiu osakonnale poolt: juhatajale-loomaarstile Riigiasutuste koosseisude ja riigiteenijate palkade seaduse (RT 27 — 1927) VII astme ja tegelikku-dele lihajärelvaatajatele loomaarstidele IX astme järgi. Eksporttapamaja omanik on kohustatud maksma lihajärelvaatuse kulude katteks nimetatud palga ühes teenistusvanuse tasuga loomatervishoiu osakonnale 3 kuu kaupa ette. Ühtlasi maksab eksporttapamaja omanik riigi- ja omavalitsuste teenijate pensionikapitali heaks nimetatud loomaarstide palgasummade pealt igakuulisi makse Riigi- ja omavalitsuste teenijate pensioniseaduse § 2 lit. b ja märkuses 1 ettenähtud ulatuses, annab neile priikorterit, -kütte ja -valgustuse ning tasub arstiabi-kulud riigiteenijatega ühtlastel alustel.

Tapamaja loomaarstid peavad enne ametisse astumist loomatervishoiu osakonna poolt määratud aja jooksul olema tegelikult töötanud mõnes suuremas tapamajas lihajärelevaatuse alal.

§ 14. Avalikus tapamajas ja lihajärelevaatuse asutises lihajärelevaatuse ja sellega ühenduses olevate tööde eest saab loomaarst tasu tapamaja omanikult kas kindla kuupalga näol, või kui kindla-kuupalgalist loomaarsti ametis ei ole, siis iga järelevaadatud looma või tema üksiku osa eest Põllutöoministri poolt kindlaksmääratud taksi järgi.

§ 29. Liha järelevaatamise ja avaliku tapamaja tarvitamise eest on tapamaja omanikul õigus maksu võtta taksi järgi, mille kinnitab Põllutööminister kohaliku omavalitsuse ettepanekul. Taks ei või kõrgem olla, kui kulude katmiseks tarvilik. Kulude hulka arvatakse liha järelevaatamise kui ka tapamaja korraspidamise kulud ning ehitiste ja sisseade amortisatsiooni harilik protsent.

Seal, kus avaliku tapamajaga on ühenduses erilised turuplatsid, karjajaid ja loomatallid, on tapamaja omanik õigustatud nende tarvitamise eest tasu võtma Põllutöoministri poolt kinnitatud eritaksi järgi.

Avalikus, samuti ka Põllutöoministri loaga asutatud eraeksporttapamajas tapetud ja nendes tapamajades loomaarstlikul järelevaatusel inimtoiduks kõlvuliseks tunnustatud liha kuulub riigi piires teistkordsele järelevaatusele, kui on kahtlus liha roiskumiseks pärast esmakordset järelevaatust. Teistkordne järelevaatust on vaba järelevaatuse maksust.

SELETUSKIRI.

Üldkomisjon muutis Vabariigi Valitsuse ettepanekus § 29-da viimse lõike eelviimast lauset, asetades sõnade „ainult tarbekorral“ asemele lause: „kui on kahtlus liha roiskumises pärast esmakordset järelevaatust“. Muudatus on tehtud selleks, et anda normile täiesti kindel ja selge ilme, mida sõna „tarbekorral“ ei sisalda.

§ 29-da esimeses lauses muutis komisjon redaktsiooni, andes mõttele selgema väljenduse.

Üldkomisjon esitab eelnõu Riigikogule vastuvõtmiseks.

304.

Rahaasjanduse komisjoni

SELETUSKIRI

tollipõhitariifide muutmise ja täiendamise seadusele.

Rahaasjanduse komisjon, ühinedes Vabariigi Valitsuse seletuskirjas toodud

motiividega, esitab eelnõu muutmata Riigikogule vastuvõtmiseks.

305.

Üldkomisjoni ettepanek.

TOLLISEADUSTIKU MUUTMISE SEADUS.

I.

Tolliseadustikku (RT 45/46 — 1923. a.) täiendatakse § 430¹ järgmises redaktsioonis:

§ 430¹. Isikut, kes on süüdlane piirituse või kangete alkoholiliste jookide salakaubaveos, kui salakaubana on sisse toodud igal üksikul juhul 10 liitrit või rohkem või ka vähemal määral, kuid äriajamise sihiga, s. o. edasimüümiseks, karistatakse:

peale salakauba moodustava piirituse või alkoholiliste jookide, vastavatel korradel aga ka veo- ja pakkimisabinõude ja altkäemaksu konfiskeerimise ja peale vastava rahatrahvi pealepanemise §§ 423—429 põhjal, kinnipidamisega türmis kuuest kuust kuni ühe aasta kuue kuuni. Peale selle keelatakse süüdlasele elamine ühest aastast kuni viie aastani pärast karistusekandmist kõigis alljärgnevates kohtades: Virumaal: Narva linnas; Narva-Jõesuu, Jõhvi ja Kunda alevis; Narva, Peetri, Auvere-Joala, Vaivara, Voka, Jõhvi, Järve, Kohtla, Püssi, Erra, Kalvi, Pada, Kunda-Malla, Sõmeru, Varangu, Haljala, Vihula, Aaspere ja Palmse vallas; Harjumaal: Tallinna, Nõmme ja Paldiski linnas; Keila alevis; Kõnnu, Kolga, Kiiu, Anija, Kodasoo, Jõeletme, Raasiku, Nehatu, Rae, Viimsi, Kurna, Harku, Saue, Saku, Vääna, Keila, Kloostri, Vihterpalu, Nõva, Naissaare, Pranglisaarte ja Pakri vallas; Läänemaal: Haapsalu linnas; Kärdla alevis; Rikholdi, Sutlepa, Passlepa, Oru, Asuküla, Sinalepa, Võnnu, Martna, Kirbla, Lihula, Massu, Paatsalu, Saulepi, Paadremaa, Vormsi, Suuremõisa, Kõrgesaare, Keina ja Emmaste vallas; Saaremaal: Kuresaare linnas; Muhu-Suure, Hellamaa, Uuemõisa, Laimjala, Kogula, Pihla, Kaarma-Suure, Abroka, Torgu, Lõmmada, Kihelkonna, Mustjala, Leisi, Pärsamaa ja Maasi vallas; Pärnumaal: Pärnu linnas; Sindi alevis; Tõstamaa, Seliste, Kihnu, Audru, Võlla, Sauga, Taali, Reiu, Uulu, Tahkuranna, Häädemeeste, Orajõe, Laiksaare vallas ja Pati vallast Risti külas.

Samade karistuste alla langeb ka isik, kes salakauba omanikule, käsutajale, vedajale või hoidjale teadvalt salakauba-veoks laenas või andis raha või veoabinõusid või muul viisil oli salakaubaveos Uue Nuhtlusseaduse § 51 ettenähtud osaliseks.

II.

Sama seaduse § 430 p. 2 (RT 45/46 — 1923. a. ja RT 35 — 1926. a.) kaotab maksvuse.

SELETUSKIRI.

Üldkomisjon ühineb Vabariigi Valitsuse ettepaneku seletuskirjas toodud põhjendustega.

Üldkomisjon on vähendanud lisakaristuse määratavat elamise keelupiirkonda. Üldise 50-kilomeetrilise piiriäärse ja mereäärse maariba asemel on loendatud kohad, kus elamine keelatakse ühest kuni viie aastani. Selle loenduse järgi on elamise keelupiirkond läbistikku 15—20 kilomeetrit mererannast.

Üldkomisjon esitab eelnõu Riigikogule vastuvõtmiseks.

306.

Redaktsiooni komisjoni

ETTEPANEK.

(Pealkiri vt. lisa nr. 305.)

Redaktsiooni komisjon paneb Riigikogule ette, võtta vastu „Tolliseadustiku muutmise seaduse“ lõplik redaktsioon Riigikogu poolt III lugemisel vastuvõetud kujul järgmiste muudatustega:

1. Pealkiri võtta järgmiselt: „Tolliseadustiku täiendamise ja muutmise seadus.“

2. § 430¹, kolmas rida: vähemal määral, p. o. vähem.

3. Sealsamas 7, 8 ja 9 rida võtta järgmiselt: „...alkäemaksu konfiskeerimise veel vastava rahatrahviga käesoleva seaduse §§ 423—429 põhjal ja kinnipidamisega türmis kuuest kuust kuni ühe aasta kuue kuuni“.

307.

Üldkomisjoni ettepanek.

TSIVIILASJUS ÜKSIKKOHTUNIKU TOIMETUSTE LAIENDAMISE SEADUS.

I.

Tsiviilkohtupidamise seaduse teise raamatu esimest jagu täiendatakse peatükk seitsmendaga järgmises redaktsioonis:

7. peatükk.

Üksikkohtuniku toimetused.

§ 348. Peale seaduses ettenähtud juhtude võib kohus asjatoimetuse kiirustamise huvides panna oma liikme peale kõigi asja kohta tarvilikkude tõendiste ülesvõtmise (§§ 366—565) ja pooltelt kirjalikkude seletuste nõudmise (§ 335¹) käesoleva seadustiku alusel.

Kohtuliige võib, silmas pidades §§ 500¹-a—500³ eeskirje, panna eelmises lõikes tähendatud üksikute ülesannete teostamise kohaliku rahukohtuniku peale.

§ 349. Kohtuliikmele, kelle peale pandud eelmises (348) paragrahvis tähendatud ülesanded, lähevad üle nõudmise kindlustamise suhtes õigused, mis §§ 598—600 ettenähtud kohtu esimehel; samuti on temal õigus määrusi teha asjatoimetuse seismapanemise üle § 681 ettenähtud juhtudel.

§ 350. Eelmistes (348 ja 349) paragrahvides tähendatud ülesannete täitmisel on kohtuliige kohustatud:

1) tarviduse korral asja selgituseks pooli ette kutsuma ja nende seletusi ära kuulama;

2) võimalikult asja sedavõrt täielikult ette valmistama, et kohus võiks seda ära otsustada ühel istungil.

§ 351. Neil juhtudel, kus seaduses selleks pole ette nähtud teist tähtaega, võib kohtuliikme või tema ülesandeid teostava rahukohtuniku tegevuse peale nende kaudu kaevata rahukogule erakaebuse korras 7 päeva jooksul, arvates kaevatava toiminguga päevast. Kaebused saadab rahukohtunik edasi rahukogule vastava kohtuliikme kaudu. Kohtuliige esitab kõik antud kaebused rahukogule pärast tema peale pandud ülesannete lõplikku täitmist. Leiab ta aga, et kaebus vajab asja huvides kiiret lahendust, saadab ta selle rahukogule edasi viibimata.

II.

Sama seaduse § 386¹ kaotab maksvuse.

SELETUSKIRI.

Üldkomisjon, ühinedes üldjoontes Vabariigi Valitsuse poolt esitatud eelnõuga, võttis selles ette järgmised muudatused:

Pealkirjaks: „Tsiviilasjus üksikkohtuniku toimetuste laiendamise seadus“, mis selgitab seaduse sisu lähemalt, kui Vabariigi Valitsuse ettepaneku — „Tsiviilkohtupidamise seaduse teise raamatu esimese jao täiendamise ja muutmise seadus“ — pealkiri.

§ 348 asendati üksikasjalik toimingute loetelu üldise nimetusega: „tõendiste üles-

võtmine“, mille alla käivad kõik Tsiviilkohtupidamise seaduse §§ 366—565 ettenähtud toimingud. Peale selle täiendati seda paragrahvi määrusega, mille järgi kohus ka § 335¹ ettenähtud kirjalikkude seletuste nõudmise õiguse oma liikme peale võib panna.

Võeti üles uus paragrahv 349, mis paigutati eelmise § 348 järele ja mille järgi kõigis asjades, kus eelmise § 348 põhjal kohtuliikme peale pandud tõendiste ülesvõtmine, temale üle lähevad nõudmise kindlustamise suhtes õigused, mis §§ 598—600 ettenähtud kohtu esimehel. Samuti antakse kohtuliikmele neil juhtudel õigus § 681 ettenähtud asjatoimetuse seisma-panemise määrusi teha.

Kõik need muudatused tunnustati üldkomisjoni poolt tarvilikuks asjatoimetuse lihtsustamise ning kiirendamise huvides.

§ 350 (end. 349) p. 1 asendati sõnad: „vajaduse korral“ sõnadega: „tarviduse korral asja selgituseks“. Sellega antakse kohtuliikmele õigus tarbekorral pooli välja kutsuda ka asja selgituseks. Iseendast mõistetakse on, et pooltele teatatakse, kunas ja kus toimingud ette võetakse, mis §§ 366—565 ette nähtud ja et nemad ka iga üksiku toimingu juures oma seletusi võivad anda.

Lõpuks täiendati eelnõu uue § 351-sega, milles ette nähtud kaebuste esitamise kord. Juhtudel, kus kohtuliikme peale esitatud kaebused, tulevad need enne asja sisulist arutust rahukogu poolt lahendada koosseisus, millest osa ei võta see kohtuliige, kelle tegevuse peale kaebused esitatud. Asi tuleb sisulisele arutusele kohtuliikme osavõtmisel alles pärast kaebuste lõplikku lahendamist.

308.

Üldkomisjoni ettepanek.

VABARIIGI VALITSUSE JA MINISTEERIUMIDE KORRALDAMISE SEADUSE § 62 MUUTMISE SEADUS.

I.

Vabariigi Valitsuse ja ministeeriumide korraldamise seaduse (RT 28 — 1929) § 62 muudetakse ning pannakse maksma järgmises redaktsioonis:

§ 62. Vabariigi Valitsusele alluvate asutiste koosseisud kujundatakse Vabariigi Valitsuse määrusega riigi eelarves lubatud vastavate krediitide ja Riigiasutuste koosseisude ja riigiteenijate palgade seaduses ettenähtud palganormide piirides.

Need koosseisud esitab Vabariigi Valitsus Riigikogule seadusena vastuvõtmiseks hiljemalt 1. aprilliks 1932. a.

II.

Käesolev seadus hakkab maksma 1. aprillist 1931. a.

SELETUSKIRI.

Üldkomisjon, ühinedes Vabariigi Valitsuse seletuskirjas toodud motiividega, on teinud eelnõus ühe sisulise paranduse, nimelt võttes koosseisude seaduse Riigikogule esitamise tähtajaks 1. aprilli 1933 asemele 1. aprilli 1932. Komisjon on arvamisel, et Vabariigi Valitsusel küllaldaselt võimalusi ja aega jätkub koosseisude seaduse väljatöötamiseks ja esitamiseks ühe aasta jooksul. Komisjoni arvates ei tule § 62 tähendatud volitusi mitte alatasa pikendada, mis aga kergesti aset võiks leida, kui koosseisude seaduse esitamine jääks uue Riigikogu koosseisu ajaks.

309.

Redaktsiooni komisjoni

ETTEPANEK

vangistuseseadustiku redaktsiooni kohta.

Redaktsiooni komisjon paneb Riigikogule ette, võtta vastu „Vangistuseseadustiku“ lõplik redaktsioon Riigikogu poolt III lugemisel vastuvõetud kujul järgmiste muudatustega:

1. § 2, viimne rida: kaudu, p. o. järgi.
2. § 3, teine lõige, esimene rida: Vangistusasutiste hoonete ehitamine ja korraspidamine sünnib, p. o. Vangistusasutiste hooned ehitatakse ja peetakse korras.
3. § 4, esimene rida: Iga vangistusasutise ja selle osakonna jaoks, p. o. Iga vangistuseseasutisele ja selle osakonnale.
4. § 5, teine rida: avamisest ja sulgemisest, p. o. avamisest ning sulgemisest.
5. § 7, eelviimane ja viimne rida: ministeeriumide korraldamise seaduses ette nähtud alustel ja korras, p. o. ministeeriumide korraldamise seaduses (RT 28 — 1929 ja RT 2 — 1930) ettenähtud alustel ja korras.
6. § 9 esimene lõige võtta järgmiselt: „Vangistuseseasutisse nimetab ametisse ja seaduses ettenähtud juhtudel vabastab sellest: direktori — Kohtu- ja siseminister; direktori abid, arstid, õpetajad ja muud ametnikud — vangimajade valitsuse direktor; kõik vabateenijad — asutise direktor.“
7. § 10, esimene ja teine rida: direktori abiks võidakse ametisse nimetada, p. o. direktori abiks nimetatakse.

8. § 10, esimene lõige, viimne rida: määratavas korras, p. o. määratud korras.

9. § 10, teine lõige, esimene ja teine rida: nimetada ilma õigusteadusliku hariduseta, p. o. nimetada ka õigusteadusliku hariduseta.

10. § 11 võtta järgmiselt: „Valvemeeskond jaguneb vanemaiks valvureiks, valvureiks ja nooremaiks valvureiks.

Saatemeeskond jaguneb saatesalga ülemaks, vanemaiks saatjaiks, saatjaiks ja nooremaiks saatjaiks.“

11. § 13 võtta järgmiselt: „Vangistuseasutiste ametnikkudele ja teenijaile, kelle viibimise asutise juures Kohtu- ja siseminister tunnustab vajalikuks, antakse asutise juures korter, milles elamine on neile kohuslik.

Kohtu- ja siseminister määrab teenistuskorterite tarvitamise korra.“

12. § 16 esimene lõige võtta järgmiselt: „Vangimajade valitsuse direktor teostab üldist valvet kõigi vangistuseasutiste üle.“

13. § 19 võtta järgmiselt: „Vangistuseasutise nõukogusse kuuluvad: vangistuseasutise direktor — esimehena, ja vangistuseasutise arst ning õpetaja — liikmetena.

Paragrahvis 18 punktides 2 ja 3 ettenähtud küsimuste otsustamiseks täiendatakse nõukogu kohtu poolt ühe, prokuratuuri poolt ühe ja advokatuuri poolt ühe esindajaga, samuti ühe esindajaga kohalikest vangide hooldamise seltsist seltsi juhatuse ettepanekul Kohtu- ja siseministri kinnitamisel.“

14. § 21, kolmas lõige, esimene rida: viibimata, p. o. viivitamata.

15. § 22, teine rida: mis, p. o. kes.

16. § 24 p. 2 võtta järgmiselt: „kohtu poolt vastutusliku valve alla antud isikute üle valve teostamine.“

17. § 25, viimne rida: kaudu, p. o. järgi.

18. § 29, teine lõige, esimene rida: Sääraste, p. o. Niisuguste.

19. § 30, esimene ja teine rida: tarvitaminevate ainete ja asjade muretsemine sünnib, p. o. tarvitaminevad ained ja asjad muretsetakse.

20. § 33 võtta järgmiselt: „Eelmises (32) paragrahvis märgitud ülesande teostamiseks luuakse vangimajade valitsuse juures eriline tööfond.“

21. § 39, teine lõige, esimene rida: Neil kohtadel teenijatel, p. o. Neil teenijail.

22. § 43, viimne rida: mis vabatöölisele kuulub, p. o. mis maksetakse vabatöölisele.

23. § 45, esimene rida: tuleb mõista, p. o. mõistetakse.

24. § 51 võtta järgmiselt: „Tööstuslike operatsioonide kohta peetakse arvet juhtnööride järgi, milliseid annab Kohtu- ja siseminister kokkuleppel Riigikontrolöriaga.“

25. § 58 esimene lõige võtta järgmiselt: „Pensioniaastamaksuks on vahialuse keskmine päevatasu (§ 43) vahi all olemise ajal tööl oldud päevade eest, korrutatud 295-ga.“

26. § 58 teise lõike esimene rida võtta järgmiselt: „Pension sel määral makstakse välja, kui vahialune sureb... j.n.e.“

27. § 59 võtta järgmiselt: „Kui vahialune oli õnnetuse ajal alaealine ja kui pensionimaksmine kestab ka pärast tema täisealiseks-saamist, siis suurendatakse § 58 järgi määratud pensionimäära, alates vahialuse täisealiseks-saamise päevast, seevõrra, kui võrra tema päevatasu oleks vangistuseasutises suurenenud täisealiseks-saamise korral.“

28. § 60 esimene lõige võtta järgmiselt: „Pensionisaamise õigus algab õnnetusjuhule järgnevast tööpäevast ja kuulub vigasaanule endale, kui ta elus, või tema naisele, lastele ja vanemaile, kui vigasaanu suri õnnetusjuhul või vajaliku ravimisaja kestel.“

29. § 61, teine rida: kustutada „välja“.

30. § 65, esimene lõige, esimene rida: kui ta asemele, p. o. kui vahialuse asemele.

31. § 65, teine lõige, esimene rida: summa tõuseb eelmisel alusel üle, p. o. summa eelmise lõike alusel ületab.

32. § 67, teine lõige: kustutada „välja“.

33. § 73 võtta järgmiselt: „Vahialuseid saadetakse § 108 ettenähtud juhtudel valve all, linna piires võimalikult kinnistes veoabinõudes.“

34. § 75, esimene rida: rahvakoondukus, p. o. rahvakogunemine.

35. § 81, esimene rida: säärase, p. o. niisuguse.

36. § 82, teine rida: ühes seatud dokumentidega, p. o. ühes sellekohaste dokumentidega.

37. Sealsamas, teine lõige, esimene rida: isiklikult, p. o. ise.

38. § 83 võtta järgmiselt: „Naisvahialusega võetakse vastu ka ta rinnalaps, kes alla 1 aasta vana ja keda toidetakse rinnaga. Laps peetakse ülal vangistuseasutise kulul kuni 1-aastaseks saamiseni ja antakse siis lähemaile omastele, kes on kohustatud last ülal pidama. Viimase võimaluse puudumisel antakse laps rinnalastekodusse või kohaliku vangide hooldamise seltsi korraldusse.

Samuti toimitakse ka vahialuste lastega, kes sündinud vangistuseasutises.“

39. § 85, teine rida: sünnib, p. o. teostub.
40. § 86 esimese rea algus võtta järgmiselt: „Vangistuseasutises liigitatakse... j.n.e.“.
41. § 89 võtta järgmiselt: „Vahialune, kelle kohta karistuse kandmise ajal on kohtuvõimu korraldusel teises süüteo määratud vahialla võtmine tõkkeabinõuna, paigutatakse eelvangistuseasutisse.“
42. § 93, esimene lõige, esimene rida: toitmine sünnib, p. o. toidetakse.
43. § 96, kolmas rida: paigutatakse ta, p. o. paigutatakse vahialune.
44. § 101, p. 2, teine rida: oma, p. o. enda.
45. § 104, teine rida: pärast sõna „mõistetud“ juurde lisada „vahialused“.
46. § 106 võtta järgmiselt: „Võorkeelseid kirju võidakse saata välja ja vahialustele tulnud võorkeelseid kirju anda kätte ainult siis, kui vangistuseasutise direktor suudab tutvuda kirja sisuga. Erandina sellest saadetakse saksa-, vene-, rootsi-, soome- ja läti keelsed kirjad, mille sisuga vangistuseasutise direktor või tema poolt selleks volitatud isik ei suuda tutvuda, läbivaatamiseks vangimajade valituse direktorile.“
47. § 108, viies ja kuues rida: välja panna, p. o. kaasa saata.
48. § 109 lõpp võtta järgmiselt: „... põgenemiskalduvustega ja kui ei ole karta, et nad vahialt vabaoleku ajal saavad korda uue süüteo“.
49. § 117, esimene ja teine rida: pärast sõna „Kriminaalseadustikus“ juurde lisada „(RT 56 — 1929)“.
50. § 118, teine rida: ja naisterahvad üks kuu, p. o. ja naisvahialused ka üks kuu.
51. § 126, teine lõige, esimene rida: üleviimine sünnib, p. o. viiakse üle.
52. § 128 võtta järgmiselt: „Katsealuste astmel viibiv vahialune võib üks kord iga kahe kuu jooksul saata välja ühe erakirja, kokku saada omastega ja tellida või endale lasta järele tuua suhkrut, teed ja rasvaaineid, kuid kokku mitte üle 2 kg.“
53. § 130 võtta järgmiselt: „Eelmises (129) paragrahvis ettenähtud soodustuste piirid paranejate astme järkude (§ 126) kohta määratakse kodukorras.“
54. § 131, teine ja kolmas rida: kirjutada välja või lasta tuua järele, p. o. tellida või endale lasta järele tuua.
55. § 133 esimese lõike viimne rida: töötamise korral — kaks marki, p. o. töötamise korral võetakse ära kaks marki.
56. § 134, esimene lõige, viimne rida: kustutada „on“.
57. § 136, p. 5, esimene rida: välja kirjutamise, p. o. tellimise.
58. § 137, teine lõige, esimene rida: Sääraste, p. o. Seesuguste.
59. § 138, teine ja kolmas rida: Teised, p. o. Muud.
60. § 139, esimene rida: tekitatud, p. o. tehtud.
61. § 140 esimene lause võtta järgmiselt: „Distsiplinaarkaristused määrab vangistuseasutise direktor“.
62. § 146 lõpp võtta järgmiselt: „... selle hind kaetakse tema isiklikust rahast või töörahast, kui see olemas“.
63. § 147, eelviimane ja viimne rida: omavalitsusasutisele temale edasiandmiseks vajadust mööda, p. o. omavalitsuseasutisele, edasiandmiseks vahialt vabastatule vajadust mööda.
64. Kolmanda osa esimese peatüki esimese ja os esimese alajaotus: „I“ asendada „A-ga“.
65. § 148, teine rida: kustutada „sünnib“; sealsamas kolmas rida: kustutada „alljärgnevatel“.
66. § 151, neljas rida: kandeajad, p. o. kandmise ajad.
67. § 154, esimene rida: kustutada „need“.
68. § 155, kolmas ja neljas rida: võimaluse korral ka põllumajanduslikke töid, p. o. võimaluse korral õpetatakse ka põllumajanduslikke töid.
69. § 157, teine rida: ei kesta, p. o. ei või kesta.
70. § 158 võtta järgmiselt: „Paranduseasutise ametnikud ja teenijad, kes on varustatud relvaga, võivad tarvitada relva paranduseasutise ja kasvandikkude kaitseks kallaletungi vastu.“
71. Kolmanda osa esimese peatüki esimese ja os teine alajaotus: „II“ asendada „B-ga“.
72. § 160, esimene rida: Alaealiste kinnipidamine paranduse-asutises sünnib, p. o. Alaealisi peetakse kinni paranduse-asutises.
73. § 166, teine rida: kes loa andmisest keeldub, p. o. kel on õigus keelduda loa andmisest.
74. § 172, neljas rida: kahe kuu sees, p. o. kahe kuu jooksul.
75. § 174 eelviimane ja viimne lause võtta järgmiselt: „Samadel alustel kasvandik viiakse üle eeskujulikkude astmele ja vabastatakse paranduseasutisest. Igal astmel viibib ta vähemalt neli kuud.“
76. § 176 võtta järgmiselt: „Kui kasvandikul markide äravõtmise tõttu tuleb puudu üks või rohkem marke, viiakse ta alamale astmele nii kauaks, kui palju vaja, et hea käitumisega ja õppimisega saada tagasi senisele astmele.“
77. § 180, teine rida: sihtkoha, p. o. elukohale.

78. § 184, teine lõige, esimene rida: kustutada „Nende“.

79. § 185, kolmas rida: kaudu, p. o. järgi.

80. § 190, kolmas rida: kustutada „alljärgnevate §§“.

81. § 192, esimene rida: teostatakse, p. o. tehakse.

82. § 194, teine rida: kustutada „sün-nib“.

83. § 195 võtta järgmiselt: „Kui vahialla võtmine määratud tõkkeabinõuna, vahialla-võetu toimetatakse eelvangistuse-asutisse ühes nõutavate dokumentidega.“

84. § 196 teine lõige võtta järgmiselt: „Laps peetakse ülal eelvangistuse-asutise kulul 1-aastaseks saamiseni ja antakse siis lähemaile omastele, kes on kohustatud last ülal pidama. Viimase võimaluse puudumisel antakse laps rinnalastekodusse või kohaliku vangide hooldamise seltsi korraldusse.“

85. § 199 lõpp võtta järgmiselt: „... niisugune kinnipeetav paigutatakse ümber teise eelvangistuse-asutisse kohtu-võimu erilisel korraldusel“.

87. § 200, kolmas rida: pole, p. o. on.

88. § 202 võtta järgmiselt: „Vahialla-võetud kannavad omi riideid, vangiriided antakse neile, kellel ei ole kõlblikke oma riideid, või kes ise soovivad vangiriideid.“

89. § 205, teine lõige, esimene rida: Vangistuseasutise, p. o. Eelvangistuse-asutise.

90. § 212, p. 2, teine rida: oma, p. o. enda.

91. § 234 võtta järgmiselt: „Eelvangistuse-asutiste puudumisel või neis ruumi puudusel paigutatakse isikud, kelle kohta

vahialla võtmine määratud tõkkeabinõuna, vangimajadesse, kus nad peetakse kinni §§ 189—233 eeskirjade järgi.“

310.

Rahaasjanduse komisjoni

SELETUSKIRI

välisriikide diplomaatiliste esinduste kinnisvarade riigi- ja omavalitsuse-maksudest vabastamise seadusele.

Rahaasjanduse komisjon, ühinedes Vabariigi Valitsuse seletuskirjas toodud motiividega, esitab eelnõu Riigikogule vastuvõtmiseks.

311.

Redaktsiooni komisjoni

ETTEPANEK.

(Pealkiri vt. lisa nr. 310.)

Redaktsiooni komisjon paneb Riigikogule ette, võtta vastu „Välisriikide diplomaatiliste esinduste kinnisvarade riigi- ja omavalitsuse-maksudest vabastamise seaduse“ lõplik redaktsioon Riigikogu poolt III lugemisel vastuvõetud kujul järgmise muudatusega:

1. § 2 võtta järgmiselt: „§ 2. Käesolev seadus loetakse maksvaks ka nende eelmises (1) paragrahvis tähendatud vabastuste kohta, mis tehtud enne seaduse maksamahakkamist, kuid pärast 1. jaanuari 1927.“

